Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVIII., št. 103

Ljubljana, sreda 5. maja 1937

Cena 2 Din

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2 Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, telefon št. 2440, Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Nova os Dunaj—Praga

Nedavno je avstrijski list »Der Christliche Ständestaat« priobčil zelo zanimiv članek nekega vojaškega strokovnjaka, ki se odločno zavzema za zbližanje med Dunajem in Prago, kar bi bilo v obojestranskem interesu in proti čemur bi tudi Italija ne mogla imeti nikakršnih pomislekov. Pisec članka smatra zbližanje s Češkoslovaško za osnovo in pogoj avstrijske varnosti in miru v zgornjem Podunavju. To spoznanje prihaja Avstrijcu iz bojazni, da se bo Italija v bodoče posvetila izključno problemu Sredozemlja, kar bi seveda ojačilo nemški pritisk na Avstrijo. Ako bi slednja bila napadena in bi jo Rim pustil na cedilu, stopa v ospredje vprašanje, kako bi se v tem primeru zadržala Češkoslovaška. Avstrijski strokovnjak dodaja v tej zvezi zelo laskavo oceno češkoslovaške vojske, ki ji tudi Nemci že od l. 1933. dalje priznavajo, da je ena najboljših v Evropi, kar se tiče vodstva, oborožitve in vojaškega materiala. Češkoslovaška lahko postavi na noge 28 divizij, torej štirikrat večjo silo, nego jo bo Avstrija lahko imela v doglednem času. Tako bi nemški napad na Avstrijo zaradi ogroženega boka s češkoslovaške strani ne mogel računati na uspeh.

Zato pisec nujno priporoča, naj se čimprej sklene obrambna pogodba med Češkoslovaško in Avstrijo, ki bi v ostalem tudi Čehoslovakom zavarovala hrbet ob Dunavu. Taka pogodba bi v ničemer ne nasprotovala obrambnim dogovorom, ki sta jih obe državi doslej sklenili z drugimi državami. Zanimivo je vsekakor, da se avstrijski strokovnjak boji, da bi Italijo lahko zadela usoda Francije pod Napoleonom III. Abesinija bi tu igrala vlogo Alžira, Španija pa vlogo Mehike. Italija bi se ne zapletla v spopad z Nemčijo, toda lahko bi nastala neka druga vojna, ki bi Rimu popolnoma onemogočila priskočiti na pomoč Avstriji zoper Nemčijo. Zato je razumljivo, da se Dunaj ozira po zaveznikih, ki jim grozi ista opasnost. Nemčijo dele od Italije in Podunavja tri države: Švica, Avstrija in Češkoslovaška. Od teh treh je slednja najmočnejša. Nemški napad na Švico bi imel v boku Francijo, napad na Avstrijo pa Češkoslovaško, ki pa potrebuje zavarovan hrbet, kar bi lahko dobila s pogodbo z Dunajem.

Ta izrazita snubitev je na Češkoslovaškem vzbudila seveda veliko pozornost; javnost jo je s simpatijo vzela na znanje. Pri tem seveda češkoslovaški strokovnjaki podrobno proučujejo, kaj bi Avstrija prinesla v zvezo. Položaj gledajo Čehoslovaki tako-le: Italija je danes šibkejša od Nemčije, zato je včlenila v svoj obrambni sistem Avstrijo ter ji preskrbela dobro obrambo, ki bi nemški naval zadržala toliko časa, da se italijanske sile zbero in udarijo na sever preko Brennerja. Rim se noče bojevati na tem prelazu, marveč hoče preložiti črto spopada mnogo dalje na sever. Njegova predstraža na nemški meji so avstrijske čete.

St. Germain je Avstriji dovolil vzdrževanje 30.000 mož močne najemniške vojske. Ta oborožena sila je bila razdeljena na šest brigad, bila je pa brez težkega topništva, letalstva in tankov. Moštvo je bilo zavezano za 12letno službo, zato ta vojska ni imela nikakih rezerv in je za resni primer pomenila zelo malo. Lani pa so z Dunaja na zahtevo in pod zaščito Italije naznanili svetu, da si bodo ustvarili ljudsko vojsko na temelju splošne brambne dolžnosti. Nato je Avstrija v pospešenem tempu začela organizirati sedem pehotnih divizij in eno brzo divizijo s pripadajočim topništvom, tanki in letalstvom. Od teh sta dve diviziji postavljeni na Koroškem in Tirolskem: tedaj ravno na najožjem prostoru, ležečim med Italijo in Nemčijo. Vojska ima sedaj 17 pehotnih polkov in pet samostojnih pehotnih bataljonov, štiri motorizirane lovske bataljone, bataljon tankov, osem topniških polkov, dva polka konjenice, dva letalska polka, sedem bataljonov pionirjev, en pontonski bataljon ter osem zveznih bataljonov.

Brza divizija, ki je porazmeščena na Dunaju in v okolici, sestoji iz ene motorizirane brigade (štirje motorizirani bataljoni), iz ene konjeniške brigade (2 konjiška polka), iz tankovega bataljona in iz motoriziranega bataljona za zvezo. Pehotne divizije pa so sestavljene iz treh pehotnih polkov, enega topniškega polka ter iz pionirskega in zveznega bataljona. Za sedaj je največja pomanjkljivost avstrijske vojske v tem, da nima izvežbanih rezerv. Pri pospešenem delu se bo Avstrijcem posrečilo še v teku letošnjega leta izpopolniti svojo vojsko, tako da bi l. 1938. lahko postavili na noge svoje divizije v polnem bojnem številu. Okvir nove avstrijske vojske je zelo obsežen, saj pride več kakor ena mirnodobska divizija na milijon ljudi. Očividno je Avstrija pripravljena v primeru potrebe izkoristiti svoje človeške zaloge do zadnje skrajnosti.

To so upoštevanja vredne sile, ki nanje računa Italija kot na svojo prednjo stražo, so pa vsekakor tudi dovolj močne, da jih tudi Češkoslovaška lahko vzame v svoje obrambne račune. Vendar imajo vsi ti računi eno veliko neznanko: koliko je v avstrijskem prebivalstvu trdne volje do samostojnosti. Dokler se to ne izkaže popolnoma za trdno, bi bili računi z avstrijsko vojaško močjo precej problematične vrednosti. To prav dobro vedo v Pragi in na Dunaju. Zato se Dunaj tudi ozira po prijih išče tam, kjer lahko najde razumepravnih zaveznikih in je prirodno, da vanje za svojo težko pozicijo.

FRANCOSKA REAKCIJA V SREDNJI EVROPI

Pariz opozarja rumunsko in poljsko vlado, da vojaško sodelovanje med obema državama ni v skladu z obveznostmi obeh držav napram Franciji

Berlin, 4. maja. b. Nemško časopisje prikazuje povečano aktivnost italijanske in nemške diplomacije v podunavskem prostoru na splošno tako, kakor da bi se skupna akcija Rima in Berlina razvijala brez slehernih ovir in brez nasprotnih sunkov Francije in Anglije. Le nekateri listi, med njimi zlasti »Frankfurter Zeitung«, so posvetili vprašanju francoskih in angleških reakcij na italijansko-nemško podunavsko politiko nekaj stvarnih člankov, v katerih so bili poudarjeni razlogi navideznega francoskega in angleškega zanimanja za srednjo Evropo. Pariški dopisnik »Frankfurter Zeitung« je že pred tedni izrazil mnenje, **da je glavna oznaka francoske zunanje politike v sedanjem mednarodnem položaju čakanje, ki ga narekuje že sama dvoreznost politike nekaterih držav, posebno pa posplošenje taktike »držanja dveh želez v ognju«, ki ne dopušča jasnih pogledov na sedanji mednarodni razvoj.**

Demarša v Varšavi in Bukarešti

Še bolj zanimiva je najnovejša informacija istega lista iz Pariza o francoskem zadržanju napram poskusom dvostranske poglobitve poljsko-rumunskih odnošajev z utrditvijo vojaške zveze med obema državama. Kakor doznava dopisnik »Frankfurter Zeitung«, se je francoski zunanji minister Delbos v svojem poslednjem ekspozeju pred zunanjepolitičnim odborom parlamenta posebej dotaknil prav tega vprašanja in označil »prave namene« Beckovega potovanja v Bukarešto, pri čemer je izrekel »zagotovilo, da se bo znala francoska vlada ob prvi priliki pokazati v tem predelu zelo energična«.

Dopisnik zatrjuje nadalje, da **potrjujejo v Parizu vesti o francoski demarši v Bukarešti in Varšavi. Francoska vlada je v sporazumu z angleško vlado dala razumeti merodajnim poljskim in rumunskim faktorjem, da bo smatral Pariz napovedani italijansko-rumunski sporazum, kakor tudi poskuse razširjenja poljsko-rumunske pogodbe z vojaškim sporazumom proti vsem morebitnim sovražnikom obeh držav za nasprotje obveznostim, ki sta jih Poljska in Rumunija prevzela vsaka zase napram Franciji.** Glede Rumunije se Francija sklicuje na njene obveznosti v okviru Male antante, zlasti pa na njene obveznosti napram Češkoslovaški, katero želi poljsko-italijanska akcija izločiti iz Male antante. **V Parizu so sicer prepričani, da do italijansko-rumunskega sporazuma za sedaj še ne bo prišlo, ker je po mnenju informiranih pariških krogov izključeno, da bi Italija pristala na rumunsko zahtevo po posebnem italijanskem jamstvu rumunsko-madžarske meje. Za primer, da bi tendenca zbližanja vendarle postajala konkretna, v kar utegne Rumunijo siliti zlasti Poljska, pa se bo Francija poslužila pritiska na Bukarešto in Varšavo z ukinitvijo francoskih oboroževalnih kreditov obema državama.**

Francija in obveznosti Male antante

Po mnenju Pariza bi se utegnila Rumunija z nameravano poglobitvijo poljsko-rumunske pogodbe, ki je bila prvotno sklenjena proti Rusiji in nato po Titulescu potisnjena ob stran, znajti v položaju, da bi morala podpreti Poljsko tudi proti Češkoslovaški, torej proti članici Male antante, in proti sami Franciji, ki je s Češkoslovaško direktno vezana. **Francija bi namreč mogla dopustiti razširjenje obstoječih zveznih obveznosti med posameznimi državami srednje in vzhodne Evrope »proti vsem morebitnim sovražnikom« le v primeru, da bi zaradi te poglobitve njih vezi ne utrpel škode nobeden izmed njenih zaveznikov. V konkretnem poljsko-rumunskem primeru bi bil tedaj po francoskem mnenju pogoj morebitne poglobitve poljsko-rumunskega sodelovanja samo zbližanje in sprava med Poljsko in Češkoslovaško, ker bi le na ta način bilo podano jamstvo, da bi se takšna poglobitev ne izvršila na škodo Češkoslovaške.**

Verjetno pa je, da bi se Francija samo s tem ne zadovoljila. Potrebno bi bilo, da bi se medsebojne obveznosti držav Male antante, ki so si po dosedanjih pogodbah dolžne nuditi medsebojno pomoč samo nasproti madžarskemu revizionizmu, razširile tudi na obvezo o medsebojni pomoči v primeru kakršnegakoli napadalca. Kakor doznava nemški dopisnik, je Delbos pred zunanjepolitičnim odborom parlamenta izjavil, da je v tem pogledu prejel pomirljiva zagotovila iz Bukarešte. Podobna zagotovila mu je v imenu poljske vlade dal tudi poljski poslanik v Parizu. Zato v francoskih uradnih krogih računajo, da bo z javnimi izjavami na Poljskem, v Rumuniji in Franciji v kratkem odstranjeno nezaupanje, ki se je v zadnjem času pokazalo v javnem mnenju vseh treh držav. Razen tega je znano, da pričakujejo v Parizu obisk rumunskega kralja Karola in kneza namestnika Pavla.

Načrt o novi grupaciji držav v srednji Evropi

Po mnenju dopisnika je po daljšem času sedaj prvič, da stopa Francija v srednji Evropi spet na dan. Značilno pri tem je, da nastopa v tesnem sporazumu z Anglijo, da bi tako z večjo avtoriteto preprečila namere Rima in Varšave po ustvaritvi novih zvez, ki bi, izhajajoč iz Rima in Varšave, zajele Jugoslavijo, Rumunijo in Madžarsko, izključile pa Češkoslovaško in Avstrijo. Potem ko se Franciji, zaključuje dopisnik, ni posrečila utrditev Male antante z novim paktom o medsebojni pomoči, kateremu bi se tudi sama pridružila, in ko na drugi strani tudi obnovljena poljsko-francoska zveza izza lanskega poletja ni rodila zaželjenega izboljšanja odnošajev med Poljsko in Češkoslovaško, **se sedaj Francija na vso moč trudi, da bi ustvarila v srednji Evropi zvezo držav, katere jedro naj bi bile Avstrija, Češkoslovaška in Madžarska, kateri pa naj bi se pridružili tudi Jugoslavija in Rumunija.**

(Prinašamo ta zanimiva ugibanja pariškega dopisnika »Frankfurter Zeitung«, ki velja za resen nemški list, da pomoremo našim čitateljem do čim boljše orientacije v zapletenih srednjeevropskih vprašanjih, ne da bi seveda mogli potrditi, ali so informacije lista glede francoske politike točne ali ne. Op. ur.)

Ozadje Neurathovih posvetovanj v Rimu

Skladnost Italije in Nemčije v zapadno-evropski politiki — Presenečenja bi bila možna le glede na razmerje v srednji Evropi

Rim, 4. maja. b. Manifestacije italijansko nemške vzajemnosti interesov in akcij dobivajo čimdalje bolj široke osnove. To dokazujejo predvsem ponovni obiski nemških državnikov v Rimu. Kakor Göringovo tako se tudi Neurathovo bivanje v Rimu razvija v znamenju poudarjanja prijateljskih vezi, ki so se od lanskega oktobra dalje spletle med Rimom in Berlinom. **S tega vidika predstavlja Neurathov obisk novo etapo v italijansko-nemških odnošajih, vendar se po mnenju rimskih političnih in diplomatskih krogov zdi malo verjetno, da bi njegovi razgovori z italijanskimi državniki pomenili kakšno novo presenečenje. Njegov rimski obisk pomeni v bistvu le praktično izvajanje metode medsebojnih posvetov, glede katere sta se Ciano in Neurath sporazumela že v oktobru lanskega leta v Berlinu in v Berchtesgadnu.**

Tesnejše sodelovanje v lokarnskem . . .

Lahko pa se že sedaj reče, da bosta Italija in Nemčija nasproti Franciji in Angliji v pogledu lokarnskega problema nadaljevali poudarjanje skupne fronte glede vseh bistvenih skupnih zahtev. **Zato se zdi izven dvoma, da se os Rim-Berlin nasproti zapadu uveljavlja v polni meri. Z manjšo gotovostjo se da to reči glede srednje Evrope, okoli katere se v glavnem sučejo Neurathovi rimski razgovori z Mussolinnijem in grofom Cianom. Ako je o presenečenjih sploh mogoče govoriti, potem se utegnejo ta nanašati samo na ta predel Evrope.** Že sedaj se lahko ugotovi, da je italijanska rezervranost glede avstrijskega problema ostala neizpremenjena. Spričo novega zadržanja uradne Italije v tem vprašanju se v Rimu ni zdelo te dni nobenemu čudno, ker niso italijanski listi niti z besedico omenili polemike med avstrijskim in nemškim časopisjem zaradi nemškega vmešavanja v notranje zadeve Avstrije.

. . . in španskem problemu

Glede Španije zatrjujejo v poučenih krogih, da je Mussolini prepričal Göringa o potrebi razvijanja in okrepitve skupne italijanske in nemške akcije v tej državi. **Italijansko-nemško sodelovanje v tem vprašanju naj bi bilo najmanj tako močno, kakor je v lokarnski zadevi. Ako je Göring te nasvete sprejel, utegne biti obisk nemškega vojnega ministra Blomberga, ki je napovedan proti koncu maja, za nadaljni razvoj španskih dogodkov izrednega pomena.**

Nov sporazum glede Avstrije

V dobro poučenih krogih so nadalje mnenja, da utegnejo Neurathovi rimski dogovori imeti za posledico nov sporazum glede Avstrije. Okvir tega sporazuma bi bil podan s tem, da bi obe državi znova poudarili pomen avstrijsko-nemškega sporazuma z dne 11. julija lanskega leta, k čemer bi Nemčija dodala s svoje strani novo priznanje avstrijske neodvisnosti, kar naj bi dokončno odstranilo vse dosedanje nezaupanje dunajskih krogov. V diplomatskih krogih sodijo, da utegne Neurath doseči nekaj konkretnih uspehov predvsem zaradi osebnega spoštovanja, ki ga uživa v Rimu, kjer je bil polnih šest let nemški poslanik.

Za presojo italijansko-nemških odnošajev v tem trenutku je značilen članek fašističnega organa »Lavoro Fascista«, ki poudarja, da ne bo Italija nikdar pozabila, da je Nemčija kot prva med velesilami priznala italijanski imperij. Zato je povsem naravno, če je Neurath njen gost prav ob obletnici ustanovitve italijanskega cesarstva.

Neurath je danes ponovno konferiral s Cianom in je bil tudi v avdjenci pri kralju Viktorju Emanuelu.

Komunike

O Neurathovih razgovorih v Rimu je bil davi objavljen naslednji komunike:

Mussolini je v Beneški palači sprejel nemškega zunanjega ministra Neuratha. Prisrčnemu razgovoru je prisostvoval tudi zunanji minister Ciano. Razgovor je trajal nad eno uro.

Komentarji tiska

Italijanski listi poudarjajo v svojih komentarjih, da že spričo uvodnega obiska pruskega ministrskega predsednika generala Göringa, Neurathov poset ni zgolj uljudnostni akt, nego velik politični dogodek. Znano je, pravi »Giornale d' Italia«, da je bil Ciano v lanskem oktobru v Berlinu in Berchtesgadnu in da se je tam ustvarila podlaga za skupne interese Rima in Berlina, ki se sedaj povsem naravno in naglo razvijajo. Jasno je, da se ob vsakem sestanku italijanskih in nemških državnikov skušajo najti nove možnosti, da bi se sodelovanje obeh držav še bolj ojačilo.

»Messaggero« pravi med drugim, da Italija in Nemčija zavračata vsa dosedanja načela o mednarodnem sodelovanju, kolikor so jih kompromitirali oni, ki skušajo, opirajoč se na Ženevo, organizirati vojaške zveze in bloke. Zato sta krenili obe državi po novih poteh, ki so speljane daleč od Ženeve.

Pred poroko vojvode Windsorskega

Pariz, 4. maja. br. Danes je prispel v grad Canden pri Toursu vojvoda Windsorski. V teku popoldneva je telefonično govoril z go. Simpsonovo, ki se mudi še v Cannesu. Kakor zatrjujejo, bo poroka takoj po kronanju angleškega kralja. Poročni obred bo opravil župan občine Monts, pod katero spada grad Canden. Takoj po poroki bosta vojvoda Windsorski in njegova soproga odpotovala najprej v Italijo, od tam pa v Dalmacijo, kjer bosta preživela svoje medene tedne.

Reforma olimpijskih iger

Pariz, 4. maja. AA. Tukajšnji listi poročajo, da bodo na letošnjem olimpijskem kongresu v Varšavi meseca junija predlagali znatno znižanje števila tekmovalcev iz vseh držav. Po tem predlogu bi vsako državo zastopal v posameznih sportnih panogah samo po en tekmovalec.

Miklas v Budimpešti

skimi državniki je vprašanje madžarske oborožitvene V ospredju razgovorov med avstrijskimi in madžar- enakopravnosti

Dunaj, 4. maja. b. Dunajski listi posvečajo obisku avstrijskega državnega predsednika Miklasa v Budimpešti izčrpna poročila, v katerih opisujejo zares prijateljski sprejem avstrijskega državnega poglavarja in njegovega spremstva. Večina listov objavlja tudi že prve komentarje o pomenu, namenu in ozadju obiska, ki predstavlja nekaj več kakor golo manifestacijo avstrijsko-madžarskega prijateljstva. Posebni poročevalec »Neue Freie Presse« je objavil o tem naslednje zanimive podrobnosti:

Svečano razpoloženje tvori le okvir važnih političnih razgovorov, ki so se že začeli. Predvsem bo kancelar dr. Schuschnigg uporabil to priliko za izčrpno poročilo svojemu madžarskemu tovarišu o poslednjih dogodkih in razgovorih, ki se tičejo obeh držav. Vprašanje madžarske enakopravnosti bo prav gotovo v ospredju vseh razgovorov. Glede na obisk madžarskega vojnega ministra v Berlinu in na Dunaju ter na izjave, ki so jih v tem vprašanju podali grof Bethlen, poslanec Tibor Eckhardt ter min. predsednik Daranyi v zadnjem času, je zelo verjetno, da bodo pri tem razmotrivali zlasti vprašanje enakopravnega madžarskega oboroževanja. Spričo obsežnosti in zapletenosti problema se bodo seveda razgovori o tem nadaljevali tudi po sedanjem budimpeštanskem obisku z neposredno pismeno izmenjavo mnenj.

Zunanjepolitične smernice neizpremenjene

Manj verjetno je, da bi prišlo do kakršnihkoli izprememb zunanjepolotičnih smernic obeh držav, ki bosta slej ko prej poudarjali naslednje točke skupnega zunanjepolitičnega programa: interes obeh držav pri ohranitvi avstrijske samostojnosti, ohranitvi in poglobitvi rimskih protokolov ter rešitvi podunavskega problema. V tem pogledu niso beneški razgovori avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga z italijanskim min. predsednikom Mussolinijem niti najmanj izpremenili položaja. Avstrijska in madžarska zunanja politika ostaneta še naprej, kakršni sta bili doslej, prav tako tudi njuna medsebojna povezanost.

Miklasova zdravica

Na slavnostni večerji, prirejeni avstrijskim gostom, je predsednik avstrijske republike Miklas na zdravico regenta Horthyja odgovoril, da ostaneta Madžarska in Avstrija zvesti svoji tradiciji. Dobro vedoč, da pri naši miroljubni politiki in pri našem prizadevanju za ohranitev svobode in pravice do razpolaganja s samim seboj lahko računamo z dragocenim sodelovanjem Italije, s katero smo združeni s pogodbami prijateljstva in rimskimi protokoli, ter na prijateljsko razmerje med našima državama in Nemčijo, mislimo, da nam to ne samo jamči mir in varnost, temveč, da pomeni tudi znaten prispevek k srečnemu in miroljubnemu razvoju obeh držav.

Na koncu svojega govora je Miklas izrazil željo, da bi se avstrijsko-madžarsko prijateljstvo še bolj okrepilo v korist resničnega in splošnega miru, nakar je napil regentu Horthyju in madžarskemu narodu.

Regent Horthy in predsednik Miklas sta danes prisostvovala veliki reviji vojske. Na uradni tribuni so bili zbrani avstrijski državniki, člani madžarske vlade, diplomatskega zbora in mnoge druge ugledne osebnosti.

Najvišje avstrijsko odlikovanje za Daranyija

Avstrijski predsednik Miklas je danes izročil v zasebni avdienci predsedniku madžarske vlade Daranyiju najvišje avstrijsko odlikovanje, veliki križ reda za zasluge 1. stopnje.

Koncentričen napad na prestolnico Baskov

Čete generala Molle prodirajo proti Bilbau od strani, vendar so Baski doslej odbili vse napade

Pariz, 4. maja. br. Že ves dan je v teku huda bitka, ki bo najbrže odločilnega pomena za nadaljnjo usodo Bilbaa. Po vesteh, ki jih ni mogoče kontrolirati, so nacionalisti započeli ofenzivo proti Bilbau s treh strani. Južna kolona prodira v smeri iz Duranga, srednja iz Guernice, severna pa vzdolž obale iz Bermea. V tem odseku so bili najhujši spopadi. Po poslednjih vesteh, ki so prispele zvečer, so bavskovski miličniki odbili napad nacionalistov in jih pri Bermeu celo prisilili k umiku. General Molla je vrgel v boj vse razpoložljive sile in skuša za vsako ceno prodreti do Bilbaa. Do večera se mu to še ni posrečilo. Baski nudijo nepričakovano odločen odpor, dasi so v tehničnem pogledu daleč za nacionalisti. General Molla razpolaga z velikim številom tankov, motoriziranimi oddelki in silnim letalstvom, ki je ves dan bombardiralo postojanke Baskov. Razen tega sodeluje v borbi močno topništvo, ki z vseh strani obstreljuje obrambne postojanke Baskov. Z ostalih španskih front ni nobenih poročil.

S tem večjo vnemo se nadaljuje akcija za evakuacijo beguncev iz Bilbaa in okolice. Danes je prispelo v luko devet francoskih in več angleških parnikov. Na parnike so vkrcali najprej otroke. V teku današnjega dne so jih spravili na varno 12 tisoč. Na poti v Bilbao sta razen tega še dve angleški in tri francoske vojne ladje, ki bodo prispele v luko v teku noči. Baskovske oblasti so pripravile vse potrebno, da bo vkrcavanje beguncev naglo izvršeno. Sestavljeni so že podrobni spiski. Predvsem pazijo na to, da ne raztrgajo posameznih družin. Danes so 8.000 otrok prepeljali v Francijo, 4.000 pa v Anglijo. Vsi transporti so pod zaščito angleških in francoskih vojnih ladij. Računajo, da bodo najkasneje v treh dneh spravili na varno vse begunce.

Izpremembe v sovjetski diplomaciji

Berlin, 4. maja. AA. Nemška vlada je dala agrement za imenovanje sovjetskega poslanika Jurenjeva v Nemčiji, ki je bil doslej poslanik v Tokiju. Dosedanji poslanik Surič je postal sovjetski poslanik v Parizu.

Matej Hubad je zmagovito odšel k večnemu pokoju

Žalna svečanost je dostojanstveno izpričala hvaležnost domovine zaslužnemu sinu

Ljubljana, 4. maja.

Ob ogromni udeležbi občinstva se je danes Ljubljana in z njo vsa domovina poslovila od velikega očeta slovenske pesmi in pionirja naše glasbene umetnosti Mateja Hubada. V poslopju Glasbene Matice, v domu njegovega življenjskega dela, ki je nudil tudi streho njegovemu poslednjemu bivališču, so ves dan romale trume kropilcev. Gozd cvetja in zelenja, ki je obdajal mrtvaški oder, se je večal vse do ure pogreba.

Slovo pred Glasbeno Matico

Kmalu po 15. uri so se v Vegovi ulici začele zbirati množice pogrebcev in do 16. ure je bila z gostim špalirjem obkoljena ne samo Vegova ulica, temveč tudi širni Kongresni trg in vsa pot proti opernemu gledališču in dalje po mestu, koder se je imel pomikati žalni sprevod. Nekaj minut po 16. so se z balkona Glasbene Matice oglasile fanfare in k mrtvaškemu odru je pristopil pokojnikov prijatelj, stolni dekan in skladatelj dr. Kimovec s škofovsko mitro na glavi in ob asistenci treh duhovnikov. Po prvih žalnih molitvah so se pred portalom zgrnili pevci Glasbene Matice in pod vodstvom direktorja Poliča ubrano zapeli Gallusovo: »Glej, kako umira pravični.« Potem je stopil k mikrofonu — vso žalno svečanost je oddajala tudi radijska postaja — predsednik Glasbene Matice podžupan dr. *Ravnihar*.

Poslovilni govori

Govornik se je poklonil Mateju Hubadu, čigar ime je znak cele dobe v glasbeno kulturnem pogledu našega naroda, njegovi umetnosti, temeljitosti, delavnosti, požrtvovalnosti in doslednosti. Kaj je bil Hubad zlasti Glasbeni Matici? Vse! Iz skromnih početkov je pod njegovim vodstvom zrasel njegov glasbeni zavod v soliden glasbeni dom. Cela pokolenja glasbenega naraščaja mu dolgujejo zahvalo, cela vrsta nadarjenih skladateljev bogati plodno njivo naše glasbene literature z vedno zrelejšimi deli. S številnimi izvajajočimi umetniki smo se osamosvojili na koncertnem in gledališkem odru, z umetniki, ki so nam v čast doma in v tujini. Hubadov pevski zbor se je s svojim mojstrom ponosno vračal z lavorikami ovenčan iz tujine, Hubad je z enim samim svojim nastopom pripravil naši državi večji ugled kakor 10 diplomatskih intervenciji Mateju Hubadu bodi večna hvaležnost za vse, kar je storil za Glasbeno Matico. Tvojo lepo dedščino hočemo varovati, spoštovati in negovati, z isto ljubeznijo in požrtvovalnostjo, kakor jo je Hubad učil. — tako gotovo nam Bog pomagaj!

Z govornikom je vsa množica trikrat vzkliknila: »Slava!« nato pa je spregovoril zastopnik zagrebške akademije znanosti in umetnosti, vodja njenega umetnostnega oddelka skladatelj dr. Božidar *Širola*. V toplih besedah je slavil pokojnikove zasluge za razvoj slovenske pesmi in je posebno omenjal njegovo vzpodbudno delo na koncertnem odru in v gledališču. Matej Hubad je vzgojil cele generacije pevcev in glasbenikov, da so bogastvo vokalne umetnosti, ki ga je bil on s svojim marljivim delom nabral, ponesli še k višjemu razvoju in napredku. Poudarjal je občudovanja vredno požrtvovalnost, s katero se je ob prvih početkih Glasbene Matice lotil dela na vseh vzgojnih in umetniških popriščih. V priznanje zaslug ga je tudi zagrebška Akademija znanosti in umetnosti imenovala za svojega častnega člana, takoj ko je ustanovila poseben umetnostni razred, razen tega pa je postal Matej Hubad častni član še mnogih drugih hrvatskih glasbenih korporacij in organizacij.

V podobnem smislu se je od pokojnika poslovil rektor zagrebške Glasbene akademije skladatelj *Lhotka*, ki je navajal, da je bil Matej Hubad tudi Glasbeni akademiji celih 25 let dober prijatelj in svetovalec. Končno je izrekel v imenu Združenih ljubljanskih konservatoristov nekaj iskrenih besed še član Narodnega gledališča *Frelih*, ki je naglašal pokojnikovo očetovsko srčno dobroto, tako da v dobi njegovega vodstva na konservatoriju skoroda ni bilo učenca, ki bi bil moral zavoljo svoje siromaščine opustiti študij. Na koncu je vsa množica vzkliknila z govornikom: »Slava velikemu prijatelju glasbene mladine!«

Pevci GM in APZ so skupaj veličastno zapeli še Foersterjevo kantato »Umrl je mož«.

Veličasten sprevod

Ko so krsto prenesli na voz, v katerega so bili vpreženi štirje vranci, se je iz Vegove ulice razvil žalni sprevod, kakršne doživlja Ljubljana samo ob smrti svojih največjih mož. Za žalnim praporom, za črno zastavo in križem je stopala najprej godba Sloge, ki je ves čas svirala žalne koračnice, nato pa se je zvrstila deputacija Ljubljanskega Sokola v krojih s praporom in starosto Kajzeljem na čelu. Sledili so pokojnikovi rojaki iz Skaručne s svojim vencem pa gojenci Državnega konservatorija z učiteljskim zborom in direktorjem Betettom. Za osmimi prapori so stopala odposlanstva vseh ljubljanskih pa tudi številnih pevskih zborov z dežele. Med drugimi so bila častno zastopana pevska društva iz Maribora, Celja, Trbovelj, Šmartnega, Litije, Kamnika, Tržiča in Logatca. Skupini starih Matičarjev sta sledila zbora GM in APZ, v sprevodu pa je stopala tudi polnoštevilno zbrana uprava Hubadove župe s predsednikom Prelovcem in prvim dirigentom Venturinijem na čelu. Za množico vencev, sta stopala nosilca pokojnikovih odlikovanj, za vozom s krsto, ki ga je obdajala častna straža članov GM, pa sta plakala globoko pretresena pokojnikova vdova in edini sin s sorodstvom. Med odličnimi pogrebci smo opazili bana dr. Natlačena, komandanta dravske divizije g. generala Lazo R. Tonića, predsednika mestne občine dr. Adlešiča, zastopnike univerze profesorje dr. Kidriča, dr. Kreka in dr. Lukmana, ministra n. r. in senatorja dr. Kramerja, senatorja dr. Gregorina in narodnega poslanca dr. Fuxa, načelnika prosvetnega oddelka banske uprave prof. Sušnika, francoskega konzula g. Remeranda, predsednika JS podbana v p. dr. Pirkmajerja, predsednika NG dr. Windischerja, predsednika SM dr. Lončarja, predsednika RM dr. Spektorskega, predsednika ZKD ravnatelja Jerana, predsednika odvetniške in notarske zbornice dr. Krivica in dr. Kuharja, mimo drugih starih Ljubljančanov pa tudi pokojnikovega prijatelja častnega predsednika šentpeterske CMD Rohrmana.

Oton Župančič svojemu predniku

Pred opernim portalom so stali člani drame in opere z upravnikom pesnikom Otonom Župančičem in ravnateljem Pavlom Golijo na čelu. Na oknih hiš in vsenaokrog je občinstvo pričakovalo sprevod iz Knafljeve ulice. Ko so se prikazali vranci na čelu sprevoda, so se izpod operne vhodne strehe oglasili glasovi veličastne pogrebne fanfare, katero je glasbeno priredil ravnatelj opere g. Polič. Operni orkester, ki jo je izvajal, pa je vodila taktirka g. Štritofa. Ves sprevod se je nato razvrstil na trgu pred opero. K sreči je ostalo nebo mirno, čeprav je oblačje grozilo, da se bo zdaj zdaj usul dež. Pogled na številno množico je bil veličasten.

Ko se je ustavil mrtvaški voz, je nagovoril mrtvega bivšega upravnika naše Talije Oton *Župančič:*

»Po pravici je na zadnji poti Mateja Hubada njegova poslednja postaja pred hišo, ki mu je bila dom, kateremu je posvečal vse svoje sile. Pokojni Matej Hubad se je trudil za razvoj slovenskega gledališča. Njegov duh je pokazal tolikšno vnemo in skrb za čist slovenski jezik, njegovo izgovarjavo in zvočnost, da moremo njegovo delo danes samo še občudovati. Samo orjaška narava, kakršna je bil on, je mogla premostiti napore dela in potegniti za seboj sodelavce. V potrtosti in v žalosti se naše gledališče klanja svojemu voditelju, v čigar rokah je bilo zanj mehko in varno. Z njim je gledališče izgubilo odličnega prijatelja in vzornega moža.«

Govor predsednika Hubadove pevske župe

Nato je izpregovoril predsednik Hubadove župe in zastopnik Južnoslovanske pevske zveze dr. Anton *Švigelj:*

»Z Matejem Hubadom je naš narod dobil velikega moža o pravem času. Začel je plodno delo v dobi, ko je Ljubljana zahtevala, da pokaže vsemu svetu slovensko lice, v dobi, ko so čitalniški in drugi ljubljanski in podeželski zbori vsak po svoje prepevali domorodne popevke in z njimi navduševali rojake, naj opasujejo uma svitle meče. Glasbena Matica se je takrat borila z začetnimi težavami, nejasno in megleno se je šele očrtaval njen nadaljnji umetniški razvoj. Takrat je prišel Matej Hubad, muzikalno izobražen in z voljo do dela in je zastavil svoje sile za čim višjo popolnost proizvajanja domačih in tujih slovanskih in drugorodnih glasbenih umotvorov pri naših pevskih društvih. Njegova volja je prikazala Slovencem nedostopne bisere svetovne glasbene literature. Svoje preproste a umetniško prirejene narodne pesmi je zajemal z globine duše našega naroda in pokazal z Mokranjčevimi rukoveti na zaklade v narodnih pesmih naših bratov. Po osnovanju »Zveze slovenskih pevskih zborov« je kot njen načelnik kazal vzore plemenitega tekmovanja v umetniškem petju. Leta 1924. je v Ljubljani osnoval Jugoslovansko pevsko zvezo, katere namen je bil združitev vseh južnoslovanskih, tudi bolgarskih pevskih zborov v enoto. S prisrčnostjo je vodil seje slovenskega združenja, učil in bodril nas je, resnično pravi pevski oče. Mojster Hubad Matej, Ti nam nisi umrl! V imenu Južnoslovanske pevske zveze in predsednika dr. Miloša Milašinovića, po naročilu bratske mariborske župe bratov Ipavcev ter njenega predsednika prof. dr. Mirka, v imenu Tvoje župe in v imenu vseh Tvojih pevk in pevcev Ti kličem — ko žal odhajaš, da se uvrstiš med svoje slavne prednike — zadnji pevski: Zdravo! Tvojemu spominu večna slava!«

Pevci Hubadove pevske župe so pod vodstvom skladatelja g. Zorka Prelovca zapeli do dna srca segajočo Prelovčevo »Poljana tožiš«...

Ganljivo slovo pri Sv. Križu

Žalni sprevod je krenil izpred opere po Aleksandrovi, Tyrševi in Masarykovi na pokopališče k Sv. Križu. Množica, ki je na hodnikih spremljala ves sprevod, se je polagoma razhajala, oblačno nebo je začelo polagoma rositi. Toda ko je sprevod prišel k Sv. Križu, ni bilo več dežja, kakor da je nebo res usmiljeno hotelo najzvestejšim spoštovalcem Mateja Hubada nakloniti ugodno uro za bridko slovo. Tudi pri Sv. Križu je dekan Kimovec s svojim spremstvom najprej v cerkvi in potem ob grobnici slovenskih skladateljev opravil molitve. V cerkvi je zapel Slovenski vokalni kvintet »Usliši nas«. Matičarji so bili ob tem že zbrani pri grobu in predsedniku pevskega zbora Gl. M. je bila poverjena težka naloga, da izpregovori poslednje poslovilne besede, G. Silvan *Pečenko* je ganjen izvajal med glasnim ihtenjem pevcev in pevk:

»Veliki učitelj, nepozabni naš vodja! Globoka žalost je objela ob Tvoji smrti vso domovino, a najbolj bridko je slovo Matičarjev. Saj si bil vendar najbolj naš! Z uspehi svojega zbora si vzpodbujal k vedno višjemu delu. Kako nešteti in prekrasni so spomini Matičarjev na vsa tvoja pevska desetletja. Kako bi Ti ne bili vsi hvaležni! Ko si dosegel doma svoj višek in si po svoji strogi presoji spoznal, da bi smeli vnovič pokazati uspehe Tvojega dela tudi svetu zunaj nas, si šel z nami ven in se vračal kot triumfator. Postavil si naš narod v prvo vrsto narodov z najvišjo pevsko kulturo. Dal si nam poguma še za nadaljnje take podvige. Kako bi Te ne občudovali, kako bi Te ne spoštovali, ti najčastnejši med našimi častnimi člani! Bil si mož čudovitih vrlin, v neprestanem delu, neutrudljiv in strog, mož nezlomljive volje! A v oddihu s prijatelji, ki jih je bilo največ med tvojimi pevci, si bil tako mehak, nežen, iskren. Cvetje Tvoje srčne in družinske sreče je vzbrstelo v Matičnem zboru. Bil si človek velike srčne kulture, plemenit in dober, nam vsem oče in prijatelj. Kako bi Te ne ljubili! Ko si pred leti sredi naporov omahnil, nisi nehal biti naš. Sledil si z ljubeznijo našemu delu. Do zadnjega je bila tvoja srčna želja, da bi vsaj še enkrat vodil svoj zbor. A ker ni šlo, si nas doma pri radiu poslušal, nam dirigiral in z nami pel. Zdaj so se valovi izgubili v drugo sfero... Ta zveza je prekinjena... Zdaj nič več pel ne boš. Z žalostjo smo šli s Teboj to zadnjo pot, a ne vrnemo se s sklonjeno glavo, oče! Vrnili se bomo v svetišče Tvoje umetnosti, v Tvojo dvorano. Z nami gredo: Tvoj druh, plodovi Tvojega dela in Tvoji nauki in z nami bo Tvoj očetovski blagoslov. Zbogom, mojster!«

Vsa množica, zbrana daleč naokrog, je bila močno ganjena, čulo se je glasno ihtenje, pevke GM so solzne metale šopke na krsto in ves zbor je komaj zmagal pokojnikovo najljubšo pesem »Gor čez izaro«. Le počasi so se pogrebci poslavljali od groba, kamor jih bo vedno znova vleklo srce. Ko so se bližali mestu, jih je zajel dež.

Beležke

Volitve v 17 slovenskih občinah

»Službeni list« banske uprave objavlja banov razglas, s katerim se na nedeljo dne 6. junija razpisujejo občinske volitve v 17 občinah dravske banovine. Volile bodo občine:

v lendavskem srezu Beltinci, Bogojina, Dobrovnik, Gaberje, Lendava, Genterovci in Poljana;

v ljutomerskem srezu Cezanjevci;

v logaškem srezu Begunje in Sv. Vid nad Cerknico;

v desnem mariborskem srezu: Pragersko in Hoče;

v radovljiškem srezu: Ribno;

v slovenjgraškem srezu: Mislinja;

v škofjeloškem srezu: Javorje, Poljane in Trata.

Občini Sv. Vid in Begunje bosta volili zaradi izvršene prekomasacije, ostale občine pa zaradi poteka poslovne dobe občinskih odborov, izvoljenih v l. 1934.

JNS v primorski banovini

V Splitu je bila v nedeljo redna skupščina sreske organizacije JNS za mesto in okolico. Izvoljen je bil novi sreski odbor. Zbranim članom je podal daljše poročilo o političnem položaju senator dr. Grga Andjelinović, ki je ob koncu napovedal, da se bosta banovinske skupščine JNS za primorsko banovino 17. maja udeležila tudi predsednik stranke Peter Živković in podpredsednik senator Jovo Banjanin.

Spremembe v redakciji beograjske „Politike"

Kakor nam javljajo iz Beograda je »Politika« odpovedala nadaljnje sodelovanje svojemu zunanjepolitičnemu referentu bivšemu berlinskemu poslaniku g. Živojinu Balugdžiču. Ravno tako je razrešila svoje službeno razmerje s pariškim korespondentom g. Svetozarjem Petrovičem. Odpovedala je nadalje službo nekaterim urednikom, med njima bivšima ljubljanskima dopisnikoma gg. Markešiču in Dedieru.

Te spremembe v redakciji beograjskega vodilnega lista so vzbudile v beograjski politični javnosti velik interes in številne komentarje. Kakor znano, je imela »Politika« do sedaj zelo ozke zveze z vodstvom beograjske združene opozicije.

Pritožbe hrvatskih duhovnikov

V »Hrvatski straži« se pritožuje p. Tvrtko Gujić zaradi žalostnih pojavov med Hrvati, ki baje razbijajo slogo narodnih vrst. »Vse bolj se množe izpadi proti katoliškim duhovnikom, ki so kljubovali vsem nasiljem za časa diktature zaradi dičnega našega hrvatskega imena. Petega maja ni dobil Jevtić niti enega glasu v moji čikliški župniji v livanjskem srezu. Ne hvalim se s tem, ker mi je užitek trpeti za narod. Toda boli me, ko gledam, kako se sleherni dan minira narodna sloga. Na dnevnem redu so napadi na hrvatske duhovnike, ki so vzdržali kljub vsem brezprimernim napadom bivših krutih režimov. Danes pa govore po vseh sestankih: Ne dopustite duhovnikom, da bi se vmešavali v politiko! Pri tem pripovedujejo ljudem vse mogoče in nemogoče stvari o škodljivosti vmeševanja duhovnikov v politične zadeve. Danes se govori o hrvatskih duhovnikih med ljudstvom čisto po vzorcu komunističnih parol. Tako je meni nekdo pobunil celo župnijo za časa birme. Sedaj so navalili na Hrvatski katoliški dom, ker smo ga hoteli posvetiti sv. Antonu.«

Slične pritožbe svojih poverjenikov objavlja »Hrvatska straža« skoraj sleherno nedeljo z več ali manj zanimivimi podrobnostmi.

„Obzorovo" otepanje

Komaj je minil teden, odkar je stari »Obzor« neusmiljeno okrcal levičarskega voditelja srbijanskih zemljoradnikov dr. Dragoljuba Jovanovića, ker se je drznil predlagati osnovanje skupne fronte srbskih in hrvatskih kmetov v borbi za njihove skupne interese. Sedaj je prišel na vrsto Milan Marjanović, pristaš jugoslovenske ideologije in politike, ki je na podlagi citatov iz govorov in spisov pokojnega Stjepana Radića osvetlil ekskluzivno politiko gotovega dela današnjega vodstva hrvatskega pokreta. »Obzor« ne more zanikati avtentičnosti navedenih citatov in si pomaga iz zadrege s trditvijo, da bi mogel navesti vsaj toliko, če ne še več citatov pokojnega voditelja Hrvatov, ki bi pobili prve citate. Po mišljenju »Obzora« hrvatski narod ni zaupal Stjepanu Radiću zavolje njegove slovanske in jugoslovenske koncepcije, nego zaradi strogo samohrvatske politike. V dokaz navaja, da je izvolil za njegovega naslednika dr. Vladimirja Mačka, ki bo gotovo do kraja izvedel borbo za ustvaritev hrvatskih političnih in narodnih zahtev. Po informacijah »Obzora« ni danes niti en odstotek Hrvatov, ki bi se izrekli za jugoslovensko politiko. Zagrebški starina sicer rad pretirava, da je pa prepričan o resničnosti te svoje trditve, res ne moremo verjeti, kakor sicer poznamo njegovo sovraštvo proti vsemu, kar je jugoslovenskega, z edino izjemo mesta v nekdanjem zakonodajnem odboru za časa diktature Petra Živkovića.

Namesto stvarnih argumentov proti mišljenju g. Milana Marjanovića o potrebi tesnejše združitve med srbijanskimi in hrvatskimi kmeti do katere bo prišlo prej ali slej, otepava »Obzor« okoli sebe s trditvami, da razbija Marjanović hrvatsko fronto in strnjenost hrvatskih narodnih vrst. To pa so fraze, ki bodo pričele presedati kmalu celo njegovim najzvestejšim čitateljem.

Zbliževanje beograjske združene opozicije

Zagrebške »Novosti« poročajo, da so se vršile med pravoslavno Veliko nočjo konference voditeljev beograjske združene opozicije. Na razgovorih so razpravljali o ugotovitvi skupne baze za enotno nastopanje vseh skupin združene opozicije v posameznih političnih vprašanjih. Takoj po praznikih se bo vršil oficielni širši sestanek delegatov vseh treh skupin beograjske združene opozicije, na katerem bodo izdelani osnutki skupne baze za bodoče politične akcije. Ni izključeno, da bo že na tem sestanku sprejet sklep, da se obnove in požive zastali razgovori z zagrebško združeno opozicijo. Vsekakor pa bo trajalo gotovo še nekaj časa, preden se bo občutila poživljena akcija beograjske združene opozicije tudi v stvarni politiki.

Zaradi Zbora obsojeno „Vreme"

»Otadžbina«, glasilo zboraškega pokreta bivšega ministra Dimitrija Ljotića, poroča, da je bil pred beograjskim sodiščem obsojen urednik dnevnika »Vreme« zaradi klevet proti Zboru in njegovemu voditelju Ljotiću na 10 dni zapora, plačilo sodnih stroškov in objavo obsodbe na čelu lista. »Vreme« je namreč trdilo, da je »Zbor« skupina pustolovcev, ki izzivajo nerede in škodujejo državnim interesom.

Letalska nesreča

Praga, 5. maja. br. Pri nočnih vajah se je v pretekli noči v bližini Kraljevega Gradca ponesrečilo neko vojaško letalo. Zaradi zloma osi se je letalo vnelo. Opazovalec se je rešil z padalom, dočim je pilot, kapetan Laznička, skušal rešiti letalo, kar pa mu ni uspelo. Šele v zadnjem trenutku je skočil s padalom, vendar pa je bil že prenizko. Padalo se ni odprlo in se je Laznička ubil. Letalo je zgorelo.

Avstrijski Kajak-Verband, ki je postavil olimpijske prvake, potrjuje, da je TSCHAMBA FII izvrstno sredstvo proti solnčnim opeklinam. Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova 5.

Japonska se približuje Veliki Britaniji

Japonska vlada namerava dati pobudo za ponovno zbližanje med obema državama

London, 4. maja. b. Diplomatski dopisnik informiranih »Sunday Times« zatrjuje, da se Japonska v zadnjem času silno trudi, da bi spet vzpostavila sodelovanje z Veliko Britanijo na Daljnem vzhodu. Prvi razgovori z angleško vlado se bodo najbrž že v kratkem pričeli, in sicer preko japonskega poslaništva v Londonu. Iz tega bi se dalo sklepati, da namerava Japonska sama dati pobudo za zbližanje z Londonom. V informiranih angleških krogih ne izključujejo možnosti take pobude, ker so mnenja, da bi utegnilo dovesti Japonsko do tega koraka predvsem naglo angleško oboroževanje, ki je napravilo močan vtis v Tokiju in nedvomno preusmerilo vse dosedanje japonsko gledanje na položaj na Daljnem vzhodu ter posredno zmanjšalo tudi pomen nemško-japonskega protiboljševiškega pakta.

Po informacijah navedenega lista bi japonski predlogi Angliji vsebovali naslednje glavne točke: 1) Japonsko jamstvo teritorialne in politične neodvisnosti Kitajske. 2) Angleško priznanje posebnih gospodarskih in strateških interesov Japonske na severnem Kitajskem, pri čemer bi se utegnila morebiti vzeti v poštev tudi ureditev vprašanja priznanja japonske osvojitve Mandžurije, dasi bi Japonska tega vprašanja ne forsirala za vsako ceno. 3) Posojila Kitajski, ki naj bi jih dali angleški, japonski, ameriški in francoski konsorciji. 4) Ustvarjanje prijateljskega razpoloženja med prednjo Kitajsko in Japonsko s poglabljanjem kulturnih vezi.

Angleški list sodi, da bi ta program japonske vlade ne bil nesimpatično sprejet v Londonu, vsekakor pa bi se Angleška spustila v pogajanja šele tedaj, ko bi imela polna jamstva, da želi sporazum z Anglijo tudi japonska armada. Še pred kratkim je bilo namreč iz samih izjav japonskega zunanjega ministra mogoče razbrati, da vojaška klika še vedno ni prijateljsko razpoložena napram Kitajski. Ako se razmere tudi v tem pogledu spremenijo, bi kontakt med Londonom in Tokijem ne bil več nemogoč. Upoštevati je končno treba tudi okoliščino, da so pogajanja med Japonsko in Anglijo otežkočena med drugim tudi zaradi tega, ker se Japonska ni pridružila londonskemu pomorskemu sporazumu. Tudi se zde v sedanjem položaju pogajanja med Anglijo in Japonsko brez poprejšnjih posvetovanj angleške vlade v Ameriki malo verjetna.

Naraščajoča prometna zmešnjava v Londonu

London, 4. maja. br. Prometne razmere v Londonu so se danes še poslabšale. Zmeda postaja vedno večja. Danes so se stavkujočim šoferjem avtobusov v Londonu pridružili tudi nameščenci avtobusnih podjetij v okolici Londona ter nameščenci cestne železnice. Popoldne je obratovala samo še podzemska železnica, obstoja pa nevarnost, da bo tudi tu ustavljen promet, če bodo pogajanja med podjetniki in stavkujočimi brezuspešna. Ne gre toliko za povišanje plač kakor za skrajšanje delovnega časa od osem na sedem in pol ure ter za uvedbo odmorov med posameznimi vožnjami. Delodajalci doslej na te zahteve niso pristali. Največja prometna zmešnjava je bila danes v tako zvanem Cityju, kjer je zatrpalo ulice nad 100.000 avtomobilov.

Na podzemeljski železnici je bil danes zaradi ustavitve prometa na cestni železnici še večji naval kakor včeraj. Pripetilo se je mnogo nesreč zaradi gnječe. Tudi danes so bili dohodi k podzemeljski železnici zaprti in so pripuščali le omejeno število potnikov, da preprečijo večje nesreče. Med tem prihaja v London vsak dan na tisoče in tisoče novih gostov, ki nameravajo prisostvovati svečanostim kronanja. Oblasti so v vedno večji zadregi, ker je ves promet v kaotičnem stanju in še nihče ne ve, kako se bo stvar razvijala dalje. Kakor vse kaže, ni nikakega upanja, da bi še ta teden prišlo do sporazuma in obnove rednega prometa.

Kraljica Marija na Oplencu

Beograd, 4. maja. p. Na pravoslavno velikonočno nedeljo se je Nj. Vel. kraljica Marija s kraljevičema Tomislavom in Andrejem odpeljala na Oplenac. V cerkvi se je vršila služba božja za pokojnega kralja Aleksandra. Popoldne se je Nj. Vel. kraljica s kraljevičema spet vrnila v Beograd.

Danes je Nj. Vis. kraljevič Tomislav odpotoval v London. Med potjo se mu bo pridružil tudi Nj. Vis. kneževič Aleksander.

Naš novi konzul v Čikagu

Beograd, 4. maja. p. Naš novi generalni konzul v Čikagu, dr. Peter Cabrić, ki je bil doslej konzul v Skadru, je danes odpotoval v Ameriko.

Pred razpravo o umoru dijaka Ljubičića

Zagreb, 4. maja. o. Davi so bili izpuščeni iz preiskovalnega zapora visokošolci Jelić, Dovgan in Pejić, ki so bili aretirani v zvezi z ubojem dijaka Ljubičića ob priliki poslednjih nemirov na univerzi. V preiskovalnem zaporu so še visokošolci Matijević, Nevestić, Ereš, Puratić, Sažunić Kastelan in Prelačec. V kratkem se bo pred okrožnim sodiščem pričela proti njim sodna obravnava. Za njih obrambo se je prijavilo doslej 63 odvetnikov, kar je zelo značilno, ker so vsi obtoženci frankovci, ki so se spopadli z radičevskimi akademiki. Med zagovorniki je tudi dr. Cuzzi iz Splita, ki je bil nedavno izključen iz bivše HSS.

Nj. Vis. kneginja Olga v Parizu

Pariz, 4. maja. Nj. Vis. kneginja Olga, ki se nahaja v gosteh pri svojih starših v Parizu, je bila danes z grškim knezom Nikolajem in kneginjo Heleno na obedu, ki ga ji je priredil v jugoslovenskem poslaništvu dr. Purić. Po obedu je s svojima roditeljema v spremstvu jugoslovenskega poslanika Purića in jugoslovenskega generalnega komisarja za razstavo Adolfa Cuvaja pregledala jugoslovenski paviljon na svetovni razstavi.

Pol milijarde škode zaradi poplav

Zagreb, 4. maja. o. Letošnje poplave so v posavskih krajih dosegle tak katastrofalen obseg kakor v l. 1932. V posavskih krajih Srema, Bosne in v Slavonski Krajini so poplave napravile pol miljarde dinarjev škode. Uničile so vse letošnje posetve, upropastile mnoge vinograde ter porušile veliko število hiš. Potonilo je tudi mnogo živine. Več nasipov je porušenih in hudo poškodovanih. Mnogo cest je razdejanih. Tudi nekatere železniške proge so izpodjedene in porušene.

Težnje dvolastnikov na italijanski meji

Beograd, 4. maja. o. Dvolastniki na jugoslovensko-italijanski meji so poslali v Beograd vsem pristojnim oblastem vlogo, v kateri zahtevajo olajšanje obmejnega prometa na meji, kakor tudi ublažitev določil glede prenosa gotovine čez mejo. Na italijanski strani imajo naši dvolastniki nekaj denarja, ki so ga izkupili za gozdove in les, a ga ne morejo prenesti v našo državo, nego se jim njih terjatve zaračunajo po kliringu ali pa se jim ne izda potrebno dovoljenje, da bi denar odnesli v Jugoslavijo. Nadalje zahtevajo od pristojnih oblasti, da omogočijo tudi obmejni promet v nekoliko širšem obsegu. Predvsem zahtevajo potrebna dovoljenja za izvoz lesa, kolikor ga rabijo neposredno na drugi strani meje.

Vatikanov odgovor na nemški protest

Rim, 4. maja. br. Kakor znano, je nemška vlada vložila pri Vatikanu ostro protestno noto proti nedavni papeževi encikli, v kateri je obsodil narodno-socialistični režim v Nemčiji in pozval katoliške vernike k odporu. Po večkratnih poizkusih za obnovo diplomatskih pogajanj v tej zadevi je sedaj Vatikan izročil nemškemu poslaniku odgovor na nemški protest. Kakor zatrjujejo v poučenih vatikanskih krogih, je odgovor Vatikana zelo odločen. Vatikan vztraja slej ko prej na doslednem izvajanju konkordata in na zajamčenju svobode katoliške cerkve v Nemčiji.

Vremenska napoved

Zemunska: Pretežno oblačno, ponekod dež. Temperatura brez posebne izpremembe.

Zagrebška: Oblačno, lepo, ponekod nekoliko vedro vreme, v obče nestalno.

Dunajska: Po večini oblačno, možnost neviht, od časa do časa dež, nekoliko hladneje, zapadni vetrovi.

Mlada vojska je prisegla

Svečan in prisrčen praznik vse ljubljanske garnizije

Komandant dravske divizije g. general Laza R. Tonić prisostvuje prisegi novincev ljubljanske divizije. Za njim šef štaba generalštabni polkovnik Keler in vodja svečanosti brigadni general Popadić. — Spodaj: svečenik Ivo Maračić zaprisega novince katoliške veroizpovedi

Ljubljana, 4. maja.

Ljubljanska garnizija je danes imela svoj najlepši vsakoletni praznik. Na prostranem dvorišču vojašnice Vojvode Mišića so bile zjutraj v vzornem redu razporejene edinice vseh ljubljanskih vrst orožja. Drug ob drugem so stali v dolgih vrstah mladi fantje, ki so bili letošnjo pomlad poklicani pod orožje, in je danes prišel zanje najsvečanejši trenutek, ko so lahko prisegli zvestobo kralju in zastavi. Pod vodstvom brigadnega generala Popadića so poveljniki bataljonov in čet razporedili to zdravo mladino v tri oddelke in sicer po veroizpovedih: na levi so bili katoliki, v dolgi počezni fronti pravoslavni, na desni pa muslimani. Po lepih novih uniformah je bilo mogoče ločiti posamezne rodove orožja: topničarje, pešadijo, velocipediste, pekarje, bolničarje, vozarski eskadron. Pred stražarnico je stal častni vod z vojaško zastavo, darilom blagopokojnega Viteškega kralja, poleg voda pa dravska divizijska godba pod vodstvom kapelnika Dragoljuba Živanovića.

Točno ob 9. je zaigrala godba, prišel je divizionar g. Laza R. Tonić, kateremu je raportiral poveljujoči general Popadić. Od čete do čete je stopal divizionar. Njegovemu pozdravu »Pomozi Bog junaci!« so mladi vojniki gromko odzdravljali: »Bog Ti pomagao!« Takoj nato je godba zaigrala k molitvi. Prvi je pravoslavni prota g. Budimir opravil svečanost. V očetovsko prepričevalnih, zelo lepih besedah je opominjal vojnike na pomen prisege, ki jo je nato čital besedo za besedo in so jo vojniki glasno ponavljali za njim. Sledil je katoliški obred. Kurat Maračić je zanosno opominjal vojaško mladino na najsvečanejši trenutek. Bodril je mlade zaščitnike države k zvestobi, opominjal jih je k strpnosti v vojašnici, ki je postala njihova nova domačija in kjer naj vlada samo bratsko edinstvo po starem geslu: Brat je mio, koje vere bio. Prav tako je slednjič vojni imam Ahmetašević toplo ogovoril mlade junake. Muslimani so prisegli z desnico na srčni strani.

General Popadić je nato nagovoril ves zbrani mladi rod. Poudaril je trojni pomen vojaške prisege: vdanost kralju in starejšinam, odločnost za brambo domovine in neminljivo zvestobo vojni zastavi. »Vi ste potomci onih silnih junakov, ki so padli v borbah za veliko Jugoslavijo! Biti zvest vojaški zastavi, je največja vrlina. Stoletja so minila, odkar je Vuk Branković pozabil priti na Kosovo in narod mu tega ni pozabil!« General Popadić je mladim vojnikom čestital k prisegi, nakar so se složno spomnili Nj. Vel. kralja Petra II. in je iz mladih grl zaoril trikratni: »Živeo!« Godba je zaigrala himno.

Nato je pozdravil svoje vojake še divizionar g. Laza R. Tonić. »Minili so dnevi«, je navajal, »dnevi detinstva, odrasli ste staršem, izven domačije stopate zdaj v širši krog, v vojsko. Razširila se je vaša dolžnost nasproti državi. Najsvetejša je služba domovini in njeni čuvarici, vojski. Obdarjeni z zdravjem in bistrostjo bodite ponosni, da lahko služite v beli Ljubljani, na zapadni meji velike Jugoslavije. Dostojno zamenjajte svoje starejše brate, naučite se ljubiti domovino, naj vam bo srečen početek vojne službe, bodite ponosni, da ste postali vojniki!« ... »Hvala!« je znova zadonelo iz mladih grl. Ko se je tudi g. divizionar spomnil Nj. Vel. kralja Petra II., je na čast mlademu vladarju zaoril trikratni »živeo« in je godba zaigrala himno. Ob zanosni koračnici se je nato g. divizionar poslovil. Svečanost je bila opravljena, sledila je ljubezniva domača zabava, kakršne ne pozna nobena druga vojska na svetu.

Pogled na vojaštvo muslimanske vere, ki je priseglo z desnico položeno na srčno stran. — Na levi: prota Budimir govori ob vojni zastavi svojim mladim vernikom o prisegi zvestobe kralju in domovini

Ob veselih zvokih kola se je za generalom Popadićem uvrščala v velikanske kroge truma mladih, razigranih vojščakov, vsi v presenetljivi demokratični vzajemnosti, oficir poleg mladega redova, podčastnik poleg generala. Zares, bil je spet enkrat praznik, ki je mogel mladi, novi vojaški rod močno prežet z ljubeznijo do službe v jugoslovenski narodni vojski.

Zmaga koroških pevcev v Ljubljani

Ljubljana, 4. maja.

V dvorani frančiškanskega kolegija smo snoči doživeli intimno lep praznik slovenske kulture. V goste je prišel moški zbor pevskega društva »Dobrač« z Brnce pri Beljaku, ki je pod vodstvom svojega zborovodje Ivana Koprivnika s prelepo koroško narodno pesmijo žel prave triumfe že na koncertih v Novem mestu in Trebnjem. Občinstvo je dvorano napolnilo do zadnjega kotička. Zlasti številno so bili zastopani v Ljubljani živeči Korošci in Korošice in zastopniki domačih pevskih društev. Spored je oddajala tudi radijska postaja in tako je večeru, ki je vnovič izpričal, da slovenska veja onstran Karavank kljub vsemu še ni odmrla, od daleč prisostvovala vsa Slovenija, pevci z Brnce pa so iz metropole po etru lahko sporočili svoje pozdrave tudi v domačo vas.

Pred pričetkom sporeda je poslušalce nagovoril zastopnik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu Maks Trunk, se zahvalil za prisrčen sprejem in izrazil trdno vero, da bodo naši bratje na Koroškem živeli, dokler ne bo zamrla njihova pesem. Burno pozdravljeni so nato pevci zapeli najprej: Tam čier teče bistra Zila. Čista jasnost in ubranost glasov, veličastna lepota melodije in starodavne slovenske govorice z Zile je na mah prevzela vso dvorano in iz iskrenega navdušenja so poslušalci nagradili goste z viharnim aplavzom. Navdušenje se je stopnjevalo od pesmi do pesmi, čeprav je težko reči, katera je bila lepša izmed njih: Od Celovca noj do Drave, Oj ti praburna stvar, Mam dro fletno navajano, S'm an buren paver, Pojdam v Rute, Bom pa rutič zvorav, Nmav čriez izaro . .

V premoru je pevce v imenu ljubljanskih rojakov pozdravil predsednik Kluba koroških Slovencev dr. Fellaher, in izrazil našo skupno radost, da slovenska Koroška še zmerom poje, pa dokler bo pela svoje narodne pesmi, bo tudi živela in hotela živeti. Koroški Slovenci iz Ljubljane so bratom z Zile poklonili krasen venec, ga. Rožičeva pa jih je okitila s slovenskimi srčki, ki naj spominjajo koroške brate, da ves narod čuti ž njimi. Potem so pevci zapeli še devet enako lepih, program pa so zaključili z veselo: Juhej, pojdamo v škuf'če! A ko je bil program končan, ljudje skoro niso hoteli iz dvorane. Nezadržanemu ploskanju in ovacijam so se gostje vdali, da so zadnjo pesem zapeli še enkrat. Občinstvo se je razšlo z najlepšimi dojmi v dušah in z živo željo, da bi bili kaj kmalu deležni še več tako lepih gostovanj.

Brez spanca?

Polnoč, ena, dve ... Ure brez konca in kraja, če ste oropani spanca! Poskusite vendar enkrat s kavo Hag, zdravniško priporočeno, kofeina prosto zmato kavo! Že po kratkem času se boste počutili mnogo bolje. Kava Hag dopušča globok, zdrav spanec, daje pa tudi užitek in slast, ki jo ob skodelici dobre kave tako visoko cenite.

KAVA HAG = ZDRAV SPANEC!

Zadnja pot ravnatelja Mateja Hubada

(Obširno poročilo glej na drugi strani!)

Slovo pred Glasbeno Matico: govori g. dr. Božidar Širola (X) iz Zagreba

Duhovščina pod vodstvom skladatelja dekana dr. Frančiška Kimovca

Stari zaslužni Matičarji v častnem spremstvu ob mrtvaškem vozu

Venec iz rodne Skaručine

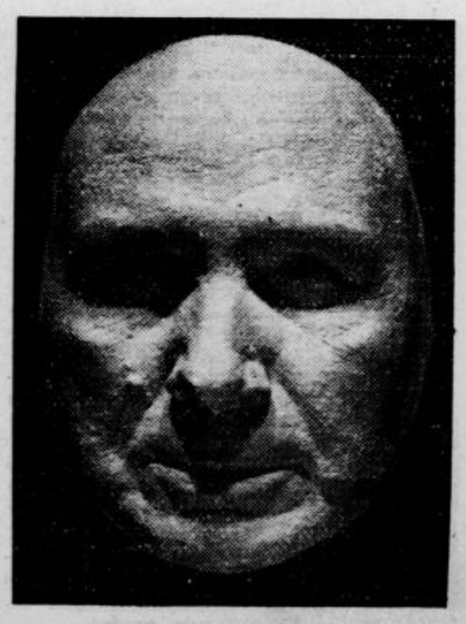

Posmrtna maska Mateja Hubada, ki jo je posnel kipar Ivan Sajevic

Velik požar v Tržiču

Napravil je mojstru Ješetu nad 200.000 din škode

Tržič, 4. maja.

Usodno naključje je hotelo, da smo Tržičani ravno danes — na praznik zaščitnika pred ognjem Sv. Florijana — doživeli velik požar, ki je ne samo povzročil izredno občutno škodo, marveč je tudi grozil znatnemu delu Tržiča.

Vsako leto praznujemo Tržičani god sv. Florijana posebno slovesno z mašo in procesijo in pri tem obujamo spomin na veliko požarno katastrofo, ki je leta 1811. uničila Tržič. Ko pa so danes zjutraj okrog 8. ure bili domači in okoliški gasilci ravno v cerkvi, je začelo biti plat zvona. Takoj so pohiteli na plano, po vsem Tržiču je šla novica, da gori ostrešje znanega čevljarskega mojstra Janka Ješeta v Cerkveni ulici. Tržiški gasilci, predilničarji in svetoanski gasilci so pohiteli k požaru z motorkami, tovariši iz Loma in od Sv. Katarine pa z ročno brizgalno. Kmalu se jim je posrečilo ogenj omejiti in nato v dobri uri tudi pogasiti. Strašni element je med tem napravil že mnogo škode.

Kakor se je dognalo, je požar nastal po neprevidnosti nekega delavca, ki je zgoraj v delavnici grel lepilo za čevlje, kateremu je primešana tudi precejšnja količina bencina. Po nesrečnem naključju se mu je lepilo malo razlilo, pa je to pobrisal z odpadki, katere je potem vrgel v peč. Tedaj je iz peči bušil plamen, ob katerem se je vnelo tudi lepilo v posodi in mahoma je bila vsa delavnica v ognju. Delavec pa ni mogel gasiti, ker je sam dobil zelo občutne opekline po rokah.

Ozračje je k sreči bilo mirno in tako je gasilcem uspelo lokalizirati požar, da se ni preselil na sosednja poslopja, ki so krita s škodlami. Zgorelo je vse ostrešje in v delavnici velika količina usnja in čevljarskih potrebščin ter 22 čevljarskih strojev z motorji, da lastnik samo po tem ceni škodo nad 200.000 din, ki nikakor ni krita z zavarovalnino. Razen tega pa se je voda razlivala po vsej hiši, da je mnogo škode na vsem poslopju, na pohištvu, delavnici in v prodajalni.

Žolča in jeter, žolčnih kamenih in zlatenci urejuje naravna **»Franz-Josefova«** grenčica prebavo in pospešuje iztrebljenje črevesja. — Klinične izkušnje potrjujejo, da domača pitna kura (zdravljenje) dobro učinkuje, ako popijemo **»Franz-Josefovo«** vodo zmešano z malo tople vode zjutraj na prazen želodec.

Ogl. reg. S. br. 15 465/33.

Odpuščen orožnik je v Ivanjkovcih do smrti zabodel mlado blagajničarko

Angela Novakova je kmalu izdihnila, Avgusta Lipovca pa so včeraj dopoldne vlovili orožniki

Ivanjkovci, 4. maja.

Prebivalstvo Ivanjkovcev in prostrane okolice je pod vtisom velike ljubavne tragedije, ki se je zgodila v pretekli noči. Umorjena je bila gdčna Angela **Novakova,** blagajničarka v Petovarjevi trgovini. Morilec Avgust **Lipovec** je po umoru pobegnil in se je skrival celo noč, danes pa so ga prijeli in bo izročen sodišču. O tragediji so ugotovljene naslednje podrobnosti:

Angela Novakova, ki je bila doma iz Šmarja pri Jelšah, zelo lepe zunanjosti in prikupnega značaja, je službovala že 3 in pol leta pri Petovarjevi tvrdki v Ivanjkovcih. Bila je splošno priljubljena. Sodelovala je pri sokolski četi in pri vseh prosvetnih akcijah, kjer je bila njena pomoč potrebna. Tako se je tudi sinoči udeležila v ivanjkovski dvorani vaje za predstavo, ki jo namerava prirediti ivanjkovska gasilska četa na binkoštni ponedeljek. Ko je bila vaja ob 22.30 končana, se je podala Angela proti svojemu stanovanju. Med hišo, kjer je prebivala in dvorano, je komaj kakih 180 m razdalje. Pri zadnjih vratih pa jo je čakal Avgust **Lipovec,** odpuščeni orožniški kaplar, star 30 let, doma iz občine Trave, v čabarskem srezu. Bliskovito jo je napadel in ji zadal sedem vbodov z ostrim žepnim nožem. Angela se ni mogla ubraniti naglim udarcem in je obležala v mlaki krvi. Burni prizor je videl sin lastnika trgovine g. Mirko Petovar, ki je bil le 30 m oddaljen. Ko je priskočil na pomoč, je Lipovec že zbežal in izginil v noč. Angelo so našli v nezavesti. Nudili so ji takojšnjo pomoč. Ko se je polagoma osvestila, je tožila o bolečinah v srcu. Povedala je, da se je branila s skrajnim naporom, toda Lipovec jo je silovito podrl na tla in ona je bila preslaba, da bi se takemu navalu ubranila. Nemudno so se odločili, da jo prepeljejo v ormoško bolnišnico. Toda 6 km od Ivanjkovcev je sirota podlegla. O tragičnem dogodku je bilo razen orožništva obveščeno tudi sresko sodišče v Ormožu. Na odredbo preiskovalnega sodnika Pipenbacherja je bila pokojnica prepeljana v mrtvašnico v Svetinjah. Danes je bila obdukcija in sodni ogled na kraju zločina.

Še v teku noči so se orožniki podali na zasledovanje za zločincem. Vendar je bil njihov trud ponoči zaman. Danes zjutraj pa je bil prirejen pogon za njim in se je ob 11.30 posrečilo podnaredniku Vidaku Šaloviću, da je morilca izsledil v Vinskem vrhu v kleti Matije Spešiča, kjer ga je takoj aretiral, nakar so zvezanega pripeljali na orožniško stanico v Ivanjkovcih.

Avgust Lipovec je pred letom služboval kot orožnik v Ivanjkovcih. Bil pa je zelo razburljiv in je imel večkrat konflikte s predpostavljenimi kakor tudi s prebivalstvom. Zato je bil premeščen v Planino nad Sevnico, kjer se pa nikakor ni poboljšal. Tako je bil naposled po 8 letih službe odpuščen. Dne 30. januarja letos je bil v Ptuju pri poveljstvu orožniške čete razrešen. Toda ni se podal domov, marveč je prišel v Ivanjkovce. Nastanil se je v tukajšnji gostilni, imel je menda še nekaj prihrankov, nekaj pa je dobil z doma. Njegova razburljivost je bila vedno večja in vse se ga je balo, ker je teden za tednom grozil z umori. Na vsak način si je hotel osvojiti Angelo, ki ga je pa odklanjala z lepimi besedami in mu je svetovala, naj si zagotovi pošten obstanek, nakar se bo poročila z njim. Toda živčno razruvan je Lipovec naposled le izvršil zločin, s katerim je že dolgo grozil. Vsa sreča je, da so ga danes prijeli, sicer bi bil najbrž zagrešil še kakšno novo nasilno dejanje. Pred kratkim si je bil nabavil pištolo, ki pa mu menda ni funkcionirala, zato je naposled izvršil napad z nožem. Prebivalstvo si je oddahnilo, da je Lipovec vendar prišel za zapahe. Iskreno pa vsi pomilujejo, da je padla kot njegova žrtev tako priljubljena mladenka. K večnemu počitku jo bomo spremili 6. t. m. ob 15.30 na ivanjkovško pokopališče.

Krvavo dejanje bosanskega delavca

Celje, 4. maja

Včeraj sta 37-letni delavec Franjo Matošević iz Pokračičev v travniškem srezu v vrbaski banovini in njegov tovariš Ivan Debeljak iz Bučičev v travniškem srezu, ki sta že več kot eno leto prevažala drva za nekatere trgovce v Št. Juriju ob juž. žel., popivala v raznih gostilnah v Št. Juriju. Okrog 17. sta prišla v gostilno Marzina Sporerja in začela sklepati konjsko kupčijo, ker je nameraval Matošević kupiti od Debeljaka štiri konje. Med barantanjem sta se sprja. Matošević, ki je bil vinjen, je začel Debeljaka izzivati, nakar je Debeljak izvlekel iz žepa dolg nož. Matošević je zgrabil Debeljaka in ga vrgel za mizo ter padel še sam nanj. Gostilničar in neki mlinar iz sosednjega Hrušovca sta spravila oba Bosanca na cesto. Zunaj sta se Bosanca nekaj časa lovila, končno pa je Matošević pobral kostanjevo poleno in udaril Debeljaka s tako silo po glavi, da mu je zdrobil lobanjo in so izstopili možgani. Po odredbi zdravnika g. dr. Svetine so prepeljali smrtnonevarno poškodovanega Debeljaka v celjsko bolnišnico, kjer se bori s smrtjo. Matoševića so ob 21. aretirali orožniki in odvedli v zapore okrožnega sodišča v Celju. Zagovarja se s silobranom, češ da ga je hotel Debeljak napasti z nožem.

Debeljak je popoldne podlegel

16. MAJA – Binkoštno nedeljo vsi v
POSTOJNSKO JAMO
VELIKA PODZEMSKA VESELICA
POSEBNI VLAKI iz Ljubljane, Maribora, Jesenic in vmesnih postaj.
BREZ POTNEGA LISTA
Prijave se sprejemajo do 12. maja pri PUTNIKU v Ljubljani, Gajeva ulica 3 — v Izletni pisarni M. OKORN, Ljubljana, Hotel Slon — pri PUTNIKU v Mariboru, Aleksandrova cesta 35.
Pojasnila: ENIT – Petra Kocica br. 6 BEOGRAD in vsi ostali potniški in prometni biroji.

Domače vesti

* **Novi inženjerji elektrotehnike.** Na elektrotehničnem oddelku univerze kr. Aleksandra I. v Ljubljani so bili diplomirani za inženjerje elektrotehnike gg Mirjan Gruden iz Ljubljane, Ivan Samuda iz Maribora in Janko Trost iz Maribora. Čestitamo!

* **Slovenske umetnice razstavljajo v Dubrovniku.** V veliki dvorani Turističnega doma v Dubrovniku je bila v nedeljo otvorjena razstava Kluba hrvatskih likovnih umetnic iz Zagreba. Razstave se udeležujejo tudi naslednje slovenske umetnice: Mara Kralj-Jerajeva, Elda Piščančeva, Mara Pregljeva, Anica Sodnik-Zupančeva in Avgusta in Henrika Šantlova. Za razstavo vlada veliko zanimanje.

Običajna in trdovratna zaprtja in prebavne težave se odpravijo z Leopilulami, čistim rastlinskim odvajalnim sredstvom, katero deluje brez bolečin in ne odpove nikdar. Nobena privajenost — tudi pri daljši uporabi gotovo učinkuje. Poskusite najprej mali zavoj. Dobiva se v vseh lekarnah. Oglas reg. S. br. 31.430 dne 24. XII. 1935.
Leopilule

* **Prireditve »Narodnega Doma« v Zagrebu** (Kraljice Marije ul. 3). Danes 5. t. m. ob 20.30 bo predaval g. univ. **prof. dr.** Grga Novak o Pompejih kot zrcalu rimskega življenja (s projekcijami). Vstop prost. **V soboto 8. t. m. pa priredi Društvo »Pomladansko veselico« v gornjih prostorih Novinarskega doma na Wilsonovem trgu.** Pri sporedu sodelujejo iz posebne prijaznosti: ga. Nada Udovč-Brejčeva, gdč. Majda Lovšetova, gdč. Blanka Beloševičeva, g. Rudolf Hrovat in slovenski oktet »Slok«. Po koncertnem sporedu bo svobodna zabava s šaljivimi točkami in ples. Prvovrstni jazz. Društvo vljudno vabi vse prijatelje in ostalo občinstvo na to prireditev.

* **Objava propagandnega odbora za razstavo v Parizu 1937.** Skupine, ki organizirajo kolektivna potovanja v Francijo, se naprošajo, da v najkrajšem roku obvestijo o svojih namerah francosko-jugoslovanski odbor za propagando razstave v Ljubljani (Francoski institut-Narodni dom). Natančne podatke je treba poslati temu odboru zlasti glede: števila in stanu oseb, načrta potovanja, odhoda in prihoda v Francijo ugodnosti, ki si jih žele, ter o tem, koliko časa se bodo mudili v Franciji.

* **V velikem novem filmu o Dalmaciji,** ki se bo imenoval »Princesa koralda«, bo igrala glavno vlogo Ita Rina, z njo pa nastopijo Svetislav Petrović, Georg Alexander in novo odkrita mlada zvezda Sessakova. Glasbo je napisal Ivo Tijardović, snemanje se bo pričelo v kratkem v Splitu, Trogiru in zlasti na otoku Zlarinu pri Šibeniku, ki je svetovno znan po lovu na koralde.

* **Združenje kaznilniških paznikov** je imelo IX. redni občni zbor v Nišu. G. ministra pravde je zastopal g. Jevrem Nenadović, kaznilniški upravnik iz Niša. Zbor je vodil predsednik g. Ivan Meško iz Maribora. Sekcijo iz dravske banovine je zastopal Edvard Strlič iz Maribora. Poročila so bila sprejeta soglasno. Sedež glavnega odbora ostane še nadalje v Mariboru. Izvoljena je bila večinoma dosedanja uprava s predsednikom Meškom. Slavljeni so bili razni predlogi za izboljšanje položaja pazništva. Po obširni debati je bila soglasno sprejeta resolucija, ki jo je deputacija izročila ministrstvu pravde. Prijetno presenečeni so bili delegati ob sprejemu in gostoljubnosti od strani vsega uradništva in pazniškega osebja, tako da so odnesli iz Niša najlepše vtise, ki jim bodo ostali trajno v spominu. Prihodnje leto bo občni zbor v Sremski Mitrovici.

* **Novi grobovi.** V Ljubljani je umrl g. Josip **Možina**, posestnik in gostilničar v Goričanah. Uglednega pokojnika bodo jutri ob pol 15. spremili k večnemu počitku izpred zavetišča sv. Jožefa. — V Mariboru je v visoki starosti 81 let umrl g. Jože **Šemolič**, nadučitelj v pokoju. Pogreb bo jutri ob 16. na Pobrežju. — Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

POZIV!

Vsem gg. producentom in izvozničarjem orehovega lesa v državi!

Naprošate se, da dne 10. t. m. sigurno pridete na sestanek v Beograd, ki bode ob 10. uri v hotelu »Petrograd«, radi ustanovitve našega udruženja in sporazuma o bodočem delu naše stroke, posebno pa glede možnosti svobodnega izvoza.

Sklicatelji:

N. Guberina, Karlovac, Drag. Damjanović, Ušće, Špiro Jokić, Šušak.

* **Putnik** prireja od 29 maja dalje vsako soboto tedenske izlete z železnico na parisko razstavo po zelo ugodnih cenah. Podrobnejše informacije pri vseh biljetarnicah »Putnika«.

* **Majniški izlet planincev** bo v soboto in nedeljo dne 8. in 9 maja z avtobusom iz Ljubljane do Zlatoroga ter še istega dne v Dom na Komni. Odhod avtobusa bo v soboto dne 8. maja ob 15. uri iz Tavčarjeve ulice, prihod v Zlatorog ob 18. uri. Kdor želi ostati v Zlatorogu, ima na razpolago vso udobnost. Planinci-smučarji in drugi planinci, ki žele posetiti Dom na Komni, nadaljujejo še istega dne pot na Komno, kjer bomo prenočevali. V nedeljo povratek avtobusa ob 18. uri od hotela Zlatoroga, prihod v Ljubljano ob 21 uri. Prijave sprejema pisarna SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I. Sedeži bodo numerirani ter je treba hiteti s prijavami. Izlet bo zlasti važen za planinske smučarje, ki imajo na Komni še preko 3 m kašnatega snega, ki je smučarju najljubša podlaga. Pot do doma je zgažena ter prehodna tudi za pešce.

* **Aljažev dom** zaradi visokega snega od Turkove planine dalje še ne bo oskrbovan od 5. maja dalje, kakor je bilo objavljeno. Ta planinska postojanka bo redno oskrbovana od sobote dne 15. maja dalje. Sedaj v soboto dne 8. maja bo že oskrbovana Spodnja koča na Golici.

* **Zlatnino je pokradel.** Štempiharjevi v Lipci pri Škofji Loki so imeli tatinski obisk. Potepuh se je prikradel v hišo sredi popoldneva, ko so bili domači na polju. Izmaknil je služkinji Mariji Koširjevi 2210 din, pokradel pa je tudi dokaj zlatnine Antoniji Štempiharjevi. Poleg več zlatih prstanov je odnesel zlato zapestnico, zlate zapestne ure in dve zlati, dolgi ovratni verižici, dragocen družinski spomin. Mimo navedenega je izginila tudi moška obleka, več kosov slanine, nekaj srebrnega nakita in perila. Kakor je prišel je tudi izginil, nihče ga ni opazil.

* **»Ljudska samopomoč«**, reg. pom. blagajna v Mariboru je imela dne 2. majnika t. l. svoj redni občni zbor. Iz poročil blagajniških funkcionarjev posnamemo, da je bilo ob koncu leta 1936. 8.348 članov, zavarovanih za 69.640.000 Din. Blagajna izkazuje v minulem letu preko 36 milijonov prometa in je bilo stanje rezervnega fonda 6.373.763.70 Din. Po daljša debati se je sklenilo, da se dosedanji 30% odtegljaj zniža do prihodnjega rednega občnega zbora na 25% in sicer za člane, ki bodo umrli od 3. majnika naprej, in s pristopom pred 1. novembrom 1933

GOSPODJE!
PAZITE! NIKDAR BREZ
PERMA-TEX
ORIGINALNE AMERIŠKE ZAŠČITNE GUME S 5-LETNIM JAMSTVOM
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH, DROGERIJAH IN PERFUMERIJAH

u— **Spominu blagopokojnega ravnatelja Mateja Hubada** je posvečen žalni koncert Glasbene Matice, ki bo v ponedeljek 10. t. m. ob pol 21. uri v veliki filharmonični dvorani. Izvajalo se bo znamenito Mozartovo delo Requiem za soli, zbor, orgle in orkester, ki spada med najlepša dela te vrste v vsej svetovni glasbeni literaturi. Slavni W. A. Mozart je komponiral to delo tik pred smrtjo. V kolikor ga ni v celoti dokončal, ga je dopolnil na podlagi njegovih zapiskov njegov učenec dunajski skladatelj Süssmayer. Slavni Haydn pravi, da je Mozartov Requiem najlepša skladba dotakratnih časov. Mojster Hubad je za časa svojega umetniškega delovanja večkrat izvedel to delo in poslednje čase, ko je bil težko bolan, je še zahteval partituro, da bi začel študirati Requiem na obletnico smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Tako pa je nanesel slučaj, da bodo njegovi pevci izvajali to delo v njegov spomin pod vodstvom njegovega naslednika, voditelja Matičnega zbora, ravnatelja Poliča. — Prodaja vstopnic za svečani žalni koncert je v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Koncert francoskega violinskega virtuoza Roberta Soetensa** se bo vršil nepreklicno v soboto, dne 8. t. m. ob 20. uri v frančiškanski dvorani. Poleg ljubljanskega koncerta bodo koncerti v Mariboru, Celju in Murski Soboti, nato pa odpotuje umetnik na koncertno turnejo v Italijo. Opozarjamo na ta izredni glasbeni dogodek. Vstopnice po zelo znižanih cenah so v prodaji v knjigarni Glasbene Matice in v frančiškanski pasaži.

KINO
TEL. 21-24 MATICA
Veliki glasbeni film s sodelovanjem najboljših orkestrov in plesalcev
JUANITA
v glavni vlogi Mireille Perrey in Alfred Rode

TEL. 27-30 SLOGA
DANES POSLEDNJIČ!
Franc Leharjeva najnovejša zabavna opereta
EVA
v glavni vlogi Magda Schneider, Hans Söhnker, Hans Moser
Matineja danes ob 14.15, jutri ob 11. uri
Franc Leharjeva opereta
EVA
Magda Schneider, Hans Söhnker, Hans Moser

TEL. 22-21 UNION
Veliki ljubavni film po istoimenem gledališkem komadu Oskarja Wildeja
ZAVRŽENA ŽENA
Käthe Dorsch, Gustav Gründgens, Marianne Hoppe
Matineja danes ob 14.15, jutri ob 11. uri
Adolf Wohlbrück kot
PRAŠKI ŠTUDENT
Dorothea Wieck, Theodor Loos, Erick Fiedler
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

u— **Zdravniška zbornica za dravsko banovino** vabi vse ljubljanske zdravnike na sestanek, ki bo danes zvečer ob 20. v restavraciji Štrukel, Dalmatinova ulica, v svrho ureditve prostovoljne dežurne službe ob nedeljah in praznikih. Odbor.

u— **Ljubljanska sekcija jugoslovenskega profesorskega društva** sporoča vsem svojim članom, da bo imela v nedeljo 30. maja ob 10. v dvorani Trgovskega doma svoj redni letni občni zbor.

u— **JNAD Jadran.** Drevi ob 20. seja plenarnega odbora. Zaradi važnih stvari, ki se bodo obravnavale, vsi in točno! Tajnik I.

u— **»Kje so pa našli Šentjakobčani te originalne kmete?«** povprašujejo obiskovalci igre **»Na Trški gori«**. Šestnajst nabito polnih dvoran dokazuje, da je zanimanje za to igro še vedno zelo veliko. Zato si preskrbite vstopnice za predstavo v četrtek in petek zvečer že vnaprej. Dobiček petkove predstave je namenjen krajevnemu odboru protituberkulozne lige. V soboto 8. in v nedeljo 9. t. m. se ponovi veseloigra »Kdo je papa« (Bichon). Začetek vsakokrat točno ob 20.15.

POJDITE TUDI VI, ki čitate ta oglas v popolnoma prenovljene lokale staroznane
gostilne »LOVŠIN« v Gradišču št. 13.
(pri dramskem gledališču)
in počutili se boste udobno. Postrežba je izborna, vina so pristna in naravna. Pivo je vedno sveže. S hrano bodo abonenti kakor tudi ostali gostje v vsakem oziru zadovoljni.

* **Koliko so vredni lepi zobje?** To vprašanje si stavimo navadno tedaj, ko zobe že izgubimo ali kadar je že prepozno, da si jih ohranimo. Najpogostejši povzročitelj obolenja zob je zobni kamen. Zaradi tega je treba zobe pravočasno negovati z zobno pasto: Sargov Kalodont, ki vsebuje sulforicin oleat dr. Bräunlicha proti zobnemu kamnu, pa bodo ostali tudi Vaši zobje vse življenje zdravi in lepi.

* **Vsako zrno kakovost,** vsaka kaplja užitek, vsaka skodelica zdravje: to je kava Hag! Fina eterična olja, ki vsebujejo močen, toda blag okus, pridejo v kavi Hag do popolnega izraza. Kofein nasprotno, ki toliko ljudem vznemirja srce in živce, razdraži ledvice, odjemlje spanec — ta često neljuba sestavina je odvzeta kavi Hag, najfinejši zrnati kavi, ne da bi ji bile dotaknjene njene užitne vrednosti.

* **Žene naj ostanejo mlade!** Možje hočejo mlade žene. Delo zahteva mlade moči. Otroci potrebujejo mlade matere. Mladost je lepša ko lepota. — Težki časi? Kdor se stara, omaga najprej! Tisoči priznanj se imajo zahvaliti za moč in mladostno svežost Biomalzu. Poskusna doza din 12.50 v lekarnah.

Iz Ljubljane

Kateri redovnik je pretepal vajenca v Vajenskem domu

Naprošeni smo in objavljamo: Prebivalci hiš ob Tyrševi cesti v bloku med kavarno Evropo in Dvořakovo ulico smo bili danes 4. t. m. proti večeru priče nekrščanskega prizora, ki po pravici zasluži tudi javno grajo. V Kersnikovi ulici deluje pod okriljem katoliškega humanitarnega društva »Dobrodelnosti« nekaj časa sem Vajenski dom. Prebivalci bloka, ki smo se malo po 18. mudili na oknih, s katerih je preko vrtov odprt razgled proti Kersnikovi ulici, smo na lepem opazili, kako je eden izmed gojencev zavoda slonel na oknu, pa je od zadaj nenadoma pristopil k njemu neki gospod v redovniški obleki in ga začel s šopom ključev neusmiljeno biti po glavi. Fant je očitno nekaj zagrešil, kakor je to v vajenskih letih že navada in kar je bilo bržkone tudi v resnici potrebno graje ali celo kazni. Toda postopek, ki si ga je dovolil gospod v redovniški obleki, je kmalu pričel razburjati vse opazovalce, zakaj po fantovi glavi je tolkel kar nekaj minut. Nesrečni gojenec se svojemu vzgojitelju ni upal upirati in mučenje bi bržkone trajalo še nekaj časa, če ne bi bil gospod v redovniški obleki opazil, da ga z nasprotnih oken motrimo. Tedaj je fanta odvlekel nazaj v sobo in tam najbrž še nadaljeval svoje vzgojno delo. Nazadnje se je fant ves rdeč in objokan vrnil k oknu, njegov vzgojitelj pa je še enkrat stopil za njim in ga še nekajkrat udaril po glavi. Prosimo vas, da objavite ta vsega obsojanja vredni primer, kako naj se mladina ne vzgaja.

u— **60-letnico dela v knjigoveški stroki** je praznoval te dni g. France Breskvar, knjigoveški mojster v Ljubljani. K redkemu jubileju toplo čestitamo g. Breskvarju, ki kljub lepi starosti 74 let še vztrajno in z veseljem izvršuje svojo priljubljeno obrt.

u— **Djurdjevdanski uranak priredijo vse edinice ljubljanske garnizije** jutri 6. t. m. na aerodromu. Izpred Oficirskega doma bodo zjutraj vozili avtobusi. Uranak bo ob pol 7 zjutraj, seveda le ob lepem vremenu. Vabljeno je vse ljubljansko občinstvo, da se priključi naši narodni vojski in z njo vred preživi nekaj radostnih ur v prerojeni prirodi. Zlasti so povabljena tudi narodna, kulturna in sportna društva.

—u **Ptice pevke in trgovina. Na podlagi odredbe ministrstva za šume in rudnike se opozarja občinstvo, da je strogo prepovedano vse ptice pevke in koristne ptice loviti in z njimi trgovati. Mestno poglavarstvo bo vsakogar, ki ga zaloti, da lovi, prodaja ali kupuje domače ptice pevke najstrožje kaznovalo po zakonu. Obenem pa prosimo občinstvo, da javi mestnemu poglavarstvu vsak primer takega prestopka.**

u— **Naši akademiki in kulturno zbližanje s Poljaki.** Minule dni je bil v prostorih »Edinstva« ustanovni občni zbor akademske sekcije Društva prijateljev poljskega naroda. Pobudo so dali slovanofilski akademiki, vse priprave pa je izvršil akademik H. Ankerst. Občnemu zboru, so prisostvovali predsednik Društva prijateljev poljskega naroda prof. dr. R. Molè, ki je tudi zastopal častnega konzula dr. Šieleta, predsednik Akad. sekcije Jugoslov.-bolgarske lige Grom in številni akademiki. Zbor je otvoril predsednik »Edinstva« Jež, govor o današnji Poljski pa je imel prof. dr. Molé, ki je tudi orisal svoje prve stike s Poljaki in svoj sestanek z maršalom Pilsudskim. Po govoru se je razvila kratka debata, ki je pokazala živahno zanimanje akademikov za Poljsko. Po čitanju pravilnika, ki je analogen pravilnikom Jč in Jb lige, se je konstituiral odbor, s predsednikom H. Ankerstom, podpredsednikom Glebovim, tajnikom R. Faningerjem, blagajnikom Polakom in odborniki Kavčičem, Auerspergom in Kotnikom. Predsednik nove slovanofilske sekcije H. Ankerst je poudaril, da je ustanovitev akademske sekcije D. P. P. omogočila nadaljnjo izpopolnitev: sedaj se bo lahko ustanovil slovanski akademski svet na naši univerzi. Sistematično izvrševanje programa se bo pričelo z zimskim semestrom 1937/38. V načrtu so tečaji poljskega jezika, predavanja o Poljski, ekskurzije i. t. d. Nadaljnja debata je pokazala, da imajo naši akademiki dovolj resne volje za izvrševanje lepih nalog, ki so si jih zastavili z ustanovitvijo akademske sekcije D. P. P.

Iz Celja

e— **Koncert CPD pred mestnim poglavarstvom.** V okviru protituberkuloznega tedna bo priredilo Celjsko pevsko društvo danes ob 20. koncert pred mestnim poglavarstvom, jutri ob 16. pa se bo pričel na Glaziji nogometni brzi turnir SK Celja, SK Atletike in SK Jugoslavije. Zaradi deževnega vremena preteklo nedeljo dopoldne ni bilo koncerta železničarske godbe v mestnem parku, pač pa so gospe in gospodične pridno nabirale po mestu prostovoljne prispevke.

e— **Izpremememba v orožništvu.** Komandir orožniške postaje v Vojniku narednik g. Ogrinc Josip je premeščen na lastno željo kot komandir na postajo v Mozirju.

e— **Brzi turnir Celjskega šahovskega kluba** je bil zaključen v petek v Celjskem domu. Igralo je 20 šahistov, med njimi 9 gimnazijcev. Izid je sledeč: 1. Branko Diehl 18 točk (izmed 19 doseglijvih); 2. inž. Sajovic in 3. Lešnik, oba s 17 točkami; 4. Grašer 15; 5. Cernelč 13½; 6. Fajs 12½; 7. Skitek 12; 8. Brodar 11½; 9. Csörgő 11; 10. Schneider 10 točk.

Matineja Z. K. D.
HARRY PIEL
v velefilmu tajinstvenih pustolovščin
Brod brez luke
(IZ ARHIVOV POMORSKE POLICIJE)
Danes ob 14.15 v KINU MATICI. Cene din 3.50 in 5.50

* **Sinočnje poročilo hidrotehniškega oddelka gradbenega ministrstva o stanju poplav** dne 4. maja se glasi: Zadnjih 24 ur Sava v zgornjem toku do Zagreba narašča, od Broda do izliva je pa padla za 2 do 6 cm. Pri Beogradu je padla za 2 cm pri vodostaju 32 cm pod maksimom. Desni pritoki Save še nadalje padajo. Tako je Kupa padla pri Karlovcu zadnje dni za 417 cm, Una pri Novem za 140 cm, Vrbas pri Banjaluki za 60 cm, Bosna pri Doboju za 47 cm, in Drina pri Zvorniku za 95 cm. Če se vreme ne poslabša, je pričakovati še nadaljnega postopnega padanja Save v srednjem in spodnjem toku. Stanje v poplavljenih krajih **se je vzlic padanju Save poslabšalo, ker naraščajo notranje vode zaradi neprestanega deževja.** Promet na cesti Jagodina-Ćuprija je še zmerom pretrgan. Dunav v gornjem toku do Vukovarja pada, do Novega Sada neznatno narašča, pri Zemunu, Pančevem in Smederevem pa pada. Zaradi padanja desnih pritokov Save je pričakovati nadaljnega padanja Save in Donave pod Beogradom. Včeraj je deževalo v vsem porečju Save in Donave do 1 mm (Ljubljana) in 12 mm (Novi Sad). Zaradi poplavljene proge se ne sprejemajo pošiljke za postaji Smederevo in Sremska Mitrovica—Sava.

Le pri drogistu-strokovnjaku kupite obenem z blagom izkušnjo in polno odgovornost.

* **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca aprila 1937: I. podružnice:** Kamnik, ž. 100 din; Sodražica 20 din; Ormož 280 din; Sp. Sv. Kungota 200 din; Laško 400 din; Križevci 400 din; Velenje 300 din; Radeče 100 din; Split 720 din; Gornji grad 360 din; Ljubljana, mestna ž. 5.682.50 din; Ljubljana, šentp. ž. 1.475 din; **II. Tomo Zupana** sklad: podružnica Križevci 150 din; **III. Kočevski dinar:** podružnica Kranj 100 din; **IV. razni prispevki:** Kreditni zavod, Ljubljana 2.000 din; dr. A. Bogina, Ljubljana, 200 din; Niko Fortič, Ljubljana, 50 din; Ivan Lamut, Ljubljana, 150 din; Iv. Rozman, Ljubljana, 70 din; neimenovan 100 din; Narodna banka, Ljubljana, 2.000 din **Skupaj 14.857.50 din.**

* **Smrt po 9 dnevih trpljenja.** Strahoviti požar, ki je na zagrebškem vseučiliškem posestvu v Maksimiru zahteval že dve smrtni žrtvi, je zdaj potegnil za seboj še tretjo. Nesrečnež je Sulejman Hrnjčić, doma iz Prijedora, star šele 19 let. Usodnega dne se je sicer izvlekel iz gorečega »slamnatega hotela«, vendar so ga morali hudo opečenega prepeljati na kliniko. Zdravniki so se trudili, da rešijo življenje mladega brezdomca, toda bolečine so zmagale in je bil siromak po 9 dneh rešen trpljenja.

* **Prvi letošnji roj čebel je imel g. Rudolf Kuhar ml. v Mokronogu. Roj je bil 29. aprila, kar je ob letošnji izredno deževni pomladi gotovo zelo zgodaj.**

* **Tudi v Zagrebu imajo plazovje.** Nad znanim sprehajališčem Sofijinim putom se je začela premikati zemlja, rušiti beton in podirati drevje. Dozdaj se je podrlo že 5 hrastov. Pričetek plazovja v Tuškancu so opazili že pred meseci, vendar se doslej ni nič storilo, da bi se nadaljnje premikanje zemlje preprečilo.

* **Tragična smrt pri pregledovanju samokresa.** Spet enkrat je izkrvavela žrtev pregledovanja samokresa. Nesreča je zadela poštnega inšpektorja Dragotina Blaga, upravnika pošte v Bjelovaru. V ponedeljek zjutraj je v svoji pisarni prebiral dnevnike. Potem se je namenil, da po dolgem času spet enkrat pregleda službeni samokres. Nenadno pa se je zarjavelo orožje sprožilo in krogla je zadela upravnika v želodec. Smrt je kmalu nastopila. Pokojnik je bil star šele 56 let. Kakor sodijo je Blago zato hotel pregledati samokres, ker je bilo v poštni blagajni mnogo denarja, pa se je želel prepričati, ali bi staro orožje še veljalo za morebitno obrambo. Drugi zopet menijo, da je izvršil samomor v žalovanju za nedavno umrlo ženo. Pokojnik je v Bjelovaru služboval že polnih 18 let. Zapustil je dva sina, ki studirata na zagrebškem vseučilišču.

Eno srce — ena RADENSKA.

* **Izlet planincev v Grčijo** priredi SPD v Ljubljani od 30. junija do 13. julija. V sredo dne 30. junija bo odhod iz Ljubljane z brzovlakom ob 9.09 uri, v petek 2. julija si bodo izletniki ogledali Solun ter se v soboto dne 3. julija povzpeli do prve planinske koče na Olimpu, odkoder bodo šli v nedeljo 4. julija na glavne vrhove Olimpa. V ponedeljek 3. julija se vrši sestop v Litohoron ter proti večeru vzpon do prve koče na Parnasu. Drugi dan, v torek prispejo planinciež v Delfi, kjer bodo prenočili, ter nadaljujejo svojo pot v sredo 7. julija do Aten. Četrtek je rezerviran za ogled slavnega mesta. Še istega dne ponoči ob 22. uri odplujejo z ladjo Jadranske paroplovne družbe iz Pireja proti Splitu, kamor prispejo v ponedeljek 12. julija ob 7. uri ter se vrnejo iz Splita z brzovlakom ob 19.51 tako, da prispejo v Ljubljano v torek dne 13. julija ob 9.32 uri. Slovensko planinsko društvo je že preskrbelo razne vozne olajšave na grških železnicah. Grško planinsko društvo vodi vse priprave za prihod naših planincev. Iz Ljubljane bo spremljal skupino slovenski vodnik, ki je že prehodil navedeno grško gorovje. Prijave sprejema pisarna SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I, najkasneje do konca maja. Priporočljivo je, da se interesantje že prej prijavijo, ker je lažje pravočasno preskrbeti vse potrebno.

* Tovarna JOS REICH sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Rogaška Slatina
širom sveta znano zdravilišče za obolenja na želodcu, črevesih, obistih, jetrih, mehurju, žolču itd.
Vas vabi na zdravljenje in oddih.
Najmoderneje urejeni hoteli Vas bodo zadovoljili v vsakem oziru. Idealno letovišče. Vsakovrstne zabave. Povsem na novo urejeno plavalno kopališče na prostem.
Sloviti vrelci:
TEMPEL STYRIA DONAT
Zahtevajte prospekte od zdravilišča ROGAŠKA SLATINA.

u— **Gostovanje Dušana Radenkoviča.** V torek 11. t. m. bo gostoval v izredno uspeli komediji »Dr« v glavni moški vlogi eden najpopularnejših in najboljših interpretov Nušičevih tipov, g. Dušan Radenkovič, član Narodnega pozorišta v Beogradu.

u— **Letošnji materinski dan najlepše praznujete,** ako se udeležite koncerta, ki bo v proslavo tega praznika v petek 7. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Predvsem opozarjamo na priložnostni govor, ki ga je napisal Miran Jarc. Vstopnice za to proslavo so na razpolago v Matični knjigarni.

u— **»Jurjevanje«** se v nedeljo zaradi slabega vremena ni moglo vršiti, zato bo pa jutri v četrtek. Pridite na Ljubljanski grad, kjer se boste ob sviranju godbe dobro zabavali. Preskrbljeno je tudi za dobro pijačo in cenen prigrizek.

u— **Mladinski koncert** društva »Skrb za mladino« v okviru dečjih dni od 9. do 15. maja t. l., ki jih priredi Jugoslovenska Unija za zaščito dece pod častnim predsedstvom Nj. Vel. kraljice Marije, bo v nedeljo ob pol 11. uri dopoldne v ljubljanski operi. Nastopijo učenci gosp. prof. Pavla Rančigaja in sicer pevski zbor najmlajših, v katerem sodeluje 26 otrok od 4. do 6. leta, mladinski pevski zbor, ki šteje 80 mladih pevcev in preko 60 harmonikarjev. Na ta izredno zanimivi koncert opozarjamo našo javnost. Cene od 24 din navzdol.

u— **JNAK Edinstvo.** Drevi ob 20. bo sestanek plenuma izvršnih članov. Zaradi važnosti se ga udeležite vsi in točno. Odbor.

e— **Iz bolniške službe.** Gdč. Minka Petričkova, zvaničnica pri upravi celjske bolnišnice, je imenovana za uradnico X. skupine, gdč. Marija Umnikova, honorarna uradnica pri upravi celjske bolnišnice, pa za uradniško pripravnico X. skupine.

e— **Šahovski dvomatch karlovških in celjskih gimnazijcev.** Pod vodstvom g. Schneiderja je bil v nedeljo v Narodnem domu šahovski dvomatch med društvom jugosl. srednješolcev »Slogo« v Celju in podmladkom Jadranske straže na gimnaziji v Karlovcu. Gimnazijci iz Karlovca so zmagali v razmerju 6:2. Za Karlovac so si priborili po 1 točko Variola, Tomšić, Verić, Miljanović, Strajodanović in Šantić, za Celje pa Černelč in Pirih. Karlovški gimnazisti so dijaški šahovski prvaki savske banovine. V nedeljo 25. aprila je igrala celjska »Sloga« v Šmarju pri Jelšah s šmarskimi šahisti in zmagala v razmerju 8:0.

e— **Delavstvo oblačilne stroke v mezdnem gibanju.** Delavstvo oblačilne stroke v Celju je pred dnevi stopilo v mezdno gibanje in zahteva kolektivno pogodbo. Pogajanja se še niso pričela.

e— **Ne zamudite koncerta slavnega francoskega violinskega virtuoza Roberta Soetensa, ki bo nastopil v petek, 7. t. m. v unionski dvorani!**

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 velefilm »Modra luč« z Leni Riefenstahlovo in tednik, ob 18.30 matineja.

KINO METROPOL, **prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »ŽENSKO JEZERO«.**

Iz Maribora

a— **V kazinski dvorani bo danes koncert** Roberta Soetensa, ki je na vseh svojih dosedanjih koncertnih turnejah dosegel triumfalne uspehe. Tudi pri nas bo koncertiral na svoje dragocene gosli, ki predstavljajo vrednost preko 200.000 din. Solista spremlja komorni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice ljubljanske.

a— **Jurjevski dan v Mariboru.** Jutri 6. t. m. proslavi mariborska garnizija tradicionalni jurjevski dan (Gjurjevski uranak) na Teznem. Vsa patriotična, kulturna in sportna društva, šole in meščanstvo naj se udeležijo te proslave. Povorka se razvije na Trgu Svobode do 7. ure.

a— **Prof. Šest predava.** V Ljudski univerzi bo predaval v petek 7. maja g. prof. O. Šest, režiser ljubljanske drame o temi: »Moderna družabnost.« V tem svojem drugem delu bo predavatelj navedel razna navodila in konkretne primere iz široke snovi pravilnega in lepega obnašanja med ljudmi.

a— **Gledališka uprava prosi** vse one gg. abonente in lastnike blokov, ki so s plačevanjem obrokov v zaostanku, da jih izvolijo poravnati čimprej.

a— **Dan sokolske pripravljenosti v Mariboru.** V četrtek 6. t. m. ob pol 7. se bodo zbrali sokolski pripadniki, člani, članice, moški in ženski naraščaj Maribora matice v Narodnem domu, Maribor I. pred magdalensko šolo, Maribor II., Maribor III., Tezno na svojih telovadiščih, Studenci pa pred Sokolskim domom. Kolesarji pridejo s kolesi. V primeru slabega vremena so zbori ob istem času v telovadnicah.

a— **Oblastni odbor Jadranske straže** priredi dne 5. maja v spodnji kazinski dvorani zabavni majniški družabni večer, s katerim je združena razdelitev diplom ustanovnim članom. Zanimiv spored bo gotovo privabil vse članstvo Jadranske straže, kateremu so bila povabila že poslana. V kolikor katerj povabila ni prejel, naj ga dvigne v društveni pisarni, Gregorčičeva 26, sicer je vstopnine prosto.

a— **12 revnih otrok brezplačno na Jadran.** Uprava Protituberkulozne lige je sklenila, da pošlje letos 12 revnih otrok v počitniške kolonije na Jadran. Izbiro je prepustila šolskim vodstvom, zato ni treba prošenj pošiljati upravi Protituberkulozne lige.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— **Gledališki oder Narodne čitalnice** ponovi opereto »Punčka« v četrtek 6. t. m. ob 16. in v nedeljo ob pol 21. Preskrbite si vstopnice pravočasno v predprodaji v trgovini pri g. Hlebšu.

Iz Ptuja

j— **Emigrantsko društvo »Gorica«** priredi 5. t. m. spominski večer, posvečen padlemu junaku Malgaju. Govoril bo dr. Ervin Mejak, odvetnik, Gornji grad. Sledi predavanje dr. Julija Fellaherja, drž. tožilca iz Ljubljane, in sicer: »Naše manjšinsko vprašanje na Koroškem«. Ob tej priliki se sestanejo tudi bivši borci za Koroško, Štajersko, Prekmurje in Medjimurje, da bodo ustanovili pripravljalni odbor za legijo koroških borcev. Sestanka se udeleže tudi člani glavnega odbora legije iz Ljubljane. Vsi tovariši naj se sestanka do zadnjega udeleže.

j— **Kino Ptuj.** Danes ob 20. in jutri ob pol 19. in pol 21. »Nataša«. (Moskovske noči). V gl. vl. Annabella, H. Bauer.

★

BLED. Zvočni kino bo predvajal danes in jutri »Heleno« (Senca preteklosti), tednik in simfonijo v barvah. V soboto in nedeljo ljubki film Frančiške Gaal »Majčica« z novim dodatkom.

SEVNICA. Zvočni kino bo predvajal danes in jutri film »Otroci sreče«, veselo opereto z Vilijem Fritsch-em in Pavlom Kempom, ter običajne dodatke.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sreda 5.: Zadnji signal. Red Sreda.
Četrtek 6.: Matura. Izven. Cene od 20 Din navzdol.
Petek 7.: Med štirimi stenami Red Četrtek.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sreda 5.: Veseli študenček. Premierski abonma.
Četrtek 7.: Zaprto. (Gostovanje v Celju: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron).
Petek 7.: Ob 15. plesna prireditev Katje Delakove. Izven. Globoko znižane cene od 16 Din navzdol.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15

Četrtek 6.: Na Trški gori.
Petek 7.: Na Trški gori. Zadnjič. V korist krajevne Protituberkulozne lige
Sobota 8.: Kdo je papa.
Nedelja 9.: Kdo je papa.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda 5.: Zaprto.
Četrtek 6.: Ob 15. Punčke žive. (V okviru Protituberkulozne lige.) Znižane cene. Ob 20 Deželа smehljaja. Znižane cene.
Petek 7.: Zaprto.
Sobota 8.: Školjka. Premiera.

Gospodarstvo

Anketa o cestnih fondih

Včeraj dopoldne je bila v sejni dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani širša anketa o načrtu zakona o cestnih fondih, ki jo je sklicalo Društvo za ceste. Anketo je vodil predsednik društva dr. **Vinko Vrhunec** ob navzočnosti številnih predstavnikov banske uprave, mestne občine, Zbornice za TOI, Udruženja inženjerjev, Inženjerske zbornice, tehnične fakultete, Zveze industrijcev, Zveze obrtnih združenj, Zveze trgovskih združenj, Avtokluba, Tujsko-prometne zveze in Društva hišnih posestnikov. Predsednik dr. Vrhunec je imenoma pozdravil odlične predstavnike korporacij in organizacij, posebej pa še senatorja dr. Alberta Kramerja ter narodne poslance gg. Mohoriča, Šemrova in dr. Fuxa.

V izčrpnem referatu je pojasnil vse važnejše določbe načrta zakona o cestnih fondih. Podal je tudi obsežen historiat postanka tega zakonskega načrta. Že pred sedmimi leti se je tedanji minister dr. Albert Kramer lotil vprašanja reorganizacije in zboljšanja našega cestnega omrežja kot važnega gospodarskega in kulturnega problema. Toda že tedaj so se pojavile težkoče, ki so načrte onemogočile. Te težkoče trajajo vse do danes. Gre za glavno vprašanje, ali naj bodo nosilci predvidenih cestnih fondov banovine, ali pa naj bo težišče v nekem centralnem fondu. Gre torej za vprašanje denarja in ne morda za tehnična vprašanja. Z idejo cestnih fondov se strinjamo. Ugovarjati pa moramo načinu reševanja cestnega problema s pomočjo teh fondov. Ceste, ki bi vezala Slovenijo z morjem, ne bi mogli graditi, ker ta trasa še ni proglašena za državno cesto. Načrt nalaga nova bremena in ne nudi nikakih garancij za naš delež na tem fondu, kajti potem, ko bi skupščina zakona sprejela, bi bilo odvisno od dobre volje pristojnega ministrstva, kako velik bi bil ta delež. Ugovarjati je treba tudi paragrafom, ki dopuščajo samovoljno razdeljevanje dotacij banovinskim fondom. Naša želja gre predvsem za tem, da se prepusti banovinam izvedba programa za obnovo cestnega omrežja. Le na ta način bo vsaka banovina skušala čim več žrtvovati za ureditev svojih cest. Sedanji načrt ne nudi jamstva, da bo dravska banovina pri razdeljevanju sredstev primerno upoštevana, in se bo zgodilo, da bomo mnogo več dali, nego bomo dobili. Dohodki za cestne fonde se bodo zbirali iz cestnega prometa, zato mora veljati načelo, da se denar povrne oni pokrajini, ki prispeva ta sredstva. Iz zakonskega načrta ni nič razvidno, koliko bomo dobili nazaj za ureditev naših cest. Gotovo smo pripravljeni žrtvovati za šibkejše banovine, ne moremo pa sprejeti načrta, po katerem bi bili banovinski fondi samo nekaki priveski. Za izvedbo prve etape cestnih del v Sloveniji je potrebno posojilo 220 milijonov Din, za službo tega posojila pa bi bili potrebni dohodki okrog 30 milijonov letno. Stvar naših politikov je, da se zavedajo velikega gospodarskega, kulturnega in civilizatoričnega pomena cestnega vprašanja in da nam pomagajo pri uveljavljenju naših želja in zahtev. Po uvodnem referatu predsednika dr. Vrhunca se je razvila prav živahna debata, v kateri so se oglasili k besedi številni predstavniki organizacij in korporacij.

Debata

Predsednik Zbornice za TOI **Ivan Jelačin** je na kratko očrtal borbo zbornice za decentralizacijo, ki traja prav za prav že 20 let. S številkami je podprl trditev, da daje Slovenija z raznimi dajatvami mnogo več nego dobiva nazaj v obliki dotacij itd. V celoti se je priključil mnenju Društva za ceste, ki ga je izrazil predsednik dr. Vrhunec v svojem referatu, da je načrt zakona o cestnih fondih v obliki, kakršno ima sedaj, nespremenljiv.

Generalni tajnik Zveze industrijcev za dravsko banovino **dr. Golia** se je izjavil proti centralizaciji in je predlagal, naj bi se sredstva za cestne fonde nabrala iz dajatev, ki že obstojajo. Banovinski fondi naj bi skrbeli za državne in banovinske ceste, poleg tega pa naj bi se ustanovil le izravnalni centralni fond, kamor bi se stekali dohodki od carin in trošarin. Temu predlogu se je priključil tudi prof. inž. **Horvat**, ki je med drugim razložil kako smo v Sloveniji polagoma zgradili cestno omrežje iz lastnih sredstev in kako bi morali tudi v drugih banovinah po isti poti doseči zboljšanje cestnega omrežja. Tudi Združenje inženjerjev in arhitektov je odklonilo predloženi načrt, odobrava pa ustanovitev cestnih fondov. Predsednik **Frelih** je obširno govoril o davčnem sistemu, ki preobremenjuje naše davkoplačevalce in je kritiziral neenakost glede obremenitve v posameznih banovinah in nepravičnosti pri dodeljevanju dotacij. Izvajanjem predgovornikov se je pridružil v imenu Zveze trgovskih združenj podpredsednik g. Franjo Škrbec.

Kot zastopnik Avtokluba je dr. **C. Pavlin** opozoril na katastrofalno padanje inozemskega avtomobilskega turističnega prometa v naši državi zaradi slabih cest. Naša tehnična služba stori, kar more storiti s tako majhnimi sredstvi, ki so ji na razpolago, saj ima samo okrog 7 par na dan na razpolago za vzdrževanje vsakega metra ceste v banovini. Načrta zakona o cestnih fondih odklanja vsa slovenska javnost, na drugi strani pa so nam dobre ceste prepotrebne za priključek k že izgrajenemu mednarodnega cestnega omrežja. Direktor Putnika dr. **Ciril Žižek** je nato tudi opozoril na nujnost t a k o j š n j e rekonstrukcije in izpopolnitve naših cest, ker prehaja težišče našega turističnega prometa na avtomobilizem, ki se ne more razvijati brez dobrih cest. Naštel je ceste, ki bi jil morali takoj začeti graditi ali zboljšati, sicer bo naš tujski promet tako padel, da ga ne bo mogoče več dvigniti. Bivši poban dr. **Pirkmajer** je predlagal, naj bi se v resoluciji predvsem zahtevalo, da ostanejo pri nas nabrana sredstva, za cestni fond na področju naše banovine. Zahtevati pa je treba tudi, da se **sorazmerno** dodelijo sredstva za vzdrževanje naših cest v rednem državnem proračunu. Predsednik Inženjerske zbornice inž. M. Pirkmajer je s tehničnega vidika presojal načrt s pripombo, da je tudi Inženjerska zbornica načrt odklonila. V splošnem pa odobrava ustanovitev cestnih fondov. Ceste naj bi se razlikovale le po prometni vrednosti in ne po tem, ali so državne ali banovinske.

Predsednik dr. Vrhunec se je zahvalil vsem govornikom in ugotovil, da ni nobenega interesiranega kroga, ki se ne bi strinjal s stališčem, ki ga je zavzelo Društvo do načrta zakona o cestnih fondih. Nato je bila sprejeta resolucija, ki pravi med drugim:

Resolucija

Pozdraviti je namen kr. vlade, da z zakonom o cestnih fondih ustvari trajno osnovo za izgraditev in sodobno obnovo cestnega omrežja. Predloženi načrt pa ne ustreza dejanskim potrebam ne ne rešuje perečega cestnega vprašanja na smotrni in pravični način. Načrt zakona, ki je zasnovan na sistemu centralnega fonda za vso državo in banovinskih fondov, ne določa nobenega točnega in jasnega načina razdelitve sredstev, pobranih na področju posameznih banovin. Določba, da bo s posebno uredbo odrejeno, katera dela se bodo izvršila, ne nudi nikakega jamstva, da bo naša banovina upoštevana sorazmerno z važnostjo svojega cestnega omrežja za mednarodni turistični promet in sorazmerno z dejanskimi vplačili v fond. Ta naša bojazen je tem bolj upravičena, ker je dobila dravska banovina pri razdelitvi sredstev, določenih za ceste iz enomilijardnega kredita, komaj eno tretjino tega, kar mora za amortizacijsko službo posojila plačevati in ker tudi ni pravično upoštevana pri delitvi zneskov, predvidenih v državnem proračunu za vzdrževanje cest.

Prav tako je nejasno formulirana določba glede razdelitve sredstev iz državnega cestnega fonda za dotacijo banovinskim fondom. Gradnja nujno potrebne cestne zveze Slovenije z morjem po tem zakonskem načrtu ne bi bila mogoča, ker bi se iz tega fonda gradile samo one državne ceste, ki so že kot take uzakonjene.

Iz navedenih stvarnih in tehtnih razlogov moramo predloženi načrt odkloniti in zahtevamo, da se s sodelovanjem poklicanih strokovnjakov sestavi nov zakonski načrt na naslednjih osnovah: 1) Za vse državno ozemlje se mora določiti prometno-tehnični načrt obnove in izgraditve cestnega omrežja na sodoben način za daljše razdobje let, upoštevajoč potrebe mednarodnega turističnega prometa. 2) Izvedba tega programa naj se prepusti banovinam, ki se jim morajo prepustiti tudi dohodki, pobrani na področju banovin. Na doprinešenih žrtvah bi bilo na ta način neposredno zainteresirano prebivalstvo in gospodarstvo vsake banovine. 3) Za pospešitev cestnih del v šibkejših banovinah naj služi državni izravnalni cestni fond, ki bi se dotiral s stalnimi dohodki in eventualno iz sredstev državnega proračuna. 4) V cestne fonde se morajo stekati tudi že vse obstoječe dajatve, ki se danes trošijo na osnovi fonda za izvrševanje javnih del, bednostnih fondov itd. tako da bodo cestni fondi sposobni nositi finančne transakcije večjega obsega. Na teh načelih zasnovan zakonski načrt naj stopi v veljavo že v novim proračunskim letom.

GG. ministre, bana, senatorje in narodne poslance pa pozivamo, da zastavijo vse svoje sile, da se v gornji resoluciji vsebovana načela izvedejo, saj bo od pravilne in pravične rešitve tega vprašanja odvisen gospodarski in kulturni napredek Slovenije.

Odpiranje in zapiranje obratov

Na osnovi čl. 47 ministrske uredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic in o delovnem času pomožnega osebja, nadalje na osnovi § 428. obrtnega zakona in uredbe o omejitvi nočnega dela v pekovskih podjetjih je ban dravske banovine **predpisal naredbo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini. Ta naredba je objavljena v »Službenem listu« od 1. maja in stopi v veljavo s 15. dnem po objavi, ko preneha veljati dosedanja naredba od 6.** maja 1930.

Trgovinske obratovalnice

Trgovinske obratovalnice smejo biti odprte v Ljubljani in Mariboru od 7.30 do 12.30 in od 14.30 do 18.30 (v juniju, juliju in avgustu od 15 do 19), v ostalih krajih pa vse leto od 7.30 do 12.30 in od 14 do 19.

Trgovine z mešanim specerijskim in kolonialnim blagom in delikatesami in ostale trgovine z živili, kramarske obratovalnice in branjarije smejo biti odprte vse leto od 7 do 12.30 in od 14. do 19.30., **razen v** Ljubljani in Mariboru, kjer se junija, julija in avgusta odpirajo popoldne ob 15. **V vaseh se smejo trgovinske obratovalnice odpirati zjutraj pol ure prej in zapirati zvečer pol ure kasneje.**

Prodajalnice sadja in zelenjave, mleka kruha in peciva, smejo biti odprte vse leto od 6. do 20. ure, kar velja tudi za dostavljanje po hišah. **Slaščičarne in samostojne podajalnice monopolskih predmetov** (tobaka) smejo biti odprte poleti od 7. do 21. in pozimi od 7. do 20. ure. **Prodajalnice mesa in klobas** smejo biti odprte poleti in pozimi od 6. do 12. in od 16. do 19. ure. Dovažanje mesa se sme pričeti ob 4. **Prodajalnice svežega cvetja** smejo biti odprte vse leto od 7.30 do 12.30. in od 15.30 do 20. ure.

Trgovinsko obratovanje v kioskih, na stojnicah, v vežah, barakah itd. ni dopustno v času, ko morajo biti zaprte trgovinske obratovalnice za dotično blago. Prodajanje in krošnjarjenje po ulicah je prepovedano pred 7.30 in po 18. uri. Izjemno je dopustno prodajanje novin, časopisov, pečenega kostanja, brezalkoholnih pijač, sladoleda, sadja in kuhanih klobas po ulicah od 5. do 22. ure. Po javnih lokalih se smejo prodajati novine in časopisi do 24. ure, kočevski predmeti, cvetice in sadje pa ves čas, dokler so lokali odprti.

Pisarne industrijskih podjetij na sedežu tvornice, trgovine na debelo in njihove pisarne, poslovalnice agentur in skladišč in blagovne razpošiljalnice, smejo biti odprte vse leto od 8. do 13. in od 15. do 18.; Če pa je za posamezno stroko uvedeno nedeljeno obratovanje, tedaj vse leto od 7.30 do 14. To velja tudi za **bančne in zavarovalne poslovalnice in denarne zavode,** s to izpremembo, da velja zanje od 15. julija do 15. septembra nedeljeno obratovanje od 7.30 do 14, za stranke pa do 13. ure. Podjetja za prevažanje in nakladanje smejo obratovati poleti od 5. do 20., pozimi pa od 6. do 19. Potovalne pisarne, ki se bavijo s prodajo vozovnic, smejo biti vse leto odprte od 7. do 20.

Obrtne obratovalnice

Obrtne obratovalnice smejo biti, kolikor ni drugače določeno, odprte vse leto od 7. do 12. in od 14. do 19.; v vaseh se smejo zjutraj odpreti eno uro prej in zvečer zapreti eno uro kasneje ter obratovati tudi preko poldneva.

Brivske, frizerske in kosmetične obratovalnice smejo biti odprte vse leto od 7.30 do 12. in od 14. do 19., ob sobotah in pred prazniki (ko so obratovalnice ves dan zaprte) pa do 21. ure. **Obratovalnice za likanje perila, čiščenje in barvanje** smejo ob sobotah in pred prazniki obratovati do 20. ure, pri dveh izmenah pa od 3. do 19. ure; ure, pri dveh izmenah pa od 3 do 19. ure; pripravljalna dela (kurjenje, pristavljanje kvasa in mešanje testa) pa se sme pričeti ob 24. uri. Raznašanje kruha pa se ne sme pričeti pred 5.30. **V slaščičarskih delavnicah** se sme obratovati od 5. do 16. ure, **v mesarskih delavnicah,** kjer se kolje živina in predeluje meso pa od 4. do 17. in pri dveh izmenah do 20. ure.

Izjemne določbe

Preko poldneva smejo biti odprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice, če je to neizogibno potrebno, da se prepreči kvarjenje blaga in ob dneh mesečnih in letnih sejmov ter tedenskih sejmov, če jih ni več nego tri na teden. Dovolila daje upravna oblast prve stopnje. V teh primerih pa je prepovedana prodaja blaga. Preko poldne smejo biti odprte podkovnice konj in avtomehanične delavnice za nujna opravila in za oskrbo vozil z mazilom in pogonskimi sredstvi.

Ob nedeljah in praznikih

Vse trgovinske in obrtne obratovalnice morajo biti zaprte ob nedeljah in praznikih, kolikor niso dovoljene izjeme.

Ob nedeljah smejo biti odprte največ dve uri dopoldne trgovinske in obrtne obratovalnice v vseh krajih razen v Ljubljani, Celju, Mariboru, Ptuju, Trbovljah, Jesenicah, Brežicah, Sevnici in v Kranju, in sicer tako, da se morajo zapirati pozimi najkasneje ob 11., poleti pa najkasneje ob 10, kar določa upravno oblastvo prve stopnje po zaslišanju občinske uprave ter delodajalskih in delojemalskih organizacij.

Ob nedeljah smejo biti dopoldne odprte prodajalnice pekarskih izdelkov, podjetja za nakladanje in razkladanje na železniških postajah ter za prevažanje blaga, **prodajalnice mleka, cvetličarne, brivske** obratovalnice, nadalje frizerske obratovalnice (razen v Ljubljani, Mariboru in Celju), **prodajalnice svežega in prekajenega mesa ter klobas od 5. do 9. ure (v Ljubljani, Mariboru, Celju, Jesenicah, Javorniku, Koroški Beli in Tržiču le v času od 15. maja** do 15. septembra) in obratovalnice **z življenjskimi potrebščinami, ki ne prodajajo drugega blaga.**

V nedeljah smejo biti odprte ves delovni čas slaščičarne in samostojne prodajalnice monopolskih predmetov, fotografske obratovalnice, pogrebni zavodi, prodajalnice novin in časopisov, ter barake in stojnice pri cerkvah za prodajo nabožnih predmetov, igrač, sladoleda, medičarskih izdelkov in kruha ob cerkvenih slavjih in praznikih (v krajih do 5000 prebivalcev smejo biti ob teh dneh odprte vse trgovinske obratovalnice).

Nadalje smejo biti odprte ves delovni čas trgovinske in obrtne obratovalnice poslednjo nedeljo pred božičem, in ob takih nedeljah, če je praznik, ko morajo biti obratovalnice zaprte ves dan, na soboto ali ponedeljek.

Prazniki

Ob državnih praznikih mora počivati delo ves dan na rojstni dan Nj. Vel. kralja (6. septembra) in na dan zedinjenja (1. decembra), za največ dve uri pa v času med slovesno službo božjo na Vidov dan (28. junija) in na praznik sv. Cirila in Metoda (5. junija).

Ves dan morajo biti obratovalnice zaprte na novega leta dan, na praznik sv. Treh kraljev, na Telovo, na dan vseh svetnikov in na božični dan; v Ljubljani, Mariboru in Celju pa tudi na vse verske prazнike katoliške veroizpovedi (izjema velja za Celje za praznik sv. Jožefa 19. marca).

Popoldne morajo biti obratovalnice zaprte na praznik sv. Jožefa (19. marca), kar pa ne velja za sreza Murska Sobota in Dolnja Lendava, na veliki petek v srezu Murska Sobota, na drugi velikonočni dan, na praznik Vnebohoda, na drugi binkoštni dan, na dan sv. Petra in Pavla (29. junija), na praznik Marijinega Vnebovzetja (15. avgusta), na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja (8. decembra) in na drugi božični dan (26. decembra).

Določbe glede obratovanja v nedeljah veljajo analogno tudi za praznike, razen glede odpiranja obratovalnic za dve uri dopoldne. **Na božični večer in na veliko soboto morajo biti pisarne industrijskih podjetij in denarnih zavodov zaprte vse popoldne, trgovinske in obrtne obratovalnice ob 17., specerije in trgovine z živili ter frizerske delavnice pa ob 19.**

Krošnjarjenje in izvrševanje obhodnih obrti je ob nedeljah in praznikih prepovedano. Izjemno se smejo tudi ob nedeljah in praznikih prodajati po ulicah in javnih lokalih do 22. ure cvetlice, kočevski predmeti, sadje, kuhane klobase, poleti pa ob istih pogojih **še** brezalkoholne pijače in sladoled. Novine pa je dovoljeno prodajati ob nedeljah in praznikih po ulicah in javnih lokalih do 23. ure. Ob nedeljah je ves dan prepovedano v pekarnah izdelovati kruh in ostalo pecivo, razen poslednjo nedeljo pred božičem.

Gornja naredba ne velja za lekarne, podjetja za prevažanje oseb za javno postrežništvo, za garaže, za obratovalnice na železniških postajah, za obratovalnice za prodajanje čokolade in slaščic, kolačev in čaja v bioskopih, gledališčih in zabaviščih, za industrijske obrate in za gostinske obrate, za kar veljajo posebni predpisi.

Kršitev te naredbe se kaznuje z globo od 50 do 3000 din. Kazen izreka prvostopno upravno oblastvo. Proti razsodbi pa je možna pritožba na bansko upravo. Kazni se stekajo v sklad za obrtno in trgovinsko šolstvo pri banski upravi.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Včeraj se je vršil pod predsedstvom gospoda Andreja Šarabona XVII. redni občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Predložena bilanca za leto 1936. je bila enoglasno odobrena. Dobiček je nekoliko večji kakor lansko leto in znaša 2,362.059.50 Din. Sklenjeno je bilo razdeliti dobiček po dosedaj običajnih načelih ter plačati 10% -no dividendo. Dividenda s kuponom št. 17 prične izplačevati 20. maja 1937., in sicer z odbitkom dividenda s kuponom št. 17 se prične izplačevati voda za trgovino in industrijo v Ljubljani.

•

Letno poročilo navaja, da se je zavodovo poslovanje lani znatno povečalo. Skozi vse leto je moral zavod vzdrževati visoko bilančno stanje, ki so ga zahtevale razmere na denarnem trgu. Blagajniška sredstva so znašala ob koncu leta 38.9 milijona Din (prejšnje leto 36.0). Menični portfelj, ki ima velik del za rescekont sposobnih menic, se je znatno povečal na 59.3 milijona Din (m. leto 41.7), ker je zavod forsiral nove kredite bolj proti menicam. Zato so debitorji nekoliko nazadovali na 178.3 milijona Din (pr. leto 181.4). Nepremičnine so v bilanci vnešene le z vsoto 132.000; v tej postavki pa je upoštevano bančno poslopje v Prešernovi ulici.

Vloge na knjižice in tekoče račune so narasle za 15.3 na 262.7 milijona Din. Pri glavnici 12.5 milijona Din in pri rezervah v višini 18.4 milijona Din znaša čisti dobiček 2.36 milijona Din (pr. leto 2.19); pri tem pa je zavod na novootvorjenem računu

Sladkosnedka:

Kar je dobrega, to velja! ČOKOLADNO KOLO,* to je nekaj za moje grlo!

V čokoladnem kolu* so 3 kosi različnih čokolad (mlečna, mlečna s kavinim okusom, mlečna z lešniki), vsaka v posebnem stanjolu. Prijetni in različni okusi zadovolje vsakokratno razpoloženje in priliko. — Zavitki po Din 3.—, 6.—, 12.—.

MÍRÍM KRALJICA ČOKOLADE

»Fond za izvestne dvomljive terjatve« naložil 660.000 Din. Iz dobička se bo porabilo 1,250.000 za izplačilo 10% dividende, 250.000 Din za rezervni fond za dubiozne terjatve, 100.000 Din za pokojninski fond nastavljencev (ki znaša 5.6 milijona Din), 50.000 Din za občekoristne namene, 560.000 pa se prenese na nov račun.

Gospodarske vesti

Kmetje so doslej plačali PAB 51 milijonov Din. Privilegirana agrarna banka poroča, da so ji doslej plačali kmetje na anuitetah za dolgove, ki so bili prenešeni na PAB, skupaj 51.1 milijona Din, od tega odpade na centralo 38.4 milijona Din, na podružnico v Zagrebu 7.3 milijona Din, **na podružnico v Ljubljani 4.5 milijona Din** in na podružnico v Sarajevu 1,0 milijona Din. Dolgovi, ki so jih denarni zavodi izročili Priv. agrarni banki pa znašajo pri centrali 1032 milijonov in pri podružnicah v Zagrebu 523 milijonov, **v Ljubljani 600 milijonov** in v Sarajevu 271 milijonov, skupaj preko 2 in pol milijarde Din.

Borze

4. maja

Na ljubljanski borzi so se avstrijski šilingi danes ponovno nekoliko okrepili in so se trgovali po 8.14, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.13 in v kliriških nakaznicah na lire po 2.0250. Nemški kliriški čeki stanejo v Ljubljani 12.25 in v Zagrebu prav tako 12.25 odnosno za konec maja 12.21, za konec junija in julija 12.1750 in za konec avgusta 12.29.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda pri slabi tendenci notirala 405.75—406 (v Beogradu je bil promet po 407—407.50). Zaključki pa so bili zabeleženi v 8% Blairovem posojilu po 95 (v Beogradu po 95.25), v delnicah PAB po 195 (v Beogradu po 196) in v delnicah Trboveljske po 250.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2390.66—2405.26, Berlin 1749.52—1763.40, Bruselj 735.45—740.51, Curih 996.45—1003.52, London 214.65—216.71, Newyork 4323.51—4359.82, Pariz 196.51—197.95, Praga 151.69—152.79, Trst 228.44—231.53.

Curih. Beograd 10, Pariz 19.75, London 21.5775, New York 437, Bruselj 73.80, Milan 23, Amsterdam 239.80, Berlin 175.75, Dunaj 80.50, Stockholm 111.1750, Oslo 108.40, Kobenhavn 96.3250, Praga 15.2250, Varšava 82.95, Budimpešta 86, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 405.75 — 406, 4% agrarne 52 den., 4% severne agrarne 51.50 — 52, 6% begluške 75.50 den., 6% dalm. agrarne 74 — 74.25, 7% invest. 87.75 — 88, 7% stabiliz. 87.25 — 86.75, 7% Blair 86 — 86.50, 8% Blair 94.50 — 95; delnice: Narodna banka 7250 den., PAB 195 — 196, Trboveljska 245 — 255, Dubrovačka 365 — 400, Oceania 280 den., Jadranska 400 den., Šećerana Osijek 200 bl., Šećerana Veliki Bečkerek 625 den., Gutman 60 — 70, Narodna šumska 25 bl.

Beograd. Vojna škoda 407 — 408.50 (407 — 407.50), 4% severne agrarne 51.75 den., 6% begluške 76.25 — 76.75, 6% dalm. agrarne 74.25 — 74.75, 7% invest. 87.50 — 88, 7% stabiliz. 87.25 den., 7% Blair 86.25 den. (86.25 — 86.50), 8% Blair 95 — 95.50 (95.25), Narodna banka 7220 — 7250, PAB 196 — 197 (196).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 4. maja. Začetni tečaji: **pšenica:** za maj 131, za julij 119, za sept. 116.75; **koruza:** za sept. 158.

+ **Novosadska blagovna borza** (4. t. m.) Tendenca prijazna. — **Pšenica:** baška, sremska 168 — 170, slav. 168 — 170, banatska 167 — 170, baška, potiska 173 — 175. **Oves:** baški, sremski, slav. 102.50 — 105. **Rž.** baška 144 — 146. **Koruza:** baška in sremska 93—94, banatska 92—93. **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 247.50 — 257.50, »2« 222.50—232.50, »5« 207.50—217.50, »6« 172.50 — 182.50, »7« 142.50 — 152.50, »8« 115 — 120. **Otrobi:** baški, banatski 88 — 92. **Fižol:** baški beli brez vreče 240—245.

BOMBAŽ

+ **Liverpool,** 3. maja. Tendenca mirna. Zaključni tečaji: za maj 7.15 (prejšnji dan 7.08), za okt. 7.11 (7.07), za dec. 7.06 (7.02).

Takšno je ameriško življenje

Nad štiri sto mater odloži vsak dan svojo deco v »shrambi za otroke« na postaji v Chicagu, kjer skrbe za materine odsotnosti za deco zdravniki in strežnice. Zvečer pridejo matere po svoje ljubljence in jih dobijo nazaj proti izkaznici, ki so jim jo zjutraj dali na postaji

Moskva je postala morsko pristanišče

Volga in Moskva sta zvezani s prekopom — Največje gradbeno delo na svetu —Uspeh Slovanov v sodobni tehniki

Prvega maja so v Rusiji z velikimi svečanostmi odprli prometu prekop, ki veže reki Volgo in Moskvo in spreminja rusko prestolnico tako rekoč v morsko pristanišče. Novi prekop je največje vodno delo v Rusiji, a kar se tiče izkopane zemlje, sploh največje gradbeno delo na svetu.

Prekop se začenja na desnem bregu Volge nedaleč od mesta Kalinina (prej Tera). Tu so zgradili betonsko pregrado, ki more zadržati tolikšno množino vode, da ne bo prekopu zmanjkalo vode niti v najhujši suši. Plovba po njem bo tako mogoča ob vsakem času. Ta vodni rezervoar, ki so mu dali ime »Moskovsko morje«, ima površino 327 štirjaških kilometrov in prostornino za 829 milijonov kubičnih metrov vode. Toda že prihodnje leto se bo prostornina zadržane vode povečala na 1120 milijonov kubičnih metrov. Kratko od pregrade je prva zatvornica z dvigalno napravo za ladje. To dvigalo dviga ladje 11 m visoko in jih polaga v nadaljevanje prekopa. Šest nadaljnjih zatvornic dviga pozneje gledino prekopa za skupaj 38 m, na zadnje pa znižata dve drugi napravi pri Moskvi prekop za 36 m. Da bi prekop ne bil navezan samo na vodo iz Volge, so zgradili celo vrsto dolinskih pregrad ob manjših rekah ki krajšajo traso prekopa.

Težek tehnični problem so bile črpalne naprave, ki naj bi polnile višje komore ob jezovih in skrbele za izravnanje gladine dveh sosednih komor. Diskusija o tem vprašanju je trajala nekoliko let, saj je bilo jasno ,da pojde za mogočne in silno zmogljive agregate, kajti drugače bi vožnja trajala predolgo. Že so nameravali poklicati tudi strokovnjake iz tujine, toda gradbeno vodstvo ni popustilo, zgradilo je v mestu Dmitrovu posebno poskusno postajo, kjer so tehniki in matematiki gradili centrifugalne črpalke s štirimi lopatami, ki so med največjimi svoje vrste na svetu. Vsak teh črpalnih agregatov tehta po 90 ton in je po 21.5 m visok. Skupaj jih je 20 in načrpajo 500 kubičnih metrov vode v sekundi. V eni minuti bi bile torej vse te črpalke sposobne napolniti 2000 vagonov cistern z vodo. Mogočni so tudi 3000-kilovatni elektromotorji, ki poganjajo črpalke in so jih morali posebej zgraditi. Črpalne naprave se dado v ostalem ravnati od daleč, iz središčne postaje pri mestu Jahronu, od koder se s stikalne plošče ravnajo tudi zapornice in kjer dajejo žarnice v štirih barvah vsak trenutek natančno kontrolo in registracijo vsega dogajanja ob zatvornicah. Tudi vodno stanje v posamezni odsekih prekopa in v vseh komorah se da ugotoviti tu s preprostim pritiskom na gumb.

Črpalke in vse ostale električne naprave prekopa bodo ob polni obremenitvi porabile letno kakšnih 300 milijonov kilovatnih ur toka. Polovico tega so sposobne dobavljati centrale ob prekopu in njegovih pritokih, polovico pa bo dajala v potrebi moskovska električna centrala. Pripomniti je treba, da so obenem z zgradbo prekopa rešili z novimi mogočnimi vodnimi deli tudi vprašanje preskrbe ruske prestolnice z vodo. Nalašč v ta namen so ob reki Uči zgradili umetno jezero s prostornino kakšnih 120 milijonov kubičnih metrov, ki priteče po posebnem prekopu in podzemeljskih napeljavah čista in filtrirana v mesto. Stroge odredbe skrbijo za to, da ladje, ki se vozijo po prekopu, ne morejo te vode zamazati in okužiti.

Vsi odseki plovnega kanala imajo medsebojno telefonsko zvezo in so v ta namen zgradili 150 central s 1800 aparati. Ob vsakih komornih vratih so posebne lučne in zvočne signalne naprave, v plitka mesta prekopa so položili boje s selenskimi stanicami, ki zvečer avtomatično prižigajo luči na bojah in jih zjutraj isto tako avtomatično ugasnejo. Razen tega so na obeh bregovih na vsak kilometer bele signalne luči, ki kažejo ladjam pravo progo v sredini prekopa. V neko kanalno komoro so vgradili deloma v tla, deloma v železobeton 300 električnih akustičnih priprav, ki so zvezane s posebno opazovalno ploščo, na kateri je mogoče s pritiskom na gumb vsak trenutek ugotoviti točni pritisk na železno armaturo in beton, temperturo betona, pritisk betona samega itd. Ta naprava ne rabi samo za kontrolo, temveč tudi za študijske namene. Dajala bo podlago računom, načrtom in konstrukcijam bodočih novih vodnih zgradb.

Vlačilne parnike in motorke za promet na prekopu so zgradili v raznih ruskih ladjedelnicah in že obratujejo. Ob krajih, kjer prečkajo železniške proge ali ceste prekop, so zgradili 19 novih mostov v dolžini 380 do 387 m. Nekaj starih mostov so preložili. Težko nalogo so rešili pri 8. komori, kjer se križajo prekop, železnica in cesta v raznih višinah. Železnico so speljali čez most, cesto pa so preložili pod prekop skozi dva predora v dolžini 153 m. Gradnja je trajala 4 leta, načrte je izdelal inž. Žuk, ki je bil izdelal tudi načrte za prekop od Belega morja v Baltsko morje. Izkopati so morali 173 milijonov kubičnih metrov zemlje (za Panamski prekop le 165 milijonov kubičnih metrov). Z ozemlja, preko katerega teče prekop, so morali preseliti 26.800 ljudi s 6700 gospodarstev. Številne nekdanje vasi so danes na dnu vode, ob prekopu so pa nastala številna nova naselja. Stroški za ta dela so znašali 1941 milijonov rubljev.

Vse te podatke je vredno navesti, ker beremo pogostoma, posebno iz nemških virov, mnenje, da so Slovani nesposobni za tehnične zgradbe velikega obsega. Dejstvo je, da pomeni novi prekop iz Volge v Moskvo tako veliko tehnično delo, kakršnemu v Evropi ni primera, a ki se more kosati mirno tudi z največjimi deli te vrste v Ameriki.

Iznajdljiva krčmarica

Policija je v Gradcu odkrila nenavadno goljufanje ljudi, ki bi se radi oženili oziroma omožili.

Neki graški list je dobival na svoje ženitne oglase že nekaj časa mnogo odgovorov, a opazili so, da so vsi enako kuvertirani in da imajo isto pisavo. Iz tega se je rodil sum, da utegne biti na delu kakšen prevejan ženitveni slepar. Preiskava pa je dognala dosti nedolžnejše ozadje.

Neka krčmarica je namreč odgovarjala na oglase tistih, ki bi se radi poročili, pisala je v imenu domnevnih kandidatov in je oglaševalce vabila, naj pridejo v njeno gostilno, da se seznanijo. Povabljenci so seveda prihajali in so marsikaj popili in pojedli ter plačali, zaman pa so čakali na vabilca oziroma vabilko. Seveda niso vedeli, da jih je bila na ta način »povabila« krčmarica sama.

Prometna stavka v Londonu

Prometna stavka v Londonu je neverjetno spremenila lice angleške prestolnice. Že v soboto je bilo mesto brez avtobusov, ker je ostalo 6000 prometnih vozil, ki dajejo Londonu značilno prometno sliko, v garažah, pred katerimi stražijo zaupniki stavkovnega vodstva. Pet milijonov Londončanov je navezano na lastno pomoč. Ljudje korakajo po ulicah v skupinah po petnajst oseb, ki morajo prehoditi često deset do dvanajst kilometrov razdalje. Mir se v tej ogromni stavki doslej ni kalil, bojijo se pa, da bodo morali kronanske svečanosti preložiti, če ne bo mogoče v prihodnjih dneh doseči sporazuma v vozači.

Volitve na Japonskem

Ministrski predsednik Hajaši, ki je bil pri nedeljskih volitvah poražen, noče odstopiti

Slabi učenci — slavni možje

„Neumni" Edison in „nemuzikalni" Wagner

O Newtonu poročajo, da je bil eden izmed najslabših učencev. Treba je seveda upoštevati, da so bile višje šole v tedanjem času ustrojene pred vsem filologično in da so matematiko ter naravoslovne znanosti, za katere je imel Newton genialne talente, zanemarjale.

Za zelo slabega učenca je veljal tudi Liebig. Njegov stric mu je priskrbel znanstvena dela. Že z 21 letom je mogel potem kot redni profesor začeti svoje veljko ustvarjalno delo v področju kemije. Podobno je bilo z Darvjnom, Pasteurjem, Billrothom, Robertom Kochom, Georgem Stephensonom, Roberton Mayerjem Helmholtzom, Edisonom.

Šestletnega Edisona je učitelj poslal domov, češ, da je za uk preneumen. Nato je malega dečka poučevala njegova mati sama. Cela vrsta znamenitih pisateljev je spadala isto tako med slabe učence, tako Gerhardt Hauptmann, Thomas Mann, Heinrich von Kleist i. t. d. In tudi Richard Wagner je v šoli baš za glasbo dobival same

Za odmerjen kopalni čas

Učinkovita naprava v angleškem kopališču

Angleški kopališki zavodi so imeli po vsem svetu neprijetne izkušnje s svojimi gosti, ki jih ni bilo pripraviti do tega, da bi se držali kopalnega časa, ki ga je predpisal zavod. Tudi globe, ki so jih pobirali zavoljo prekoračenega časa, niso mogle gostov spreobrniti. Včasih so pretekle ure, preden je mogel za kakšnim takšnim gostom priti drug gost do kopeli.

Sedaj bo te nerednosti konec, kajti lastnik nekega kopališča si je izmislil pripravo, ki prične ob določenem času avtomatično delovati in izprazni vso vodo iz kopalne kadi. Tako ostane kopalec nenadno na »suhem« in je prisiljen, da kopalno kad čim prej zapusti. Drugim gostom ni treba več tako dolgo čakati na to, da postane kabina prosta in po drugi strani se obetajo zavodom tudi večji dohodki.

Novi Trocadero

Stari Trocadero so zaradi letošnje svetovne razstave v Parizu podrli in zgradili na njegovem mestu novo krasno palačo s tem monumentalnim vhodom

Windsorski vojvoda je zapustil Avstrijo

Odpotoval je v Francijo k poroki z go. Simpsonovo

Bivši angleški kralj Edvard VIII. je v ponedeljek tik pred poldnevom pozval k sebi zastopnike anglo-ameriškega tiska ter jim naznanil po majorju Greenakerju, da bo vojvoda Windsorski popoldne ob tri četrt na peto uro odpotoval v Salzburg, od tam pa z arlberškim ekspresom v Francijo, in sicer v Tours.

Odhod vojvode iz Avstrije je nedvomno v zvezi z ločitvijo zakona ge. Simpsonove. Ločitev je postala ravno v ponedeljek pravomočna. Ko je sprejel Windsorski iz Francije sporočilo o tem od svoje neveste, je poklical go. Simpsonovo po telefonu. Takoj nato so dobili služabniki ukaz, da morajo pripraviti kovčke za odhod. Vojvoda se je dal nato še fotografirati. Poslal je zahvalno brzojavko avstrijskemu predsedniku Miklasu, nato pa je sedel v avto, ki ga je odpeljal na vlak.

Prebivalci iz okolice Appelsbacha, kjer je vojvoda preživljal zadnje tedne, so priredili na čast bivšemu kralju konec prošlega tedna domačo svečanost s čolni in godbo. Poklonili so visokemu gostu tudi »dirndl« obleko za go. Simpsonovo.

Iz Londona javljajo, da je Windsorski vojvoda naročil pri neki ondotni draguljarski tvrdki dragoceno garnituro okrasja za svojo nevesto. Garnitura sestoji iz ogrlice, dveh zapestnic, enega prstana, ene agrafe in dveh uhanov z vdelanimi briljanti.

Iz Pariza pa poročajo, da si je naročil vojvoda na grad Candé televizijsko napravo, ki mu bo omogočila, da bo iz graščine, kjer se bo mudil nekaj časa v Franciji, mogel prisostvovati kronanskim svečanostim v Londonu.

V Hollywoodu počiva delo

Člani treh združenj tehničnih delavcev filmskih studijev v Hollywoodu so stopili v stavko, katere se udeležuje kakšnih deset tisoč oseb. Položaj je kritičen, ker obsega tudi dekoraterje, frizerje in monterje, brez katerih je filmanje nemogoče. Stavka je ustavila delo kakšnih petdesetih filmov. Pričakujejo, da se bodo stavkujočim pridružili tudi tehnični specialisti, kar bo za nekaj časa popolnoma ustavilo delo v hollywoodskih ateljejih.

Tehnika zmaguje nad naravo

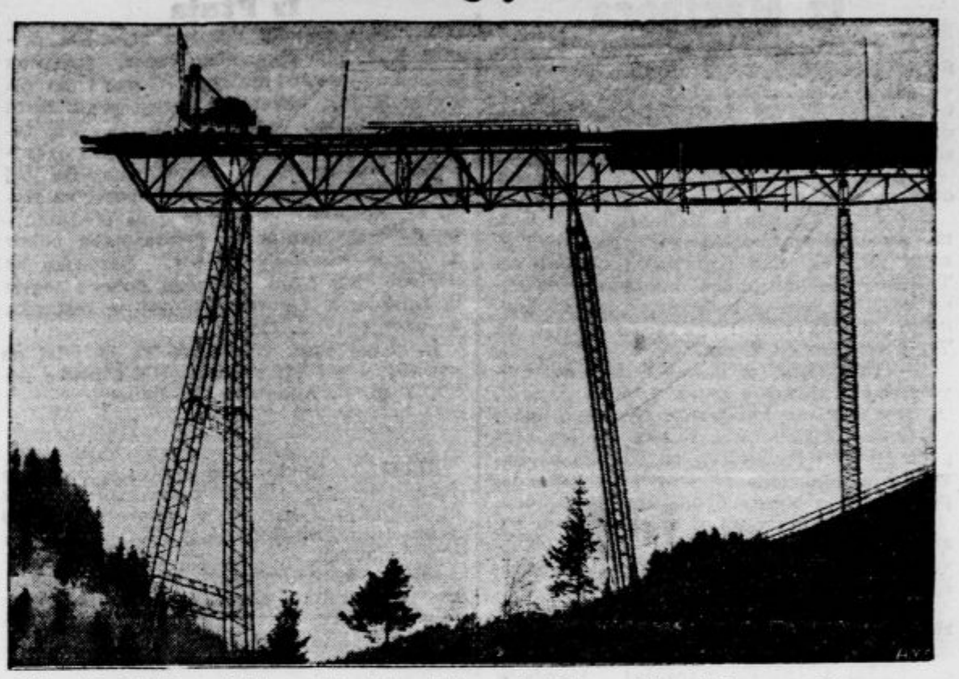

Blizu Hundwilla v Švici gradijo železniški most, ki bo nudil potnikom z vlakom prekrasen razgled na divjeromantično pokrajino

Nauk iz Guernice

Konec razlik med vojakom in civilistom

Svetovna vojna je zahtevala milijone človeških žrtev in se je končala z obubožanjem ljudstev, ki so se je udeležili. Grozote podrobnosti so znane iz te vojne, nečloveškost je slavila orgije. Vendar pa so se te grozote izvršile v glavnem nad vojaki, civilisti so v svetovni vojni trpeli bistveno le zavoljo pomanjkanja vseh življenjskih potrebščin, zavoljo strahu za svojce, zavoljo bolezni, ki so se razširjale.

Bila je menda zadnja vojna, ki je zanjo veljalo pravilo, da je krvava igra pridržana vojakom in da je uničevanje civilistov nedovoljeno. V vsaki bodoči vojni, kakor vse kaže, ne bodo več delali razlik med vojaki in civilisti. V Španiji smo ponovno doživeli potrditev tega novega stanja.

Tako so frankovci mesto Guernico, ki je bilo vse drugo prej nego vojaški objekt, z letalskimi bombami po vseh pravilih porušili do tal. Na bojnem polju niso obležali vojaki, temveč ženske in otroci, ki se niso mogli braniti. Na teh žrtvah so bili pobesneli vojaški lopovi preizkusili nove zažigalne bombe. Med tem ko so neoboroženi ljudje, starci, ženske in otroci bežali na polja in v gozdove, so bombna letala letela za njimi, spuščala so se nizko in jih uničevala z bombami in ognjem iz strojnic.

Svet bi se moral ves zgroziti nad tem divjaštvom in kakor en sam mož bi se moral dvigniti proti krvavim zločincem, ki so si drznili v posmeh vsej civilizaciji povzročiti ta nesmiselni pokolj. Toda svet se ni dvignil, komaj da se je malo zganil. In po pokolju v Guernici ni nobenega dvoma več, da se bo v vsaki bodoči vojni na isti način vršila mužestvena justifikacija nedolžnih ljudi. Bili so ljudje, ki so takšne svoječasne napovedi in grožnje smatrali za pretirane. Guernica je eksempel. In že se pripravlja še dosti katastrofalnejši. V Bilbau je danes okrog 100.000 otrok. General Molla je naznanil, da bo mesto izravnal z zemljo. Žal, da spadajo obljube te vrste med tiste, ki jih svet danes še izpolnjuje.

Maščevanje varanega moža

V soboto se je odigrala v Bukarešti strašna tragedija. Knjigovodja Brandus, nastavljen pri neki veliki petrolejski tvrdki, je opolnoči zapustil restavracijo. Hotel je ravno stopiti s svojim prijateljem zdravnikom dr. Tureom v avtomobil. Prav tedaj ga je opazil njegov bivši prijatelj, ravnatelj nekega gradbenega podjetja. Stopil je k njemu z besedami: »Ali še vedno živiš z mojo ženo?«

Brandus, kateremu je ravnatelj gradbenega podjetja nastavil samokres na prsi, je dvignil roke v zrak misleč, da je vse skupaj šala. Tedaj pa je počilo pet strelov zaporedoma. Brandus se je zgrudil smrtno zadet na tla. Napadalec se je sam javil policiji, kjer je povedal, da je izvršil umor zaradi tega, ker je zasačil svojega bivšega prijatelja pri svoji ženi, s katero je živel dotlej petnajst let v mirnem in srečnem zakonu. Proti nezvesti ženi pa je vložil tožbo za ločitev.

Mesec letalcev

Maj je mesec velikih letalskih dejanj. V nedeljo je prešlo 30 let, od kar je Francoz Bleriot z enokrilnikom svojega izdelka preletel reci 6 m (šest metrov). 3. maja 1927. je Nemec Ferdinand Schulz z jadralnim letalom plul 14 ur in 6 minut po zraku. 8. maja istega leta sta izginila slovita letalca Nungesser in Coli pri poskusu, da bi preletela Atlanski ocean. 20. in 21. maja istega leta je Charles Lindbergh nasprotno z nepozabnim uspehom preletel isti ocean sam v smeri od zapada proti vzhodu. Rabil je za polet 33 in pol ure. 25. maja 1917. so Nemci prvič poskušali bombardirati London iz letal. Poskus jim ni uspel.

Zeppelin v delu

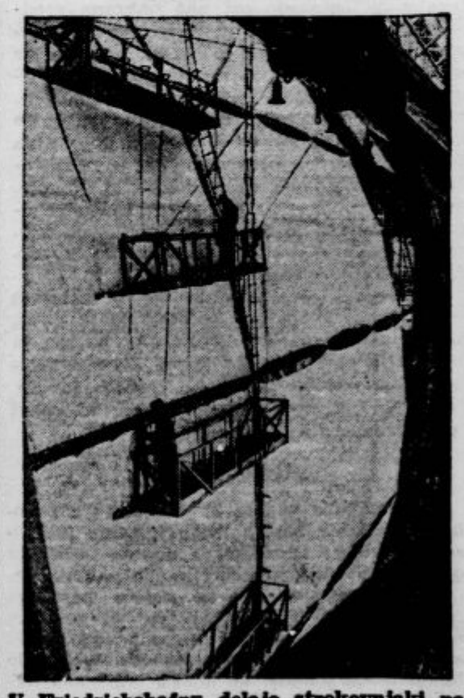

V Friedrichshafnu delajo strokovnjaki na obodu novega »L. Z. 130«, ki pride v promet prihodnjo jesen

Dva politična obiska

Nemški zunanji minister baron dr. Neurath je te dni obiskal Rim

avstrijski zvezni predsednik Miklas pa je prišel v Budimpešto

ANEKDOTA

Angleški državni tožilec Weterpool je imel hudoben jezik. Zavoljo njegovih porogljivih opazk pri razpravah, ga odvetniki niso imeli posebno radi. Nekega dne je neki zagovornik zaključil svoj govor z besedami: »Jamčim za nedolžnost svojega klienta s svojo glavo. Predlagam oprostilno sodbo«.

Weterpool se je oglasil: »Predlagam, naj se glava gospoda zagovornika položi k aktom!«

VSAK DAN ENA

»Nu, kaj praviš, ali se ni sijajno obnesla moja ideja o prikolici?«

(»Tidens Tegn«)

Kulturni pregled

Ameriška »Rivala« v ljubljanski drami

»Rivala« Američanov Maxwella Anderso na in Lavrenca Stallingsa, ki ju je za evropske odre priredil Carl Zuckmayer, sta v vrsti frontne literature, ki smo jo po vojni doživeli na odru in v knjigi, prišla k nam s precejšnjo zamudo. Spričo usodne idejne in družabne problematike, ki današnji dan razdvaja svet, je spomin na grozote in nesmisel prestane vihre precej obledel, a še manj smo dostopni za čisto pacifistično negacijo vojne: razen čisto čuvstvenega odpora nas danes žeja predvsem po dejavni odrešitvi, po borbi, ki bi jo prevevalo tudi nekaj več jasne idejne in optimistične vere. Toda ameriška pisatelja sta prav toliko oddaljena od prizorišča velike evropske tragedije 1914.—1918., da je njun odnos do vojne brez dvoma objektivnejši, pa zato tudi bolj človeški od odnosa, iz katerega so zajemali drugi avtorji vojnih dram. Nobene namišljene veličine, nič patetičnih, samo ljubnih sentimentov, in beseda demokracija, ki je v njenem imenu USA poslala svoje najemnike čez ocean, zveni na ustnah njunih junakov le kot bedasta fraza. Osem in pol dolarja na dan — to je vrhovna deviza s katero ti ljudje odhajajo v jarke. A prav zato, ker so brez slednje iluzije, se nas njihove usode dojmijo tako nepotvorjeno človeško in v »Rivalih« je brez dvoma več čiste resnice o človeku in vojni, kakor smo je našli v celi vrsti podobnih dram.

Režiser inž. arh. Stupica je grobo naturalistični ambient dejanja zajel v odrski podobi, ki po razgibanosti in prenatrpanosti vnanjih efektov skorajda že prerašča zasnovo avtorjev in pod njih težo se izgublja tudi osrednja človeška misel sama. Prevajalec je skušal dati vojaškemu jeziku, ki je našel v Zuckmayerju dovršenega posrednika, v slovenščini enako veren izraz, a njegov slog je premalo enoten in živ in motijo ga številni jezikovni anahronizmi. Iz množice

igralskih kreacij se dviga Levarjev kapitan Flagg, primarno silna, sama po sebi nezagonetna, a vendar zanimiva, dragocena osebnost, ki združuje v sebi vso vnanjo surovost fronte in strelskega jarka in vso neboglje no toplino živega človeškega srca. Edi-

ni ženski lik v igri je podala Severjeva kot krčmarjeva hči, razpuščeno dekle izza fronte, ki ji je brezgrešnost edini greh. Kapita-

nov rival je Sancin kot seržant Quirt, a izmed ostalih vlog ostanejo gledalcu v lepem spominu posebej še Debevec kot general, Daneš kot kapitanov sluga in Cesar kot četni ekonom.

L. M.

Premiera operete „Veseli študenček"

V soboto 1. majnika je bila v opernem gledališču premiera operete »Lojzka« — ali »Veseli študenček«, kakor so jo pri nas krstili. V nji je proslavil gospod L. Drenovec 25letnico svojega priznanega in mnogostranskega umetniškega delovanja. Žal da mu vloga Janka Roglja (ki se izdaj aza mlinarskega pomočnika, da bi ostal v bližini izvoljenke, povrhu pa v hribih išče svojega očeta) ne nudi nikakega razmaha. Pogreša tistega miselnega in čustvenega ozadja, ki bi bilo podlaga za menjajoča se razpoloženja, primanjkuje ji napetosti in gradacije, viška pa tudi nima; skratka je netehtna, kakor sploh delo samo, ki se dogaja v hribih, kjer plešejo v tirolskih nošah menjaje furiant in Schuhplattler!!!! Površnemu libretu avtorjev Balda, Kohouta in Slavika se pridružuje glasba J. Jankovca, ki je ponekod vprav diletantska (predigra, prehodi!), šablonska pa tako, da to slabo stran zadnjih pri nas izvajanih operet stopnjuje do absurdnosti. Le na nekaterih mestih, kjer se melodija bliža povsem narodnemu preprostemu značaju, se je skladatelju posrečil iskrenejši izliv. Žalostno je dejstvo, da delom te vrste, ki očitujejo malo več soli in originalnosti v glasbi, občinstvo in celo kritika kaj rada očitata trdote in disonance, medtem ko se lahko tako sterilna glasba šopiri celo po opernih gledališčih! Ali res ni več navdušenja in razumevanja za kaj novega, originalnega, apartnega in neobičajnega? Ali je človeško stremljenje po svojstvenem tako malo vredno?

Odveč je razglabljati o potrebnosti operetnega repertoarja pri nas. Ima svojo publiko in prinaša svoj sold. Odklanjamo pa taka dela, ki s svojo lažno nesentimentalnostjo izbegavajo vso opereti prepotrebno sentimentalnost, pri tem pa tiče do gležnjev v šundu. Je le en pojav več, ki nas prepričuje o propadanju destruktivne revijske operete, katero niti drugod, celo v filmu, ne more še tako bogata inscenacija rešiti nezanimivosti; kako bi šele moglo tako neduhovito delo kot je »Lojzka«.

Uprizoritev je bila živahna ne toliko zaradi dejanja, temveč zaradi simpatičnega jubilanta, ki so mu prijatelji napolnili hišo in poskrbeli za veselo razpoloženje. V veliki meri je do nje pripomogla resnična centralna figura, poštar Ikra, ki ga je g. Zupan dobro pogodil in prepredel v zabavo občinstvo z bolj ali manj posrečenimi šalami. Poleg te še najbolj zaokrožene figure so sodelovali kot mlinarica ga. Strniševa s svojima mičnima hčerkama Pavlo in Lucijo (gdč. Japljevo in Gnusovo), letalec Werner (g. Gorski) s spremljevalcem Poulardom (g. Pečkom), sirota Lojzka (ga. Lubejeva), župnik (g. Daneš) in mnogi drugi. Za plesne točke v koreografija g. Golovina sta poskrbeli plesalki gdč. Brcarjeva in Moharjeva ter g. Kürbos. Režiser in inscenator pa sta preskrbela za naše razmere prikupno opremo. Dirigent g. Žebre je iz itak borne partiture izluščil, kar sta mu dopuščala kratki rok za naštudiranje in volja godbenikov.

P. Š.

Zapiski

Ksaverija Meška »Mir božji« v češkem prevodu. V založbi »Společenskih podnikov« v Přerovû na Moravskem je pravkar izšla okusno opremljena češka izdaja znane novelistične knjige Ksaverja Meška »Mir Božji« (Mir božji. Se svolenim autorovým ze slovinštiny přeložil Antoš Horsák, 176 str.). Pisatelj Miru božjega ima v prizadevnem prevajalcu Horsáku nenavadno vdanega častilca. Z očitno ljubeznijo prevaja ta moravski prijatelj slovenske literature knjigo za knjigo iz obsežnega Meškovega dela. Tako je izdal v zadnjem času pri isti přerovski založbi poleg romana »Kam plovemo« in »Listkov« še »Henrika, gobavega viteza«. S prevodom Miru božjega« je tem spisom priključil eno najznačilnejših in najboljših zbirk Meškove proze. Prizadevanje Antoša Horsáka, da bi čitateljskemu svetu svoje ožje domovine približal pisatelja, v katerem je odkril ne samo sorodno duševnost (smatramo, da ta psihološki moment odločuje pri izbiri avtorjev, zlasti če se kak prevajalec vztrajno in dosledno bavi s svojim avtorjem), marveč tudi pisatelja, ki utegne biti po svojih idejnih in čustvenih vrednotah soroden dobršnemu delu češkega ljudstva na Moravskem. Zanimivo bi bilo ugotoviti, kakšne odmeve vzbuja Meškovo delo na Moravskem (glasovi v dnevnikih in časopisih, naklada in razprodaja prevodov, postavka v statistiki javnih knjižnic). — Antoš Horsák in njegovo přerovsko založništvo zaslužita naše priznanje in hvalo za pozornost, ki jo v toliki meri izkazujeta slovenskemu pisatelju. Prevajalsko prizadevanje g Horsáka pa bi bilo vredno tudi podrobnejše ocene, ki zanjo v tej informativni rubriki ni mesta. Pohvalno je treba omeniti, da je češki prevod »Miru božjega« opremljen z ilustracijami Rajka Šubica, ki je preskrbel tudi opremo knjige. Šubičevih ilustracij sicer ne odlikuje tista mehkoba in nežnost, ki označuje Meškovo prozo v tej knjigi, morda je premalo poudarjen krajinski tip, domačnostni značaj slovenske zemlje, s katerim je tesno združen Meškov pripovedni lirizem. Vzlic temu so Šubičeve ilustracije lepa in tehtna izpopolnitev te češke izdaje Meškove zrele knjige.

Skladatelj Anton Kosi v Središču ob Dravi nam je poslal izjavo, v kateri pravi, da opomba glede avtorskih tantiem, ki je dostavljena njegovi skladbi »Mamica moja je strašno bogata« v knjižici »Slovenski materi (Mladi oder, Ljubljana) ne velja. Glede njegove skladbe veljajo za prireditelje materinskih dni iste ugodnosti kakor za vse ostale v zbirki »Slovenski materi«. Prva izdaja skladbe »Mamica moja« je že razprodana in se pripravlja nova izdaja, ki utegne iziti letos v juliju.

Slovaška revija »Prameň« (urednik Koloman K. Geraldini, Bratislava) je priobčila v najnovejšem (3. — 4.) zvezku dva prevoda iz lirike Jožeta Pogačnika »Sinje ozare« Obe pesmi je prevel K. Geraldini. V istem zvezku je zaključena V. Smoleja jezikovna kritika slovaškega prevoda Finžgarjevega romana »Pod svobodnim solncem«. Za razvoj slovensko-slovaških literarnih stikov je značilno, da je slovenski ocenjevalec prodrl v slovaški pisemni jezik tako globoko, kakor pričuje ta kritika.

Slikarsko delo Antona Trstenjaka, ki je nedavno razstavil v Pragi (dvorana Elána pri Mazáču), karakterizira kritik A. V. Hrska v 8. številki slovaškega »Elána« takole: Trstenjak je likovnik impresionističnega občutja, občutljivega in pronicljivega pogleda, ki prenaša svoje vtiske na platno s tehnično dobro izurjeno roko. Je to dobro slikarstvo, ki ga nič ne vznemirjajo formalni problemi in ki se ne bori za svoj izraz, marveč odkrива izraževalno bogastvo v vidni prirodi. Trstenjak je pretežno slikar krajin. Najsvobodnejši je v svojih pariških motivih. Na razstavi je imel tudi slike slovenskih in čeških krajev. Njegova barva je sveža in objektivna, njegov svet vsakdanja resničnost.

F. X. Šalda, 4. aprila umrli vodja in mojster češke literature, je bil ves mesec po svoji smrti predmet intenzivnega obravnavanja v vseh čeških in slovaških literarnih časopisih. Vse sodbe se ujemajo v tem, da so Čehi izgubili s Šaldo enega svojih največjih mož, ki ga bo mogoče pravilno oceniti šele z nekega časovnega odstopa. Lepe članke sta mu posvetila lista »Literární noviny« in »Rozhledy po literatuře a uměnie, slovaški »Elán« pa je priobčil v pravkar izišli 8. številki članke z osebnimi spomini, ki se ujemajo v sodbi da je s Šaldo izgubila tudi mlada slovaška literatura svojega velikega vzornika. Najlepšo doledanjo počastitev Šaldovega spomina in osebnosti pa predstavlja obsežni 6.—8. zvezek melantriške revije »Listy pro umění a kritiku«. V tem zvezku so se poklonili nesmrtnemu mojstru v poetični ali esejistični formi Josef Hora, Jaroslav Durych, Otoker Fischer, Jar. Sejfert, Fr. Götz, B. Klička, Josef Kopta, B. Mathesius, Jan Čep in drugi; v zvezku je mnogo osebnih spominov in dragocenih opazk k spoznavanju Šaldove osebnosti. Posebno zanimive so »Misli F. X. Šalde«, ki jih je uredništvo s srečno roko izbralo iz njegovih spisov in ki še bolj vzbujajo željo, da bi kmalu dobili nekak brevir iz Šaldovih spisov, kakor ga je predlagal Pavel Eisner. — Kmalu po Šaldovi smrti je Dr. žavna založba v Pragi izdala kot drugi zvezek svoje »Zbirke monografij« prvo veliko študijo o F. X. Šaldi (168 str.). Spisal jo je znani kritik dr. Frant. Götz in namenil proslavi sedemdesetletnice; tako je sedaj smrt pospešila izid knjige, ki obravnava eno najznačilnejših, dasi v tem ali onem še spornih čeških osebnosti in kot poskus sintetičnega orisa zasluži vso pozornost. Kritik »Lidovih Novin« dr. Václav Černý je Götzovo knjigo sicer odklonil, vendar se nam tako pavšalna odklonitev ne zdi pravična, kajti prva monografija o Šaldi je vzlic nekaterim slabostim in napakam tehtno delo. Umljivo je, da je ob tako mnogostranski in tudi večji format presegajoči, tedaj še živi osebnosti, kakor je Šalda, težko dati dognane in definitivne sodbe. Ni se tudi mogoče izogniti večjemu subjektivizmu, kakor bo dopusten s poznejšega časovnega odstopa. Vzlic temu pa bo moral Götza konsultirati slehern Šaldov proučevalec in častilec, saj bo našel v tej knjigi poleg problematičnih sodb in subjektivnih nazorov tudi mnogo stvarnega gradiva o Šaldi, kakor ga drugod ne najde. Zato pomeni Götzovo delo znaten korak naprej k razjasnitvi Šaldove osebnosti in dela.

—o.

SPORT

Zagrebška Sparta v Ljubljani

Jutri popoldne na igrišču ŽSK Hermesa

Slednjič se je Hermesu vendarle posrečilo pridobiti za enkratno gostovanje renomirano enajstorico zagrebške Sparte, tako bo le prišlo do srečanja, ki je bilo po sili razmer odpovedano že dvakrat zaporedoma. Znamenito »Maksovo« moštvo, v katerem igra naš dobri znanec »Kranjac Mihelčič«, pride v Ljubljano kompletno in z vsemi svojimi najboljšimi. Tu so Mihelčič, dalje Belak in Urbančič, vsi trije znani Ljubljančani, pa znani reprezentativec Stanković in drugi, tako da bo imela naša publika priliko videti spet enkrat — to pot v prijateljski igri — lepo in zanimivo tekmo.

Moštvo Špartancev je trenotno za zagrebškimi ligaši najjačje, prvak zagrebškega I. razreda in resen pretendent za vstop v ligo. Enajstorica je znana po izvrstni tehnični, predvsem kombinacijski igri ter je zato razen »purgerjev« tudi ljubljenec zagrebške publike. Dovolj naj bo omeniti samo njen neodločeni rezultat proti Gradjanskemu, dalje zmage nad vsemi vodilnimi domačimi klubi itd. Hermes je imel pri izbiri tega nasprotnika res srečno roko.

In Hermes? O njem je že dolgo znano, da v prvenstvu noče (?), pač pa, da v prijateljskih srečanjih res pokaže, kaj v resnici zna in zmore. Kdor si želi lepe in tehnično dovršene igre, mora priznati, da je baš Hermes mojster v tej stroki. Saj je ravno v zadnjih prijateljskih srečanjih dokazal, da moštvo mnogo, mnogo zna in da zato ne bo nihče razočaran, če si bo ogledal jutrišnjo tekmo na Hermesu.

Glavna tekma bo ob 16.30, predtekma pa bo ob 15. Vstopnina je kljub velikim režijskim stroškom običajna.

Glavno tekmo bo sodil g. Hobaher, stranska sodnika bosta gg. Kuhar in Kraner, predtekmo pa bo vodil g. Emil Kos.

VIII. „lov na lisico"

V nedeljo, dne 9. t. m. priredi naš najstarejši motokolesarski klub »Ilirija« svojo prvo letošnjo motosportno prireditev — »lov na lisico«. Cilj te prireditve je predvsem ta, da se ob začetku nove motociklistične sezone sestanejo vsi aktivni člani kluba iz raznih krajev ter se vsaj površno pokaže množina in kvaliteta sportnih in turnih vozil, s katerimi more klub računati na letošnjih prireditvah. Sodelovali bosta v nedeljo sekciji Ljubljana in Kranj.

Nedeljski lov na lisico je že osmi, ki ga prireja M. K. Ilirija v teku 25 letnega delovanja. Lovišče je novo in je omejeno takole: Mengeš — Moste — Komenda — Nasoviče — Sp. Brnik — Šenčur — Voklo — Trboje — Sv. Valburga — Hraše — Zapoge — Dobruše — Utik — Koseze — Mengeš.

Funkcionarji, ki so lovišče že prevozili, so se o njem izrazili zelo pohvalno, kajti tam so dani vsi pogoji za zelo zanimiv lov. Lisica mora prevoziti, predno se skrije, 40 km, zato starta eno ure prej od lovcev. Sledove mora puščati na vsakih 50 m in tudi na vseh križiščih. Skrivališče sme biti oddaljeno od ceste največ 100 m. Lovec, ki prvi zasači lisico in ji odvzame »lisičji znak«, je zmagovalec in prejme zato častno nagrado — darilo t. t. A. GOREC d. z. o. z.

Lov bo končan ob 16. V Komendi bo zapel lovski rog in tu se bodo nato zbrali vsi udeleženci v gostilni pri g. Mejaču, kjer bo objava rezultatov in sestanek vseh sodelujočih motociklistov.

Huda bo — med črnimi in belimi

Že jutri popoldne na igrišču Primorja

Sinoči se je zglasil pri nas najbolj črn zastopnik črnih in prišel povedat, da dogovor glede nogometne prireditve med dimnikarskimi in pekovskimi pomočniki v stanovskih črnih in belih dresih še velja. Oba tabora sta nepopustljiva in se bosta dokončno spoprijela na zelenem polju, jutri točno ob 16. na igrišču Primorja ob Tyrševi cesti.

Že uvod v prireditev bo zabaven — saj ne smemo povedati vsega, — 90 minut igranja pa bo ena sama veriga dobrih in slabih dovtipov. Kdor se hoče nasmejati in obenem koristiti dobri stvari — saj gre za podporo brezposelnih tovarišev — naj ne zamudi te »senzacije« na zelenem polju.

V nekaj vrstah

Na igrišču SK Drave v Ptuju je bila preteklo nedeljo oficielna nogometna tekma med Dravo iz Ptujem, ki se je končala s 4 : 2 (3 : 1) v korist Ptuja. Moštvo SK Ptuja je bilo ves čas igre boljše, kar kaže tudi rezultat prve polovice. Po odmoru sta morali obe enajstorici nastopiti samo z 10 igralci, zaradi česar je tempo igre na obeh straneh precej popustil. Sodil je g. Nemec zelo objektivno, imel pa je zaradi hudih nasprotnikov težak posel.

V tekmah za Davisov pokal se je prvo kolo v evropskem pasu končalo takole: Novi Zeland : Kitajska 3 : 2, Švica : Irska 3 : 2, Belgija : Madžarska 3 : 2 in Južna Afrika : Holandska 4 : 1. V drugem kolu tega tekmovanja, ki mora biti končano do 16. t. m., se bodo torej srečali tile nasprotniki : Italija — Maroko, Avstrija — Nemčija, Švedska — Grčija, Švica — Belgija, Južna Afrika — Novi Zeland, Poljska — Češkoslovaška, Francija — Norveška in Rumunija — Jugoslavija. Slednje srečanje bo v Zagrebu, kamor sta že prispela rumunska teniška reprezentanta T. Caralulis in A. Schmidt. Jugoslavijo bosta v singlu zastopnika Punčec in Pallada, v doublih pa Kukuljević bodisi z Mitićem ali Radovanovićem. V tem srečanju so naši teniški igralci vsekakor precejšnji favoriti. V ameriškem pasu so Američani porazili Japonce.

Na drugi dan pravoslavne velike noči so imeli nogometne tekme tudi v Novem Sadu in Belovaru. V Novem Sadu je gostoval zagrebški Hašk pri tamkajšnji Vojvodini, s katero pa je igro izgubil z 0 : 4, v Belovaru pa je igral zagrebški Gradjanski še enkrat — tudi to pot s precej rezervami in zmagal nad tamkajšnjim somenjakom s 6 : 1.

Službeno iz zbora plavalnih sodnikov — sekcija Ljubljana. Termin za prijavo k sodniškim izpitom je 1. junij. t. l. Kasneje došle prijave se ne bodo upoštevale. Prijave s takso Din 50.— je poslati do 25. t. m. na naslov Bradač Franjo, dipl. iur., Gradišče 8b/I. — Tajnik. s

SK Ilirija. Vsi atleti lahkoatletske sekcije se pozivajo danes ob 16. na igrišče za Kolinsko tovarno.

Plavalna sekcija SK Ilirije javlja vsemu članstvu, da je zimsko kopališče odprto vsak dan v tednu od 16—20. Pozivamo vse, da se čim številneje udeležujejo treningov pod vodstvom trenerja g. Hohla. **Vstopnina je znižana na 1 Din!**

ASK Primorje. (Lahko atletska sekcija). Opozarjajo se vsi klubovi atleti v Ljubljani in izven Ljubljane na klubov nacionalni miting v soboto in nedeljo, 15. in 16. t. m. Prireditev je obenem neoficielni izbirni miting za meddržavni dvoboj Češkoslovaška : Jugoslavija v Zagrebu od 27. do 30. t. m. Načelstvo.

ŽSK Hermes — nog. sekcija. Danes od 17. dalje trening za II. garnituro in juniorje pod vodstvom g. Simčiča. Obenem se sprejemajo novi juniorji.

SK Svoboda. Drevi ob 19. sestanek v Delavski zbornici zaradi gostovanja v Kranju in Mengšu.

SK Slavija. Drevi ob 20. sestanek vseh nogometašev zaradi nedeljske tekme. Ob 20.30 redna odborova seja — za vse odbornike obvezno. Jutri dopoldne trening tekma z Jadranom na igrišču Jadrana.

Motoklub »Ilirija«. Redna seja upravnega odbora in sportne komisije bo drevi ob 20. v kavarni »Evropi«.

Francoski železničarji na obisku pri nas

Ljubljana, 4. maja

Z večernim brzovlakom je snoči preko Jesenic prispela v Ljubljano skupina 64 francoskih višjih železniških uradnikov, ki so namenjeni na daljši izlet po Jugoslaviji. K sprejemu se je na glavnem kolodvoru zbrala velika množica občinstva in predstavnikov domačih železničarskih ustanov, francoske kolonije, oblastev in korporacij. Med drugimi so se sprejema udeležili francoski konzul Remerand, rektor francoskega jezika na univerzi prof. Lacroix, za bansko upravo banovinski tajnik Majster, za železniško direkcijo dr. Ladiha, načelnik vojaške delegacije pri železniški direkciji polkovnik Nedeljković, zastopnik mestne občine mestni svetnik Masič in predsednik sprejemnega odbora Parma.

Ob prihodu vlaka je godba »Sloge« zaigrala veselo dobrodošlico, nato pa je goste prvi pozdravil francoski konzul Remerand. V imenu mestne občine in slovenskih tovarišev-železničarjev je spregovoril nekaj toplih besed mestni svetnik Masič, v imenu gostov pa se je za prisrčni sprejem zahvalil inšpektor Couvert. Med navdušenim vzklikanjem občinstva so Francozi odšli v hotel »Metropol«, kjer jim je bila prirejena večerja. Tu jih je v imenu železniške direkcije pozdravil v francoskem in slovenskem jeziku dr. Ladiha. Za dobro razpoloženje sta ves večer skrbela orkester in pevski zbor »Sloge«.

Gostje so prenočili v hotelu. Davi so jim člani sprejemnega odbora in zastopniki železniških organizacij razkazali posebnosti mesta. Ob 9. so odšli v nebotičnik, kjer so jim postregli z malico, nato pa so si ogledali zbirke Narodne galerije in umetniško razstavo v Jakopičevem paviljonu. Mimogrede so se poklonili tudi pred Napoleonovim spomenikom, na magistratu pa so se zbrali na kratek strokovni in družabni razgovor.

Ob 11.30 so jim v »Metropolu« servirali kosilo, ob 12.55 pa so se odpeljali proti Zidanemu mostu in dalje v Zagreb, Beograd, Sarajevo in na Cetinje, odkoder se z ladjo vrnejo v domovino. Na vsej poti po državi jih spremljata dva zastopnika generalne direkcije.

»Plavnik« je treščil v angleški parnik

Sušak, 4. maja.

Naš parnik »Plavnik«, ki je last »Oceanije« in velja za enega najlepših in najmodernejših potniško-tovornih parnikov naše trgovske mornarice, je doživel hudo nesrečo. V nedeljo zjutraj ob 7. je trčil v angleški parnik »Alepto«. Kakor poročajo, je »Plavnik« krenil v soboto zvečer ob 19. iz Rotterdama, namenjen v Dubrovnik z velikim tovorom premoga. Zaradi megle je vozil umerjeno. Na odprtem morju kakih 60 milj od Rotterdama pa je zjutraj pri svetilniku Northilder zadel v parnik »Alepto«. Takoj nato je začel klicati na pomoč. V bližini je plul neki ameriški parnik, ki se je nemudno približal. Novico o karambolu je sprejeli radiotelegrafisti v Londonu, Rotterdamu in ostalih pristaniščih. Še v teku dopoldneva je bilo o nesreči obveščeno tudi ravnateljstvo »Oceanije« na Sušaku.

Kakor se je ugotovilo, je bila nesreče kriva zgolj izredno gosta megla. Parnik »Alepto« je plul proti Rotterdamu. Imel je komaj 900 ton nosilnosti, ker je bil udarec zelo hud, se je »Alepto« začel naglo potapljati, med tem ko je »Plavnik« dobil lažje poškodbo na kljunu in je s svojimi čolni lahko takoj začel reševati posadko tonečega parnika. Žal je megla otežkočala tudi reševanje. Posadki »Plavnika« uspelo rešiti samo 4 angleške mornarje, ni pa je znana usoda ostalih desetih mornarjev. Ni izključeno, da je ta in oni splaval na svetilnik ali pa se rešil na kak drug parnik, ki je prilul v bližino nesreče. »Plavnik« je zapustil kraj nesreče šele, ko ni bilo nikogar več mogoče reševati. Krenil je proti nizozemski luki Vlissingen, kamor je prispel ob 3. popoldne. Poškodbo bodo lahko kmalu popravili. Posadka »Plavnika« je vsa živa in zdrava.

Cvetje na razstavi

V restavraciji Zvezdi je bila v soboto ob 9 otvorjena razstava pomladanskega cvetja, ki jo je priredil Klub ljubiteljev cvetlic, organiziran kot poseben odsek ljubljanske podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva. K otvoritvi so se zbrali mnogi ugledni gostje, med njimi župan dr. Adlešič, ki je bil hkratu pokrovitelj razstave s soprogo, višji svetnik inž. Simonič kot zastopnik bana, predsednik SVD Humek in veliko število ljubiteljev in strokovnjakov s tega lepega in važnega področja zemeljske kulture. Goste je najprej pozdravil predsednik kluba Drago Kos, potem pa je dr. Adlešič v obširnem govoru opozoril na estetski in etični pomen gojitve lepega cvetja, saj ne more biti dvoma, da ljubezen do teh najlepših hčera matere-prirode, dviga v človeku tudi plemenitost duše in srca. Govorila sta še zastopnik bana in predsednik SVD, nakar je sledil ogled razstave, ki jo po pravici štejemo med najlepše in najpomembneše prireditve zadnjih dni.

Klub ljubiteljev cvetlic se je lani razvil iz Kluba ljubiteljev dalij, ki je začel delovati pred leti. Nadel si je nalogo, da širi ljubezen do cvetja in skuša tudi širše kroge meščanstva vzgajati v tej ljubezni, ki je v mestu še posebno potrebna in tvori važen del celotne srčne kulture. Člani si vzajemno izmenjujejo cvetlice, da se gojitev cvetja v čim lepši meri izpopolni. V klubu so tudi strokovnjaki, a vse delo usmerja edina ljubezen do lepote. Ljubitelji cvetlic so s svojim delom napravili mnogo koristi tudi našemu mestu, ki po pravici slovi kot mesto cvetja in vrtov.

Razstava je obsegala dve sobi in je bila nad vse okusno aranžirana. Največ je bilo tulipanov, neštetih krasnih vrst, in obiskovalci so se po pravici čudili, kako je bilo mogoče zbrati toliko pestrega bogastva, ko je letošnja pomlad cvetju in brstju tako malo naklonjena. Posebna komisija, v kateri so bili višji finančni svetnik Bukovec, računski inspektor Kranjc in železniški vlakovodja Jermol, je ocenila razstavljeno cvetje in se je o vsakem gojitelju posebej nadvse pohvalno izrazila. Klub ima v načrtu še posebno razstavo poletnega in jesenskega cvetja.

Še o ptujskem gledališču, kinu in še kaj

Iz Ptuja nam poročajo:

Članek »Intrige proti ptujskemu gledališču« v »Jutru« je vzbudil v krogih, ki se zavzemajo za nov kino v Ptuju, seveda veliko prahu. Temu je primeren tudi odgovor, ki ga je objavila »Mariborer Zeitung« v torkovi številki 27. m. m.

Pravzaprav ne zasluži, da ga sploh omenjamo, ker je pisan v istem »skromnem in blagohotnem« tonu kakor prvi in nam očita, da so vse naše trditve »direktno iz zraka vzete in demagoške« ter da jih nočemo razumeti, ko trdimo, da nam hočejo vzeti gledališče, mišljen je pa le kino! Po njihovem je torej nevarnost požara le pri kinopredstavah, kakor da bi ne bilo pri gledaliških predstavah te nevarnosti... V tem smislu gre ta dični članek naprej — izvzemši odstavek, kjer trdi »Mr. Ztg«., da ni nikdar bila proti slovenskim kulturnim institucijam in njenim interesom.

S tem se tudi mi docela strinjamo in poudarjamo, da mi tega nikdar nismo trdili in se le čudimo, da je list obrnil to na sebe. Če pa smo izrazili svoje začudenje, da je priobčil oni prvotni nekvalificirani članek, ki je vse prej ko »bescheiden«, smo pa storili to pod silo dejstev, kakor smo bili tudi mnenja, da bi bil lahko ta članek priobčil v drugačni obliki ali pa sploh ne.

Sedaj smo si na jasnem! Gospodom okrog novega kina ni sicer na tem, da bi ustanovili tudi nov teater, le poslopje mestnega gledališča se jim zdi v njihovi veliki človekoljubnosti nevarno za kino-obiskovalce. Kakor da ni ljudi v poslopju, kadar se vrše gledališke predstave! Res hvalevredna skrb za bližnjega!

Če pa pomislimo na to, da je bil kino nameščen v istem poslopju tudi med svetovno vojno in celo vrsto let pozneje, potem šele moramo občudovati strpljivost gospodov okrog novega kina, ki so morali dan za dnem gledati in se tresti za življenje kino-obiskovalcev in to pri mnogo pomanjkljivejših varnostnih napravah kakor so danes. Kaj bi šele bilo, ako bi se zanimali v isti meri za dobrobit in varnost obiskovalcev gledališča? No, za vse pa se tudi ne morejo brigati.

V pomirjenje tem dičnim altruistom pa bodi povedano, da je na zadeve, ki se tičejo varnosti kino-obiskovalcev, mislila že pred njimi nadzorna oblast, ki je komisionalno pregledala poslopje mestnega gledališča. In ne samo to! Ona je mislila tudi na življenje in varnost obiskovalcev gledališča, na katere so gospodje blagovolili pozabiti. V teku zadnjih 18 let je bilo več oblastvenih komisij — seveda iz Slovenije — ne iz Nemčije, kakor si je to eden gospodov zaželel pred kratkim.

Še nekaj gospodom od novega kina o dobičkih in profitih! Zadruga, ki vodi kino, vzdržuje obenem mestno gledališče iz enostavnega razloga, ker ni v mestnem proračunu zadnja leta v ta namen zadostnih postavk. Dramatično društvo pa tudi nima denarja. Potem pa še naj kdo reče, da ni proti slovenskim kulturnim ustanovam! Seveda s tem krogi okrog novega kina ne računajo. In to je izvrševanje kulturne misije, čeprav ne take, kakor pravi citirani članek, ker Slovenci na žalost še res nismo tako daleč...

A. POLTZER: 20

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove **št. 13**

Niti raztreseni in zamišljeni nadzornik ni prezrl te duhovite kretnje. Mignil je natakarju. Violet je vztrajala pri tem, da plača svoj račun sama. Vendar se je pokazala spravljivo, in Whinstone je dobil dovoljenje, da plača parfait, torto in sadni sok.

Že so korakali proti izhodu, ko jih je zelo eleganten starejši gospod, ki je bil pravkar stopil v lokal, vljudno pozdravil. Bil je Whinstonov klubni tovariš Arden-Thirleby, znan igralec golfa. Whinstone je odzdravil, in Violet je poklonila zanimivemu, zalemu gospodu milosten nasmeh.

»Moj prijatelj, vojvoda Tatebrooke...« je rekla odkritosrčno zavzetemu Whinstonu.

Peš so korakali do bližnjega Picadilly Circusa. Patricija je očitno kazala svojo nemoto. Whinstonu je bilo nerodno, in glas mu je nehote topleje zazvenel, ko je rekel:

»Gotovo ste veseli, miss Holm, da se me vendar že iznebite...«

Presenečena nad prisrčnostjo, ki jo je ves večer pogrešala pri njem, je vzdignila oči. Opazila je, kako je Whinstone tisti mah zastrmel v lepo, elegantno žensko, ki je bila pravkar stopila iz nekega taksija. Nadzornik je menda pozabil, da je v družbi dveh dam, kajti njegov pogled je z neprikritim zanimanjem spremljal neznanko.

Celo Violet je bila to opazila in ga je z glasom svetske dame rahlo pograjala:

»Nočeva vas motiti, sir, in se rajši poslovivа...«

Njene besede so bile nadzorniku očividno dobro došle. Kratko se je opravičil in se hlastno poslovil. Patricija in Violet sta videli, kako je hitel za elegantno neznanko, ki je izginila proti Regentovi cesti.

»Mladi človek ima slabe manire,« je dejala Violet z obrazom užaljene kraljice.

Patricija ni odgovorila, a v svoji notranjosti je bila prepričana, da Violet nadzornika Whinstona še dosti premilo sodi. Zanjo je spadal ta gospod v predpretekli čas.

Med tem, ko sta ga dekleti tako obsojali, jo je nadzornik ubiral za lepo tujko. Pot ni bila dolga. Neznanka je zavila na Jermynsko cesto in obstala pred neko hišo. Zdaj je nadzornik Whinstone vedel, zakaj je bila ženska že pri Piccadilly Circusu odslovila voz. V tej hiši na Jermynski cesti je bil skriven nočni klub. Njegovim obiskovalcem je bilo prepovedano, da bi prihajali z vozovi. Treba se je bilo ogibati vsega, kar je zbujalo pozornost.

Klub se je imenoval »Old Man Club«; pomena in izvira tega imena dandanes ni bilo več moči dognati.

Whinstone je počakal, da je dama izginila v hišo, nato je stopil k vratom in pozvonil. Tega pa ni storil pri zvonilu, ki je bilo nameščeno na desni strani vhoda. Če bi bil pritisnil na ta gumb, bi bil moral še dolgo čakati. V levem kotu vrat, kak čevelj od tal, je bil majhen, teman, komaj viden gumb, ki ga nepoučeno oko ni moglo opaziti. Nekaj sekund po tem, ko se ga je nadzornik dotaknil, so se vrata odprla. Whinstone je stopil v ozko, razsvetljeno vežo.

Pripetljaj v »Old Man Clubu«

Vratar je bil več ko za glavo večji od visokoraslega nadzornika. Nalikoval je naddimenzionalnemu rokoborcu. Negibno je stal pred Whinstonom in mu zapiral pot.

»Dober večer!« je vljudno pozdravil nadzornik.

Godrnjajoč glas je bil ves odgovor.

»Rad bi šel dalje,« je prijazno rekel Whinstone.

Nič ni kazalo, da bi se mislil velikan umakniti. Whinstone je dobro vedel, česa čaka. Toda nocojšnjega gesla na žalost ni poznal.

»Ali ne slišite, da hočem dalje!« je rekel Whinstone, to pot že malce nestrpno.

»Glejte, da se spravite!« Vsaka beseda je šla velikanu težko z jezika.

Nadzornik je izprevidel, da ne bo tu z diplomatstvom nič opravil. Zavihtil je svojo izkaznico. Velikan se je s čemernim obrazom umaknil, ne da bi črhnil besedo. Whinstone je krenil mimo njega, a mahoma se je obrnil in dejal:

»Nocoj prihajam samo v svojo zabavo. Če bi vam vkljub temu prišlo na misel, da bi sprožili alarmno zvonilo, se lahko zgodi, da pridete za nekaj časa v Dartmoor...«

Velikan ga je strupeno pogledal s svojimi drobnimi očmi.

»Zapomnite si to, John Plane!« je rekel nadzornik kakor tja v en dan.

Ko je mož slišal svoje ime, se je popolnoma izpremenil.

»Niti videl vas nisem, sir, če tako želite,« je odvrnil, in beseda mu bila zdajci čudno gladka in malodušna.

Whinstone se je ognil dvigala. Prostori kluba so bili v zgornjih dveh nadstropjih. Širna dvorana, ki je nadzornik zdaj stopil vanjo, je bila vse drugače bogato opravljena kakor preprosto stopnjišče. Stene so bile obite s težko svetlosinjo brokatno svilo. Svetila, mize in stoli so bili srebrne barve. V dvorani je utegnilo biti nekaj več ko dvajset ljudi; sedeli so za ličnimi mizami, na katerih so stali kozarci z iskrečim se šampanjcem. Neviden orkester je rezno igral neki orientalski ples. Sredi dvorane je bilo majhno, jajčasto plesišče. Luči so ugasnile, razen nekolikih stenskih svetiljk z višnjevimi senčniki. Svetlobni stožec reflektorja je padel s stropa navpik na jajčasti parket. V naslednjem trenutku je stala na njem vitka rdečelasa plesalka. O njeni obleki ni bilo vredno govoriti. Nadzornik je nekaj časa gledal rdečelaskino zvijanje, nato se je splazil iz dvorane. Prav nič ni dvomil o tem, da je prostor, ki ga je bil pravkar zapustil, še najnedolžnejši v »Old Man Clubu.«

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izurjene pletilje
sprejme takoj tovarna »Ika« v Kranju. 10713-1

Pisarniško moč
samo resno, samostojno v trgovskih poslih, zmožno nemške, slovenske, hrvatske korespondence in knjigovodstva, sprejmem. Natančne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Interes za procvit podjetja«. 11142-1

Pomočnika ali pomočnico
izurjenega v trgovini z mešanim blagom, sprejme trgovina Lovro Petovar, v Ivanjkovcih. 11161-1

Dva mizarska pomočnika
za navadna in furnirana dela sprejme: Mizarstvo »Sava«, Maribor, Koroška cesta 18. 11153-1

Zlatarskega pomočnika
sprejmemo. Prednost imajo verzirani v izdelavi verižic — za takoj. Ponudbe prosimo na Weiss & Csernik, Bačka Topola. 11102-1

Mehanik
lahko prevzame radi bolezni že vpeljano delavnico proti odplačilu v obrokih. Obrtna pravica obstoja. — Ponudbe pod »Takojšnji nastop« na ogl. odd. Jutra. 11107-1

Brivski pomočnik
mlajši, dober delavec, dobi mesto. — Bari Ivan, frizer, Slovenjgradec. 11106-1

Dobro frizerko
sprejmem v stalno službo, takoj ali po dogovoru. Ponudbe na: Polak Josip — Rakek. 11164-1

2 krojaška pomočnika
za velika dela, sprejme takoj Knol, Litija. 11132-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 12 Din.

Fotografska pomočnica
vešča vsakega dela, posebno retuše negativov, išče odgovarjajoče mesto. Ponudbe na ogl. odd Jutra pod »1.000«. 11112-2

Edinstveno priliko Vam nudi

IZREDNA PRODAJA

približno **3000** parov prvovrstnih

čevljev JARA

po silno znižanih cenah

JARA ČEVLJI Ljubljana, Sv. Petra 20 Zagreb, Ilica br. 61

Mlad pekovski pomočnik
s svojim kolesom, — išče mesto. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11057-2

Kuharica
išče mesto 15 maja ali 1. junija k samostojnemu gospodu ali k mali družini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11151-2

Vajenci(ke)

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenca
za slikarsko in pleskarsko obrt, sprejmem takoj. Ponudbe je poslati na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vajenec«. 11106-41

Prodam

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Generator
16 KVA, izmenični tok, v prav dobrem stanju, prodam. Ogleda se pri g. Fr. Perčinlič, elektrotehn. podjetje, Ljubljana, Gosposvetska cesta 16. 11104-6

Poceni prodam
omaro, pripravno za pletiljo, šiviljo, izložbo, staro nizko omaro za perilo, ogledalo, španско steno iz blaga. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11133-6

Otroški voziček
globok, skoro nov, prodam. Vrstovškova 26/I. 11158-6

Najboljši trboveljski PREMOG
brez prahu, koks, suha drva
I. Pogačnik
BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Pohištvo

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastonj
ne, ampak za najnižjo brezkonkurenčno ceno dobite kvalitetno pohištvo le iz najboljše opremljenega mizarstva — MALENŠEK. Dravlje tik pri tramvajski postaji: »Slepi Janez«. Najnovejši in najlepši modeli na ogled v lastni razstavi. Uradnikom na odplačevanja 156-12

Novo spalnico
šperano, fino pleskano — kavkaški oreh, proda Krže Franc, pohištvo Vrhnika. — Ogleda se pri Janežič, pleskarstvo, Tyrševa 23, Ljubljana. 11103-12

Klubska garnitura
nsnjena, ovalno ogledalo z izrezljanim hrastovim okvirjem, spalnica iz mehkega lesa, kuhinja — naprodaj v skladišču Ranzinger, dnevno od 15.—17. ure. 11129-12

Kolesa

Kolesa
še malo rabljena, prvovrstnih znamk, v večji izbiri, poceni naprodaj pri »PROMET« (nasproti križanske cerkve). 11147-11

Kupim

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Transmisijsko os
45—50 m/m, 12½ m kupimo. Ponudbe: »UNIVERSALE«, Domžale. 11010-7

Vinski kamen
in sušene drože kupuje A. Resman K. DK Zagreb, Ilica 223. 126-7

Kapital

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

AL. PLANINŠEK Ljubljana
Beethovnova ul. 14/I. Telefon 35-10.
izposoja nakup in prodaja
hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov takoj v gotovini najbolje
Informacije daje brezplačno 39-16

Bančno kom. zavod Maribor
Aleksandrova ul. 40. Vam izvrši prodajo ali nakup
hranilnih knjižic
vseh denarnih zavodov najbolje in najvestnejše. Samo pišite na gornji naslov in mi Vam pošljemo gotovino po pošti naprej. Za odgovor priložite Din 3 znamk. 161-16

Hranilne knjižice
Zadružne zveze in Zadružne gospodarske banke kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Maribor pod »Denar«. 10538-16

Obrt

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gumbi - plise
entel, ažur, predtisk, monograme, hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. 85-30

Trgovina sadja
v Zagrebu z inventarjem in stanovanjem, radi odpotovanja takoj ugodno naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sadje«. 11124-30

Lokali

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal
več prostorov, takoj oddam za pisarno ali obrt. — Židovska ul. 6/I. 11141-19

Lokali
s postranskimi prostori, pripravni za pisarne ali trgovino na Aleksandrovi cesta 3 »See oddaj« s 1. septembrom. Pismene ponudbe na Miloš Oset, Glavni trg 23, Maribor. 11155-19

Posest

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dve parceli
v zelo lepi legi ob Strmi poti in Streliški ulici prodam Natančnejše podatke se izve v elektro trgovini v pasaži Viktorije. 10997-20

Hiša v Mariboru
v industrijskem centru, na prometni cesti, stavbišče 1206 kv. m z zidano delavnico z vsemi stroji in instalacijo za elektr. pogon, trgovski lokal, ugodno naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11152-20

Rentabilna hiša
v Ljubljani, ugodno naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stanovanjska hiša«. 11135-20

Hišo v Šiški
ob glavni cesti, poleg centra, takoj prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11073-20

Stanovanje odda

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dve stanovanji
dvosobno, lepo pritlično stanovanje, s pritiklinami, oddam junija ali julija. — Enosobno mansardno, oddam takoj. — Bleiweisova 9/II. 11138-21

Štirisobno stanovanje
s kabinetom in pritiklinami, oddam za junij. Ogled od 11.—12. ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11132-21

Štirisobno stanovanje
s vsemi pritiklinami, v 3. nadstropju, oddam za avgust termin na Erjavčevi cesti št. 31. Ogleda se lahko vsak delavnik od 15. do 17. ure. Pojasnila da A. Sarabon, Zaloška cesta št. 1. 11110-21

Dve stanovanji
trisobno za 1. junij in renovirano dvosobno stanovanje, parketirano, oddam na Cesti 29. oktobra (Rimski cesti) št. 23. 11130-21

Stanovanja išče

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Iščem stanovanje
dvo ali trisobno, moderno, v centru mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moderno stanovanje«. 11128-21a

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrova mali oglasnik

Stavbeni materijal
izolacije vseh vrst, heraklith, keramika, šamot, mavec, cevi, beli cement, se kupi najceneje pri
„Material“ LJUBLJANA, Tyrševa c. 36 a

Sobo odda

Beseda 1 Din. davek 3 Din. za šifre ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sostanovalko
pošteno, ki je čez dan odsotna, sprejmem. Istotam sprejmem sostanovalca, poceni. Židovska ul. 6/I. 11140-23

Prazno sobo
s centralno kurjavo, oddam za pisarno Poizve se Beethovnova ulica 2/I. 11157-23

Sobo
s posebnim vhodom, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra/ 11156-23

Kabinet
v centru, oddam takoj ali 1. maja. Trdinova 8/III, desno. S. 11113-23

Prazno sobo
ali lokal, oddam. Streliška ulica 24. 11166-23

Oglasi v „Jutru“ imajo vedno največji uspeh!

RABIM DENAR
zato bom **prodala** približno
2000 parov prvovrstnih
ČEVLJEV
deloma izpod nabavne cene.
TRGOVINA ČEVLJEV FRANJA SNOJ Prešernova ulica 32

Trisobno stanovanje
elektrika, kopalnica, kabinet, oddam za avgust. Dvorakova štev. 3/II. Poizve se pri hišniku, pregled med 11.—12. uro. 11149-21

Enosobno podstrešno
solnčno in suho stanovanje, oddam za 220 Din. Vrhovc Franc, Kavškova 3. 11148-21

Enosob. stanovanje
solnčno, s lepo kuhinjo in pritiklinami v podpritličju, oddam za 15. maj ali junij. Staničeva 1. 11101-21

Dvoje stanovanj
4-sobno in 2-sobno s vsem komfortom, oddam v bližini sv. Jožefa. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11135-21

Razno

Prst, zemlja in nasipni materijal
se dobi na Prulah, eventuelno z dostavo po dogovoru. Poizve se pri I. slov. zid. zadrugi, Tržaška c. 2. 11131-37

Trenškoti, veterni suknjiči
Novosti,
lepe vzorce za pumparice, sportne obleke nudi ceneno
Presker, Sv. Petra c. 14.

Radio

Sreda, 5. maja

Ljubljana 12: Simfonijski orkestralni koncert (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila — 13.15: Plošče po željah. — 14: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: Ob 100letnici Morsejevega brzojava (prof. M. Adlešič). — 18.20: Naredimo si model letala (g. Janko Colnar). — 18.40: Problem naših nameščencev (g. R. Smersu) — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Predavanje Protitub. lige (dr. Tomaž Furlan). — 20: Koncert Bežigrajskega pevskega društva, vmes igra harmoniko Mijlan Stante. — 21.30: Plošče. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Tercet sester Stritar.

Četrtek, 6. maja

Ljubljana 9: Čas, poročila, spored. — 9.15: Vesel pozdrav (plošče). — 9.45: Verski govor (dr. Ciril Potočnik). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice. — 11: Kmečka godba, kmečki ples (plošče). — 11.30: Otroški nastop (vodi gdč. S. Vencajzova). — 12: Ura lahke glasbe: Slovenski šramel. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče po željah. — 17: Kmet. ura: Presajanje povrtnine (g. Josip Štrekelj). — 17.30: Za zabavo in kratek čas skrbijo: brata Golob (dueti harmonik), Jožek in Ježek (pesmice) in plošče — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Prenos šmarnic iz cerkve sv. Petra v Ljublj. — 20.15: Plošče. — 20.45: Koncert pevskega društva Krakovo-Trnovo. — 21.30: Jugoslovanska glasba (Radio orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 22.15: Joh. Straussovi zvoki (Radio orkester).

Beograd 17.30: Ples. — 18: Orkester. — 20: Mešan glasbeni program. — 22.20: Ura narodne glasbe. — **Zagreb** 17.15: Orkestralen koncert. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.20: Plesna muzika. — **Praga** 19.05: Mešan glasbeni program. — 20.20: Dvořak: Bagatele. — 21: Orkestralen in pevski koncert. — 22.25: Plošče. — **Varšava** 19.30: Violinski koncert. — 20: Odlomki iz operet. — 22.15: Lahka godba in ples. — **Dunaj** 11.50: Sodobna orkestralna glasba. — 12.55: Lahka godba. — 15.40: Arije in pesmi. — 16.25: Plošče po željah. — 18.15: Pevska ura. — 19.25: Izlet po Koroškem. — 20.25: Vesela zvočna igra. — 21: Orkestralen koncert — 22.30: Vojaška godba. — 23: Nadaljevanje koncerta. — **Berlin** 18: »Ona« brez »Njega«. — 19: Majske melodije. — 20: Lahka in plesna muzika. — 22.30: Prenos iz Stuttgarta. — **München** 18.15: Bavarci igrajo in pojo. — 20: Anzengruberjeva kmečka burka »Dvojni samomor«. — 21.30: Plošče. — 22.30: Vesele pesmi. — 22.50: Zabaven program. — **Stuttgart** 18.15: Plesni orkester. — 19.30: Zabaven program. — 21: Orkestralen koncert: uverture. — 22.30: Koncert solistov. — 24: Nočni koncert: Stare skladbe.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda ljubljanske univerze

4. maja

Ljubljana 7. 761.7, 10.0, 98, N1, 10, de, 8.4; Maribor 7. 760.5, 11.0, 80, NW2, 10, dež, 4.0; Zagreb 7. 761.0, 13.0, 90, NE1, 18, —, —; Beograd 7. 761.1, 13.0, 80, O, 10, —, —; Sarajevo 7. 761.5, 9.0, 90, O, 8, —, —; Skoplje 7. 761.1, 12.0, 80, O, 5, —, —; Kumbor 7. 759.9, 12.0, 90, N2, 6, —, —; Split 7. 761.1, 12.0, 90, SE2, 10, dež, 6.0; Rab 7. 761.1, 12.0, 80, E2, 10, —, —.

Temperature: Ljubljana 16.8, 9.4; Maribor 16.0, 9.0; Zagreb 18.0, 11.0; Beograd 19.0, 11.0; Sarajevo 15.0, 7.0; Skoplje 21.0, 7.0; Kumbor —, 11.0; Split 16.0, 11.0; Rab —, 9.0.

Kupuj domače blago!

Ploščice za štedilnike
in za oblogo sten v kuhinjah, kopalnicah, lokalih prodaja in polaga najceneje
„Material“ LJUBLJANA, Tyrševa c. 36 a

†

Naš dobri oče, stari oče, soprog, brat in stric, gospod

JOŽE SEMOLIČ

nadučitelj v pokoju

nas je po dolgi, mučni bolezni, previden s svetotajstvi sv. vere, davi v 81. letu starosti za vedno zapustil.

Pogreb bo v četrtek, dne 6. maja ob 16. uri izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo v petek, dne 7. maja ob 8. uri v Narodnem domu.

Maribor, Varaždin, Skoplje, Brestovica, 4. maja 1937.

ŽALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod.
Občina Ljubljana,

†

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubi predragi soprog, dobri oče, stari oče in tast, gospod

JOSIP MOŽINA

posestnik in gostilničar v Goričanah pri Medvodah

previden s tolažili sv. vere za umirajoče.

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v četrtek na Vnebohod ob pol 3. uri popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, 4. maja 1937.

Žalujoči ostali: FANI, soproga; MARIJA por. DOLNIČAR, hčerka; JOŽE DOLNIČAR, zet; JOŽEK, vnuk — in vse ostalo sorodstvo.

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

94

A voda se je kaj kmalu zganila, in še kako! Iz višave je namreč prifrčal »Pulex« in štrbunknil naravnost v jezero, kjer se je s kljunom globoko zaril v blatno dno. Mijav-Mav bi se bil od groze najrajši vrgel na tla; nu, pa ni bilo treba, saj ga je podrla že velikanska množina vode, ki jo je »Pulex« pljusnil na kopno. Več ko pol jezera mu je priletelo v obraz!

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.